

20 april 2007

ADVOCATENBLAD 6

Kroniek
burgerlijk
procesrecht (I)

Vorder
handelsrente

Collectieve
schade-
afwikkeling
gevraagd

Mei 1940:

**twee gesneuvelde
advocaten**

Niehoff Werning & Kooij
verzekeringsadviseurs voor advocatuur en notariaat

De advocaat als chauffeur...

Natuurlijk houdt u zich als advocaat met andere zaken bezig dan de hoogte van uw autoverzekeringspremie. Gelukkig doen wij dat wel. U kent ons waarschijnlijk als specialisten in zaken als beroepsaansprakelijkheid, pensioenopbouw en de financiële bescherming tegen de gevolgen van arbeidsongeschiktheid. Maar wij hebben met een gerenommeerde maatschappij een afspraak kunnen maken over een wel zeer gunstige autoverzekering speciaal voor advocaten. U zult verbaasd staan van de voordelen. Zoals een aanvangskorting van maar liefst 65 procent. Bel ons voor een advies op maat.

Kroniek burgerlijk procesrecht 2006

In dit nummer het eerste deel van het jaarlijkse overzicht van de jurisprudentie burgerlijk procesrecht; in het volgende nummer ook nieuwe wetgeving en literatuur.

Collectieve schadeafwikkeling gevraagd

Omdat bij massaschadezaken iedere gedupeerde zijn eigen schade moet verhalen, dreigt het rechterlijk apparaat vast te lopen. Hoog tijd voor een collectieve schadeafwikkeling, zegt de promovenda Tzankova.

Twee gesneuvelde advocaten

In deze tijd van het jaar kan de vraag opkomen wat advocaten overkwam in de meidagen van 1940. Enkelen vochten mee tegen de Duitse invasie en betaalden een hoge prijs.

.....

Vorder handelsrente

en let op de tenuitvoerlegging van vonnissen, anders wordt 'wettelijke rente' al te eng opgevat **206**

.....

De Russische advocaat

die wordt vervolgd op politieke gronden, dreigt te sterven in zijn cel **209**

.....

Nieuwe Code voor nieuwe leemte

Coen Drion heeft een idee om de toegang tot de advocatuur te verbeteren **208**

.....

Eénderde miljoen aan contributie is de Orde misgelopen door onjuiste opgaven **209**

.....

Advocaat van Poot-ABP

'Eens maar nooit meer. De zaak is volledig uit de hand gelopen.' **227**

.....

Verder...

Column: Dierenporno 207 » Agenda 210 » Moordkuil: Lessons Learned 233 » Brieven 213 » Colofon 213 » Verslag Collegevergadering 238
Van de deken 211 » Besluitenlijst collegevergadering 244 » Opleidingen 243 » Personalialia 246 » Geschillencommissie 251 » Tuchtrect 253

Foto omslag:
Raymond Rutting/HH

Actualiteiten

Samengesteld door
Linus Hesselink en
Lucien Wopereis

foto: Chris van Houtis

.....
V.l.n.r. Marc
Ynzonides,
Marjolijn
Februari, Ben
Asscher, Aleid
Wolfsen en
Coen Drion
.....

Er is een serieus probleem met de toegang tot de advocatuur. Dat weet ik door de mail die ik krijg. Juridische deskundigheid is feitelijk onbereikbaar voor een grote groep particulieren en kleine bedrijven.' Aldus Kamerlid Aleid Wolfsen verleden woensdag in Amsterdam, tijdens het door de Orde georganiseerde debat over de prijs van de advocatuur voor de particulier. Zijn grote kantoren verplicht iets te doen aan de onbereikbaarheid voor

die groepen juridische diensten aanbieden.

De 'Code Bevordering Effectieve Toegang tot de Rechtsbedeling' regelt de toezegging van advocatenkantoren dat ze in sommige gevallen specialistische diensten zullen aanbieden aan andere kantoren die betaalbare diensten willen leveren, dat ze in bepaalde gevallen hun eigen specialistische kennis tegen lagere tarieven aanbieden en dat ze bijdragen aan een door de Orde te beheren Fonds voor rechtsbedeling. In ruil

veel doen met particulieren die tussendoor even bellen. Onze tarieven zijn hoog ja, maar onze salarissen, kosten, risico's en werkdruk zijn dat ook.' Ook anderen waren uiterst sceptisch, en wezen vooral naar de overheid. Gerhard Gispén (Simmons & Simmons): 'Tussen die particulieren zitten ook veel zeurpieten.' Johan Kleyn (Allen & Overy, bestuurslid van de Orde) vertelde dat veel grote (Angelsaksische) kantoren steeds sterker de druk voelden tot maatschappelijk

Nieuwe Code voor nieuwe leemte

velen? Coen Drion en Roland Mans hebben bepleit (in respectievelijk *NJB* en *Advocatenblad*) dat de balie zelf iets doet aan de nieuwe leemte.

Veel kleine bedrijven maar ook particulieren net boven de inkomensgrens van de gefinancierde rechtsbijstand kunnen niet die (gespecialiseerde) advocaten bij de grote kantoren betalen die ze denken nodig te hebben, terwijl hun rechtsbijstandsverzekering veel juridische geschillen niet dekt. Daarom ontwierp Drion (Kennedy Van der Laan) een Code waarmee advocatenkantoren duidelijk kunnen maken dat ze voor

daarvoor kunnen ze publiekelijk melding maken van hun deelname aan de Code. De Orde toetst globaal of de deelnemers hun toezeggingen inderdaad nakomen.

Uit de zaal met ruim vijftig aanwezigen reageerde als eerste iemand van de Stichting Diensten Aan Gefailleerden. Honderden zaken van kleine ondernemers kon hij bij geen enkele advocaat kwijt. Marc Ynzonides (De Brauw) moest niets van de Code hebben. 'Dat soort zaken zijn niet te combineren met een praktijk waarin superspecialisten werken. Als je met overnames bezig bent, kun je niet

verantwoord ondernemen. PvdA-er Aleid Wolfsen en ook Willem Jan van Anandel (Wijn & Stael) voelden wel voor het idee. Van Anandel: 'Voor kleine handelszaken met een belang tot € 100.000 zijn de tarieven van de grote kantoren gewoon te hoog; die kantoren zouden die zaken heus wel kunnen doen.' Na twee uur concludeerde voorzitter mr. Ben Asscher tot 'veel steun voor de Code van Drion'. Maar: 'Of de grote kantoren mee zullen doen, zal de toekomst uitwijzen.' (LH)

• In een van de komende nummers zal de Code (zie voor de tekst: Orde van de dag, 12 april jl.) meer in detail worden toegelicht.

Het is gezegd

.....
Of ik doe aan case chasing? Het antwoord is nee, maar je ziet me lachen. Advocaat Marcel van Gessel, *De Volkskrant*, 24 maart

In de vroege jaren tachtig doken geruchten op over het logo van het bedrijf: een bebaarde man in een wassende maan, die uitkijkt over een veld van dertien sterren. Het zou een verwijzing zijn naar 666: het bijbelse teken van het beest. Procter & Gamble won de Amerikaanse rechtszaak tegen vier mannen die deze geruchten over het bedrijf de wereld in hielpen. *De Pers*, 21 maart

Ik vind het een royaal gebaar. Het conflict tussen Schonis en mij is uit de wereld. Hoogleraar Lipschits, kwaad omdat hij niet wist van financiële afspraken tussen Goudstikker-erfgename Marei von Saher en haar adviseurs, is tevreden dat Von Sahers advocaat Dick Schonis 25.000 euro heeft overgemaakt aan het Joods Historisch Museum. *De Volkskrant*, 22 maart

Kort geding over audits WID/Wet MOT

De Belangenvereniging van Ondernemende Advocaten (BOA) vordert in kort geding dat de Orde stopt met de audits totdat een einduitspraak is gewezen in de bodemprocedure die de belangenvereniging eerder aanspande. Uitspraak in die bodemprocedure wordt op zijn vroegst verwacht in het najaar van 2007.

De BOA meent dat de Orde per direct moet stoppen met de audits, omdat advocaten nu 'een voor hen zeer onaangename en diffamerende procedure' moeten ondergaan en kans lopen op een 'smet op het tuchtrechtelijk blazoën', terwijl de rechtsvraag naar de verbindendheid van de Verordening WID/Wet MOT bij de burgerlijke rechter ligt. 'De BOA heeft aldus recht en spoedeisend belang bij de hierna omschreven voorziening,' aldus de dagvaarding. Volgens de BOA – gesteund door een advies van prof. mr. D. J. Elzinga – is de verordening onverbindend, omdat het College van Afgevaardigden ten onrechte aanvullende regels heeft gesteld bij de WID/Wet MOT. 'Nu de WID en de Wet MOT, volledig en afgerond, voorzien in de handhaving van de krachtens

beide wetten op advocaten rustende verplichtingen, komt aan het College van Afgevaardigden van de Orde terzake geen verordenende bevoegdheid meer toe,' aldus de belangenvereniging. Het College van Afgevaardigden stelde zich in meerderheid op het standpunt van de AR – gesteund door een advies van prof. mr. W. Konijnenbelt – dat er, analoog aan de Gemeentewet, wel aanvullende regels mogen worden gesteld. Een motie van het Amsterdamse fractielid A. van der Sman – met de strekking dat de verordening onverbindend zou zijn – werd in de collegevergadering van 7 december 2006 verworpen. De zaak dient 4 mei aanstaande bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag.

Column

Joost Beversluis

Gesterkt mogelijk door de bijbelse zingeving rond de nieuwe regeringsploeg, wil minister Donner, zelf van bijbelse huize, 'dierenporno' verbieden. Het werd tijd. Hoe geschokt en gekwetst nam ik als kind kennis van de vertelling over de 'blootpad', die pas na vele avonturen proper gekleed werd met een schild. Om niet te spreken over het anaal exhibitionisme en de potloodventerij in dierentuinen en, vooral bij grotere honden, op straat. Het Berlijnse beertje Knut zal sekstoerisme gaan bedrijven, schrijven de couranten zonder blos. Dat alles zie ik toekomstige generaties graag bespaard worden.

Anderzijds heb ik ons straf- en civielrechtelijk stelsel, waarin liefde met dieren *mits met zachtheid* bedreven, tot straf noch aansprakelijkheid aanleiding geeft, altijd hoog geschat. Bekend is voorts dat eertijds, op het uitgestrekte, volkomen achterlijke platteland dat Nederland was, het samenliggen met kippen, varkens en gehoornd kleinvee wijdverbreid was, ja zelfs voor een spaar-

Dierenporno

zame deugd doorging, gegeven de hoge kosten verbonden aan vergelijkbaar gerief met de eigen soort, in de stad. Meerdere hedendaagse uitdrukkingen herinneren nog aan die pre-moderne tijd. En deze plattelanders, die zouden allemaal CDA gestemd hebben, was die partij er geweest en had de eenvoudige landman een stem gehad, toen. Een zekere mate van onachtzaamheid voor de eigen achterban speelt de bewindsman parten.

Dat wordt te meer duidelijk als de vertelling in Genesis in herinnering wordt gebracht. Het is nauwelijks voorstelbaar – zou ook valse verwachtingen hebben gewekt – dat de zorgvuldig in paren op de ark samengebrachte dieren, daarna strak – ik zou willen zeggen 'op islamitische wijze' – gescheiden zijn gehouden tijdens de barre tocht van 7 maanden en 17 dagen. Welke intekenaar voor een cruise laat zich dat welgevallen? Maar dan is bijna geen voorstelling te maken van de scènes die zich aan boord hebben afgespeeld, zichtbaar voor elkaar en de orthodoxe stuurman en diens gezin. Een marinefregat is er niets bij.

Al met al heeft het mijn voorkeur porno van en rond dieren te laten wat het is. Uitzondering zal mogelijk gemaakt moeten worden voor beeldmateriaal van kleine, minderjarige dieren. Niet omdat die, zoals de menselijke evenknie, bescherming behoeven tegen uitbuiting en beschadiging. Wel omdat het doorsneebeeld van onze omgang met huisdieren overduidelijk leert dat de mens geneigd is de eigen begoocheling in het dier te projecteren en dan, als bewezen 'natuurlijke staat', tot menselijke maat te verheffen.

Hopelijk zal het christelijk cohort in de *chambre de réflexion* dit wat ondoordachte legislatieve spasme, mocht het vrucht dragen, brengen daar waar het hoort: in de trapemmer.

Vorder en incasseer handelsrente

Tessa S. Cnossen
advocaat te Amsterdam

Binnen de EG leiden buitensporige betalingstermijnen en betalingsachterstanden tot zware administratieve en financiële lasten voor het midden- en kleinbedrijf. De EG-Richtlijn die hierin verandering bracht, is geïmplementeerd in artikel 6:119a BW, een lex specialis ten opzichte van artikel 6:119 BW, en behelst de regeling van de wettelijke rente voor handelsovereenkomsten. De rente krachtens het eerste artikel bedraagt per 1 januari 2007 6,0%, tegenover 10,58% voor de handelsrente.

Een handelsovereenkomst volgens artikel 6:119a BW is 'de overeenkomst om baat die één of meer partijen verplicht iets te geven of te doen en die tot stand is gekomen tussen een of meer natuurlijke personen die handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf'. De onderneming heeft dus zowel betrekking op de eenmanszaak als op een rechtspersoon en strekt niet tot regulering van transacties met consumenten. In Nederland dient op grond van artikel 35 Wet omzetbelasting bij elke handelstransactie gebruik te worden gemaakt van een factuur. Er kan dus alleen een beroep op de wettelijke

handelsrente worden gedaan indien sprake is van een handelsovereenkomst én als een factuur naar de schuldenaar is verzonden.¹ In het geval de schuldenaar de factuur niet binnen de bedongen termijn voldoet, is de handelsrente automatisch, zonder aanmaning, verschuldigd.

In de praktijk wordt niet altijd specifiek de wettelijke handelsrente gevorderd bij (buiten)gerechtelijke incasso's, terwijl de regeling van artikel 6:119a BW wel dege-lijk van toepassing is. Is het noodzakelijk de wettelijke handelsrente expliciet te vorderen?

Volgens de Rechtbank Zutphen, die zich in maart 2006 over deze kwestie uitsprak,² duidt het BW zowel de wettelijke rente over een geldsom voortvloeiend uit een handelsovereenkomst als de wettelijke rente over geldverbintenissen uit anderen hoofde als 'wettelijke rente'

aan. Beide rentepercentages vallen derhalve onder de noemer 'wettelijke rente'. De rechtbank stelt dat artikel 6:119a BW uitgelegd dient te worden 'in het licht van de bewoordingen en het doel' van de Richtlijn en verwijst daarbij ook naar de wetsgeschiedenis van het artikel.

Ook in de situatie waarin de wettelijke handelsrente dus niet expliciet is gevorderd en er sprake is van een handelsovereenkomst, kan op grond van de wetsgeschiedenis en de uitspraak van de Rechtbank Zutphen de han-

Uit ervaring blijkt dat sommige deurwaarders de term wettelijke rente te 'eng' interpreteren

delsrente toch in rekening worden gebracht. De schuldenaar die bezwaar maakt tegen het in rekening brengen van de wettelijke handelsrente, zal zelf een executiegeschil aanhangig moeten maken. Om dit te voorkomen is het aan te raden de wettelijke handelsrente als zodanig te vorderen en vooral op te letten bij de tenuitvoerlegging van vonnissen, daar uit ervaring blijkt dat sommige deurwaarders de term wettelijke rente (ten onrechte) 'eng' interpreteren.

¹ Memorie van Toelichting, TK 2000-2001, 28 239 nr. 3.

² Rechtbank Zutphen d.d. 29 maart 2006, NJF 2006, 243.

De advocatuur en het notariaat zijn prachtige beroepen met heel eigenwijze mensen. Een aantal van hen gelooft er nog steeds in dat de normale regels die gelden voor het bedrijfsleven niet voor deze beroepsgroepen zouden opgaan. Bestuursvoorzitter Bert Heikens van AKD Prinsen van Wijmen legt uit waarom zijn kantoor een raad van advies heeft ingesteld voor strategie. *Het Financieel Dagblad*, 23 maart

Hij kan goed hoofd- van bijzaken scheiden. Dat heb ik hem wel geleerd. (...) Hij heeft zelfs mijn handschrift gejat. Leermeester Piet Doedens over Jan-Heijn Kuijpers, *De Volkskrant*, 3 april

Het bleek dat zijn huid veel meer celmateriaal losliet dan normaal. Hij heeft een andere functie gekregen. Werken bij het Nederlands Forensisch Instituut stelt zo zijn eisen. *NRC Handelsblad*, 30 maart

Ik heb aan mijn Franse collega gevraagd of het denkbaar is dat een rechter in Frankrijk ook lid is van de senaat. Hij keek alsof hij water zag branden. President Willibrord Davids van de Hoge Raad bezocht in Luxemburg een vergadering van presidenten van de hoogste rechtscolleges in Europa, *NRC Handelsblad*, 31 maart

Witwaswetsvoorstellen nog níét naar Kamer

In het vorige *Advocatenblad* werd gemeld dat Minister Bos van Financiën twee wetsvoorstellen (inzake implementatie derde witwasrichtlijn en samenvoegen Wid en Wet MOT) naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Dat is onjuist. De wetsvoorstellen zijn naar betrokken beroepsorganisaties gestuurd voor commentaar. Die konden tot 20 maart jl. reageren. Het is nog niet bekend wanneer de wetsvoorstellen naar de Tweede Kamer worden gestuurd.

VAAN (II)

De landelijke Vereniging Arbeidsrecht Advocaten, waarvan in het vorige nummer het be-

staan werd onthuld, organiseert donderdagmiddag 10 mei aanstaande in Utrecht haar openingsbijeenkomst met een lezing voor alle VAAN-leden. Zie voor meer informatie over de vereniging: www.vaan-arbeidsrecht.nl, of: Secretariaat VAAN, Postbus 163, 3940 AD Doorn, tel. 0343-430 600, fax 0343-420 142.

Definitieve datum afschaffing procuraat: 1 maart 2008

Per 1 maart 2008 wordt het verplichte procuraat afgeschaft. Dat heeft het ministerie van Justitie per brief laten weten. De genoemde datum gold al langere tijd als streefdatum, maar

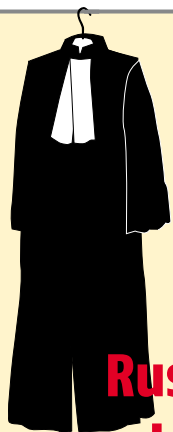
is nu definitief geworden. Alle gerechten gingen al over op een schriftelijke rol – een noodzakelijke voorwaarde – en de wetsvoorstellen die de afschaffing van het procuraat mogelijk moeten maken, zijn inmiddels in behandeling bij de Eerste Kamer.

‘Belastingbetaler is de dupe van herziening burgerlijk procesrecht’

Ton Jongbloed, in Utrecht bijzonder hoogleraar executie- en beslagrecht, heeft het initiatief genomen om de bezwaren tegen de herziening van het burgerlijk procesrecht te formuleren. De belangrijkste kritiek is dat de

belastingbetaler ‘de torenhoge kosten’ moet betalen omdat de gerechtsdeurwaarder als filter voor procedures vervalt. ‘Nu komen alleen de juridisch ingewikkelder gevallen daadwerkelijk voor de rechter’, terwijl straks ‘maar liefst 140.000 gevallen per jaar extra door de rechtbank afgewikkeld moeten worden.’ Dat zou gemiddeld € 500 euro per procedure gaan kosten, wat neerkomt op 70 miljoen euro per jaar. Aan het rapport werkten twaalf juristen mee: wetenschappers, rechters, advocaten en gerechtsdeurwaarders.

Prof. mr. A.W. Jongbloed e.a., Herbalans, beschouwingen naar aanleiding van het rapport Uitgebalanceerd, Ars Aequi Libri Nijmegen 2007, ISBN 978-90-6916-831-9.

Vervolgde advocaten

Stichting Advocaten voor Advocaten

Russische advocaat dreigt te sterven in cel

De Russische advocaat Mikhail Trepashkin zit een vierjarige gevangenisstraf uit voor ‘het onthullen van staatsgeheimen’. Zijn medische toestand is kritiek. Trepashkin lijdt aan chronische astma, maar wordt hiervoor niet behandeld. Zijn gezondheidstoestand is verder verslechterd door de mensonterende omstandigheden waaronder hij gevangen zit. Onlangs oordeelde een rechter dat Trepashkin moet worden overgeplaatst naar een strafkamp in de Oeral. De

aanleiding waren klachten van medege-detineerden over zijn gedrag. Volgens Trepashkins advocaat zijn deze klachten gefabriceerd. Zijn medege-detineerden zouden geen familiebezoek meer mogen ontvangen als zij weigerden een klacht tegen hem in te dienen. Tijdens de zitting werd een verzoek van de Russische ombudsman om Trepashkin over te plaatsen naar een gevangenisziekenhuis afgewezen. Ook weigerde de rechter een beroepschrift te behandelen van de Orde van Advocaten van Moskou, waar Trepashkin lid van was, dat de juridische basis voor Trepashkins voortdurende detentie in twijfel trok.

Al eerder vroegen wij in dit blad aandacht voor Trepashkin. Zijn vervolging lijkt ingegeven door politieke motieven. In 1999 werd in Moskou een aantal flatgebouwen opgeblazen, waarbij honderden burgers werden gedood. Trepashkin was de advocaat van twee nabestaanden. Vier dagen voor de start van het proces tegen de Tsjetsjeense rebellen die van de bomaanslagen werden beschuldigd, werd Trepashkin opgepakt voor verboden wapenzit. Daarvoor was Trepashkin adviseur van

een commissie die onderzoek deed naar de bomaanslagen. Gedurende het onderzoek onthulde Trepashkin bewijzen waaruit bleek dat de Russische geheime dienst bij de bomaanslagen betrokken was. Het onderzoek van de commissie kwam tot een abrupt einde toen de voorzitter en een lid van de commissie werden vermoord en twee andere commissieleden in elkaar werden geslagen.

De Stichting Advocaten voor Advocaten heeft de Russische autoriteiten inmiddels opgeroepen Trepashkin vrij te laten of hem over te plaatsen naar een ziekenhuis waar hij adequaat kan worden behandeld. Wij vragen u hetzelfde te doen.

- Als u mee wilt doen aan de brievenactie voor Mikhail Trepashkin kunt u contact opnemen met Judith Lichtenberg via e-mail info@advocatenvooradvocaten.nl voor een voorbeeldbrief. Voor algemene informatie over de Stichting Advocaten voor Advocaten kunt u hetzelfde doen of bezoek onze website www.advocatenvooradvocaten.nl. Daar leest u ook hoe u donateur kunt worden. Rekeningnummers: ABN 489.938.655; Postbank 433.83.27 (Amsterdam).

*** 16 MILJOEN OPSPOORDERS**

Op **donderdagavond 10 mei**: '16 miljoen opspoorders', deel twee van de serie van drie debatprogramma's over actuele thematieken in en rond het strafrecht. Centraal staat de vraag naar de grenzen en de betekenis van het huidige strafrecht. En wat verandert er in de functie van het strafrecht en in de rol van de diverse betrokkenen? Met spraakmakende juristen, filosofen, criminologen en *stand-up comedians*. Met onder anderen mr. Cees Korvinus, en prof. mr. Matthias Borgers. Het debat wordt georganiseerd door Studium Generale EUR samen met de Bibliotheek Rotterdam en vindt plaats in het Bibliotheektheater, Hoogstraat 110, Rotterdam, 19.30-21.45 uur. Toegang is gratis. Voor meer informatie zie: www.eur.nl/studium.

*** MET RECHT STRAFFEN**

Wat kan het strafrecht bijdragen aan een maakbare samenleving? Aan veiligheid? Hoe moet er gestraft worden, waarbij recht wordt gedaan aan enerzijds het individu en anderzijds een samenleving, die een sterke behoefte heeft aan veiligheid? Op **donderdagdag 10 mei** organiseert het Studiecentrum Kerckebosch een praktijkdag over strafmodaliteiten met de volgende onderwerpen: juridische kaders, toerekeningsvatbaarheid, terbeschikkingstelling

en jeugdsancties. De praktijkdag vindt plaats in het Congressentrum Planetarium Gaasperplas, Amsterdam, van 10.00 tot 16.45 uur. Voor meer informatie zie: www.kerckebosch.nl.

*** GELIJKE KANSEN VOOR IEDEREEN? SPREKERS BEKEND!**

Op **donderdagdag 10 mei** houdt de NJCM haar jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. Aansluitend aan de vergadering volgt in het kader van het Europese jaar 'Equal opportunities for All' een standpuntbepalend symposium – 'Gelijke kansen voor iedereen?' – over de vraag in hoeverre gelijke kansen in Nederland worden geboden aan eenieder, meer specifiek aan minderheden. De discussie zal met name gaan over de elementaire levensbehoeften wonen, werken en onderwijs. De vergadering en het symposium zullen plaatsvinden in de Gertrudiskapel, Zalencentrum In de Driehoek, Willemsplantsoen 1c, Utrecht. Geïnteresseerden kunnen zich tot en met 4 mei 2007 aanmelden bij het NJCM-secretariaat, e-mail: njcm@law.leidenuniv.nl.

*** WETENSCHAP IN STRAFRECHTSPLEGING**

Op **dinsdagavond 15 mei** spreekt dr. Jelte Hielkema (universitair docent strafrecht en criminologie en raadsheerplaatsvervanger) over de verhouding tussen

rechters in de rechtszaal die beslissingen moeten nemen over juridisch relevante feiten (bewijsvraag, strafbaarheid, straftoemeting) en deskundigen die die rechters moeten bijstaan bij de vaststelling van die relevante feiten. Hoe kan worden bevorderd dat 'feiten' zo zorgvuldig mogelijk worden 'vastgesteld' en worden verantwoord in rechterlijke beslissingen? Doel van de bijeenkomst is discussie tussen juristen en deskundigen en inventarisatie voor een onderzoeksproject van de Leidse vakgroep strafrecht en criminologie. Organisatie: Stichting Deskundigen en Rechtspleging (SDR), plaats: KOG, Steenschuur 25, 2311 ES Leiden, van 19.00 tot (circa) 21.00 uur. De bijeenkomst is gratis; aanmelden bij.

*** RECHTERLIJKE DISCRETIE**

Op woensdag **6 juni 2007** vindt de Cier-lezing 'Over rechterlijke discretie bij de beoordeling van instructie-maatregelen en sancties in IE' plaats. De spreker is mr. Toon Huydecoper. De lezing is voor belangstellenden vrij toegankelijk. Na afloop is er een borrel. Plaats: Molengraaff Instituut voor Privaatrecht, Drift 9, aanvang 16.00 uur. Aanmelden bij mw. J.P. Borlée, telefoon 030-253 77 23 of via e-mail j.borlee@law.uu.nl.

“Wij waren als kind gewend aan de beschietingen die 's nachts plaatsvonden. In de regenpijp van de burens zat een kogelgat. Rechter Rino Verpalen in de zaak-Holleeder had een spannende jeugd in een smokkelgebied bij de Nederlands-Belgische grens, *Trouw*, 2 april

Duurt het beraad langer, dan krijgen ze geen eten en draaien we het toilet op de gang op slot. Dat versnelt de zaak. Een Russische aanklager over de in 2001 ingevoerde juryrechtspraak bij zware misdrijven, *NRC Handelsblad*, 31 maart

Tegen officier van Justitie Plooy: 'U heeft ervoor gezorgd dat ik niet de raadsman heb die ik wilde hebben'. Tegen Plooy en de rechtbank: 'Dan mag u mij het gedrag van deze raadsman niet aanrekenen.' Holleeder, zoals opgevangen door rechtbankjournalist en 'bunkerblogger' Peter Elberse, die afstand neemt van zijn advocaat Kuijpers voordat hij ziek werd afgevoerd, www.blogger.xs4all.nl, 6 april

En verder hoort hij, zo hoorde ik zeggen in de wandelgangen, alleen islamitische terroristen gillen of zingen op gezette tijden. Ook BNR-verslaggever Niels Heithuis blogt over de zaak-Holleeder, in casu over diens ervaringen in de EBI in Vught, <http://blogs.fd.nl/holleeder>, 6 april

'Voor eenderde miljoen benadeeld'

Tijdens de Collegevergadering van 30 maart jl. werd onder meer de publiciteitsverordening ingetrokken en werd vastgesteld dat de Orde door onjuiste opgaven eenderde miljoen euro aan contributie misloopt.

.....
Jan Pieter Nepveu
 Journalist

.....
 Het College van Afgevaardigden heeft met ingang van 1 april 2007 de Verordening op de publiciteit ingetrokken. De verordening regelde de wijze waarop advocaten reclame voor zichzelf konden maken, met als doel de belangen van het publiek te beschermen en een sfeer van vertrouwen en welwillendheid binnen de advocatuur behouden.

Volgens het College van Afgevaardigden is gede-

.....
'Het verschaffen van onjuiste informatie door een advocaat is buitengewoon kwalijk'

tailleerde regelgeving niet meer van deze tijd wanneer hetzelfde doel ook op een eenvoudiger wijze kan worden bereikt. De algemene formulering in art. 46 Advocatenwet, in combinatie met gedragsregels, biedt de tuchtrechter voldoende mogelijkheden om tegen misstanden op te treden. Door de verordening in te trekken komt de Orde tegemoet aan

de wensen van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), die de onderlinge concurrentie tussen advocaten wil bevorderen.

Een jaarlijkse bron van ergernis: het groot aantal onjuiste opgaven van de inkomenscategorie. Uit een in 2006 uitgevoerde steekproef blijkt dat 11 procent van de onderzochte advocaten geen juiste opgave heeft gedaan. De verschillen zijn over het algemeen in het nadeel van de Orde. In de steekproef gaat het om een financieel nadeel voor de Orde van 24 duizend euro. Wie de gegevens extrapolereert, komt op een bedrag van 336 duizend euro.

Portefeuillehouder Willem Bekkers, per 1 juli opvolger van Els Unger als algemeen deken, wil de beroepsgroep niet negatiever voortstellen dan die is maar noemt het verschaffen van onjuiste informatie door een advocaat evenwel 'buitengewoon kwalijk'.

Het College van Afgevaardigden adviseert de Algemene Raad de steekproef te handhaven.

• Zie p. 238 voor het uitgebreide verslag van de vergadering, en de Ordepagina's achter in dit nummer voor de besluitenlijst.

Van de deken

Els Unger

Mediation even in de wacht

In 2005 wilde het ministerie van Justitie van de Orde weten in hoeverre de Orde ook advocaat-mediators vertegenwoordigt. Een belangrijke vraag, gelet op bijvoorbeeld de reikwijdte van het tuchtrecht en het verschoningsrecht. We hebben bij verschillende gelegenheden overlegd met mediators en het onderwerp meermalen binnen de Algemene Raad besproken. Maar we zijn er nog steeds niet helemaal uit. Vandaar dat de Algemene Raad onlangs heeft besloten om de ontwikkelingen op het gebied van mediation op de voet te blijven volgen, maar voorlopig geen uitspraak te doen over de positie van de mediërende advocaat.

Een besluit om niet te besluiten? Dat klopt, althans voorlopig niet. Ik zal dit kort toelichten.

In de eerste plaats is ons de afgelopen anderhalf jaar gebleken dat mediators zelf zeer verdeeld zijn over de vraag van het ministerie. De een stelt dat een advocaat die mediationwerkzaamheden verricht niet als advocaat werkzaam is. De ander vindt dat dit juist wél het geval is. Weer anderen wijzen op de verwevenheid van mediation en advocatuurlijke werkzaamheden.

In de tweede plaats is de jurisprudentie over de advocaat-mediator niet uitgekristalliseerd. Er zijn uitspraken van de tuchtrechter waarin de mediationwerkzaamheden van een advocaat geacht werden onder het tuchtrecht te vallen, maar er zijn ook uitspraken met een tegenovergestelde conclusie.

Mediation, daar zijn alle betrokkenen het wél over eens, is niet meer weg te denken uit het Nederlandse rechtsbestel. En evenmin uit de advocatuurlijke praktijk van vandaag. De krachtige promotie vanuit het ministerie van Justitie heeft daar ongetwijfeld aan bijgedragen.

Mediation is ook sterk in ontwikkeling. Specialisatieverenigingen zijn druk doende om de kwaliteit van mediators en mediation te bevorderen en te waarborgen. Die verenigingen doen pogingen om zelf uit te groeien tot volwassen beroepsorganisaties met eigen gremia, zoals het sinds 2006 verschijnende *Tijdschrift Conflicthantering*.

Het besluit van de Algemene Raad is, zoals hiervoor vermeld, om het stof nog wat verder te laten neerdalen. Zodra we meer zicht hebben – mijn verwachting is dat dit binnen enkele jaren het geval zal zijn – hoort u meer.

Reageren: vandedeken@advocatenorde.nl

Hebben de kleine lettertjes geen
geheimen voor je? Dan ben jij de
Interim Legal Counsel die
NIG Ondernemingsrecht zoekt!

NIG Ondernemingsrecht

Hoofdsponsor van:

zoekt Interim Legal Counsels.

Door de veranderende wet- en regelgeving hebben bedrijven meer dan ooit behoefte aan juridisch specialisten. NIG Ondernemingsrecht richt zich primair op de tijdelijke bemiddeling van ervaren Legal Counsels. We zoeken juist die juristen die in het woud van wetten en regels het overzicht behouden. Werken voor NIG Ondernemingsrecht biedt vele voordelen: je hebt de zekerheid van een vaste baan, je gaat aan de slag bij een bedrijf uit de Nederlandse top-500 en je hebt bovendien recht op een opleiding aan bijvoorbeeld de Grotius Academie. Kijk op www.nigondernemingsrecht.nl en ontdek wat wij voor je kunnen betekenen. Zonder kleine lettertjes.

NIG Ondernemingsrecht | Parklaan 48 | 1405 GR Bussum | T 035 625 05 05

‘Raad voor Rechtsbijstand moet twee keer betalen’

Patrick Buijs

Manager Beschikkingen,
Raad voor Rechtsbijstand 's-Gravenhage

Het artikel ‘Raad voor Rechtsbijstand moet twee keer betalen’ in *Advocatenblad* 2007-4 van 9 maart jl. heeft tot veel onduidelijkheid en vragen geleid. Bij uitspraak van 21 februari 2007 (reg.nr. 200604930/1/H2) heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State namelijk geoordeeld dat artikel 32 lid 3 Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 geen grondslag biedt voor verrekening van de rechtstreeks aan de rechtzoekende toegekende vergoeding van gemaakte kosten in een bestuurlijke voorprocedure met de door de

raad aan de rechtsbijstandverlener vast te stellen vergoeding. Het spreekt voor zich dat de raden de uitspraak van de Raad van State zullen volgen. Vooropgesteld moet echter worden dat de casus in de uitspraak uitsluitend ziet op de rechtstreeks aan de rechtzoekende toegekende kostenvergoeding in het kader van een bestuurlijke voorprocedure. In een dergelijke procedure is er, anders dan in gerechtelijke procedures, in de praktijk geen mogelijkheid de betaling via de griffier te laten verlopen. In procedures bij gerechtelijke instanties is op grond van artikel 29 Wet op de rechtsbijstand imperatief voorgeschreven dat de toevoeging moet worden overgelegd aan de rechter voor wie de zaak dient. Als dit wordt verzuimd, is de raad gehouden het bedrag aan proceskostenveroordeling op de toevoegingsvergoeding in mindering te brengen. De raden zullen het overleggen van de toevoeging in gerechtelijke procedures derhalve blijven toetsen.

Lees verder op pagina 241

Een stukje intervisie doen?

Door het dekencommentaar van deken Els Unger over audit en intervisie heeft advocaat Georg van Daal zich verdiept in ontstaan, voorwaarden en werking van ‘dit virus’. ‘De advocaat die geen toevoegingen doet, zal zich niet aan intervisie storen, de verstandige advocaat gaat over tot de orde van de dag. Daarom ben ik er maar eens ingedoken.’

Georg van Daal

advocaat te Amsterdam

In haar commentaar in het vorige nummer sprak onze deken over intervisie (Els Unger, ‘Intervisie’, *Advocatenblad* 2007-5, p. 159). Dit begrip is opgenomen in de brochure ‘Kwaliteitsstandaard op de kantoororganisatie 2007’ van de Nederlandse

Orde van Advocaten (De ‘Kok 2007’).¹ Deze brochure is een rechtstreeks gevolg van het overleg dat de Orde ooit voerde met het ministerie van justitie en de raden voor rechtsbijstand, waaruit het Convenant kwaliteitsborging advocatuur van maart 2002 voortkwam.² Het convenant bevat afspraken voor een ‘samenhangend systeem van kwaliteitszorg in de gesubsidieerde rechtsbijstand’. Afspraak 2 van dit convenant is dat sinds 1 januari 2004 alleen geauditeerde advocaten nog toevoegingen kunnen doen.³ Voor die advocaten die toevoegingen willen doen, is De Kok 2007 de basis voor de audit die ze eens per drie jaren moeten ondergaan.⁴

- 1 Te downloaden vanaf www.advocatenorde.nl/algemeen/organisatie/kwaliteitsstandaard.asp. Intervisie komt daarin om de hoek in paragraaf 4.2, Stimuleren goede beroepsuitoefening, p. 20-21.
- 2 Te vinden op www.rvr.org/Site/bk/reg-res/DATA/alg/convenant.htm. Hierna: ‘het convenant’.
- 3 Zie hierover Van Staden ten Brink in *Advocatenblad* 2002-16, Wolters in *Advocatenblad* 2004-1, Ohm/ Fortuin, Brands en Van Daal in *Advocatenblad* 2004-4 en de stroom van reacties op de laatste drie in *Advocatenblad* 2004-5 en 2004-6.
- 4 Grappig detail is dat volgens het convenant, afspraak 3, een auditverklaring slechts twee jaren

Lees verder op pagina 241

87e jaargang –
20 april 2007 – nr. 6
Verschijnt elke drie weken.

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Reed Business Information bv. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie
mr. K.A. Boshouwers
mr. B.J. Th. Bouma
mr. Y. van Gernerden
mr. A. Groenewoud
dr. L. Hesselink
mr. P.T.C. van Kampen
mr. M.H.J. van Maanen
mr. M.R. Maathuis
mr. G.J. van Oosten
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. A.P. Ploeger
mr. L.H. Rammeloo
dr. mr. L.W.M. Wopereis

Redactionele bijdragen
t.a.v. L. Hesselink
Reed Business Information bv
Postbus 16500, 2500 BM Den Haag
tel. 070-4415226
fax 070-4415919
e-mail: linus.hesselink@reedbusiness.nl
Bezoekadres: Benoordenhoutseweg 46, Den Haag
Zie www.elsevierjuridisch.nl

Uitgever
drs. Serge dos Santos Gomes

Eindredactie
Linus Hesselink

Bureau redactie
Charlotte Helmer

Vormgeving
Dimdim, Dmitry de Bruin

Correctie
Sandra Braakmann

Druk
Drukkerij Groen bv, Leiden

Digitaal archief Advocatenblad
www.advocatenorde.nl, voor houders van het (gratis) Balienetcertificaat

Orde van de dag
Gratis abonneren op de wekelijkse nieuwsbrief voor advocaten? Stuur een e-mail naar enova@reedbusiness.nl met als onderwerp Inschrijven Orde van de dag.

Juridische Vacaturebank
www.jbb.nl

ISSN 0165-1331

HOI
2006
PRINT

Nederlandsche
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

Advertenties

Brouwer's Direct Marketing bv
Steekterweg 80 G, 2407 BH
Alphen a/d Rijn
tel. 0172-234460,
fax 0172-233017
e-mail: bdmbv@euronet.nl
Advertentietarieven op
aanvraag.
Inzendtermijn:
afl. 7: 27 april 2007
afl. 8: 18 mei 2007

Abonnementen

Alle advocaten, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Voor adreswijzigingen kunnen zij terecht bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag, tel. 070-3353535, fax 070-3353531.

Niet-leden betalen

€ 160 per jaarabonnement (incl. BTW en verzendkosten) en voor de jaarband € 15. Studenten 50% korting.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan. Opgave via www.reedbusiness.nl of bij onze Klantenservice. Abonnementen lopen automatisch door, tenzij uiterlijk 30 dagen voor de vervaldatum bij onze Klantenservice wordt opgezegd. Dit kan schriftelijk, telefonisch of per e-mail. Ook voor informatie over uw lopende abonnement kunt u contact opnemen met onze Klantenservice.

Klantenservice
Postbus 808, 7000 AV
Doetinchem
Telefoon: 0314-358358
(op werkdagen tussen 8.30 en 17.00 uur).
Fax: 0314-349048
e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl

Reed Business Information bv legt gegevens vast voor de uitvoering van de (abonnements)overeenkomst. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om u te informeren over voor u relevante producten en diensten van Reed Business Information bv, haar groepsmaatschappijen en zorgvuldig geselecteerde derden. Uw e-mailadres wordt alleen gebruikt om u te informeren over gelijksoortige producten en diensten van Reed Business Information bv en haar groepsmaatschappijen. Als u geen prijs stelt op deze informatie, per post of via e-mail, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan: Reed Business Information bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem.

kroniek burgerlijk procesrecht

deel 1

In dit nummer

Algemene beginselen

Artikel 6 EVRM
Toegang tot de rechter
Hoor en wederhoor
Redelijke termijn

Arbitrage en bindend advies

Beslag
Derdenbeslag
Gevolgen beslag
Opheffing beslag

Bewijs

Bewijslast(verdeling)
Bewijsaanbod
Bewijsmiddelen
Getuigenbewijs
Deskundigenbewijs
Voorlopig getuigenverhoor
Voorlopig deskundigenbericht
Deskundigenbewijs in medische kwesties

Competentie

Internationale rechtsmacht

Dagvaarding

Betekening
Gebreken en
herstelmogelijkheden

Executie

Executiegeschil
Dwangsom
Exequatur
Exhibitieplicht

In dit nummer het eerste deel van het jaarlijkse overzicht van de jurisprudentie burgerlijk procesrecht; in het volgende nummer ook nieuwe wetgeving en literatuur.

.....
Mr. W. Heemskerk, mr. T.F.E. Tjong Tjin Tai, mw.mr. W.I. Wisman¹
.....

Algemene beginselen

Artikel 6 EVRM

Van Vondel werd als getuige gehoord door de Parlementaire enquêtecommissie opsporingsmethoden. Na de enquête werd hij vervolgd en veroordeeld wegens zijn meinedige getuigenis ten overstaan van de enquêtecommissie. In Straatsburg klaagde hij vervolgens, tevergeefs, dat de procedure voor de enquêtecommissie in strijd was met art. 6 lid 1 EVRM, maar het EHRM oordeelt dat een dergelijke procedure niet op de vaststelling van 'civil rights and obligations' ziet en evenmin een onderzoek naar een 'criminal charge' betreft. Dat neemt niet weg dat het af-

leggen van een meinedige verklaring in een enquêteprocedure een strafbaar feit kan opleveren. Het EHRM acht daarbij van belang dat voor de commissie afgelegde verklaringen niet voor het bewijs in strafzaken mogen worden gebezigd (EHRM 23 maart 2006, *RvdW* 2006, 824 (Van Vondel/Nederland) (nr. 38258/03)).

Toegang tot de rechter

Het recht op toegang tot de rechter is dermate fundamenteel dat, aldus Hof Den Haag 21 december 2005, *NJF* 2006, 154, art. 6 EVRM ertoe kan nopen de bevoegdheidsbepalingen van de Brussel II-Verordening buiten toepassing te laten. In deze zaak ging het om een in Malta woonachtige vrouw die op grond van Brussel II een verzoek tot echtscheiding zou moeten doen bij de Maltese rechter, terwijl de Maltese wet geen echtscheiding kent in die zin dat de Maltese rechter deze niet kan uitspreken, noch naar Maltees recht, noch naar het recht van een andere staat.

Ook als te veel formaliteiten de gang naar de (appel)rechter belemmeren, kan dit een schending opleveren van artikel 6 EVRM. Vergelijk EHRM 6 december 2005, *RvdW* 2006, 146 (Hornacek/Slowakije) (nr. 65575/01); EHRM 6 december 2005, *RvdW* 2006, 147 (Mikulova/Slowakije) (nr. 64001/00); EHRM 10 januari 2006, *RvdW* 2006, 257 (Gruais en Bousquet/Frankrijk) (nr. 67881/01); EHRM 10 januari 2006, *RvdW* 2006, 258 (Teltronic-CATV/Polen) (nr. 48140/99); EHRM 13 april 2006, *RvdW* 2006, 573 (Mouzoukis/Griekenland) (nr. 39295/02) en EHRM 22 juni 2006, *RvdW* 2006, 829 (Diaz Ochoa/Spanje) (nr. 423/03).

De tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken maakt deel uit van het recht op een eerlijk proces ex art. 6 lid 1

EVRM. Een gebrek aan financiële middelen is geen rechtvaardiging voor een overheid voor niet-uitvoering van een rechterlijke uitspraak. In EHRM 26 september 2006, *NJB* 2006, nr. 2020 (afl. 45/46) (S.G.F.C./Frankrijk) acht het Hof de niet-uitvoering van een rechterlijke uitspraak door een insolvable Franse gemeente niet gerechtvaardigd en in strijd met art. 1 Eerste Protocol. Nu de nationale financiële verhoudingen volgens het Hof niet van belang zijn voor de aansprakelijkheid onder het EVRM, wordt de centrale overheid veroordeeld tot betaling van de vorderingen. Vgl. ook EHRM 8 november 2005, *RvdW* 2006, 57 (Bukhovets/Oekraïne) (nr. 22098/02).

Het recht op toegang tot de rechter strekt er echter niet toe partijen een forum te bieden om een 'schijngeschil' aan voor te leggen. Nu de regelgeving en jurisprudentie geen ruimte laten voor twijfel dat de beide door hen voorgestane wijzen van overdracht leiden tot het gewenste rechtsgevolg, hebben partijen volgens *Rb. Utrecht* 30 november 2005, *JBP* 2006, 59 m.nt. H.W. Wiersma onvoldoende belang bij de procedure in de zin van art. 3:303 BW. De toegang tot de rechter kan door de rechter ook worden ontzegd, wanneer het starten van een procedure in strijd is met een overeenkomst, aldus *Vzr. Rb. Almelo* 11 oktober 2005, *NJF* 2006, 18.

Indien door de regering of met gerechtsmiddelen een compensatiestelsel in het leven wordt geroepen, dan dient dit in overeenstemming te zijn met art. 6 lid 1 EVRM en art. 1 Eerste Protocol. In EHRM 8 juni 2006, *NJB* 2006, nr. 1493 (afl. 34) (Wos/Polen) was het compensatiestelsel voor slachtoffers van vervolging door Nazi-Duitsland volgens het EHRM niet in overeenstemming

Dus ik mag hier, mijnheer de Voorzitter, confesie doen zonder de toorn des Heere te vrezen? Wat zalig.

.....
¹ De auteurs zijn allen advocaat bij Pels Rijcken & Drooglever Fortuijn te Den Haag; dit jaar verzorgen zij deze kroniek voor het laatst.

met de eisen van een democratische rechtsstaat, nu de besluiten van de daartoe ingestelde commissies niet konden worden onderworpen aan controle door een onafhankelijke rechter.

Hoor en wederhoor

De eis van hoor en wederhoor brengt mee dat ook op kort voor een zitting overgelegde stukken naar behoren moet kunnen worden gereageerd. Uit HR 29 november 2002, NJ 2004, 172 m.nt. HJS (Dipasa/Huyton) volgt dat de rechter hierop ambtshalve moet letten indien aard en omvang van de stukken het vermoeden wettigen dat voldoende gelegenheid om te reageren heeft ontbroken. Tot ambtshalve ingrijpen lijkt de rechter evenwel slechts bij uitzondering gehouden. Uit HR 17 februari 2006, NJ 2006, 156, JBPpr 2006, 75 m.nt. A. Knigge, rov. 3.3.2 en 3.4.3 (Life Fit/Life Health) en HR 16 juni 2006, NJ 2006, 585 m.nt. J.H. Spoor, rov. 3.4.3 (Kecofa/Lancôme) blijkt dat het verstandig is om bij geringe twijfel duidelijk te protesteren tegen de overlegging van stukken.

De rechter vult ambtshalve de rechtsgronden aan, aldus art. 25 Rv, maar is ten aanzien van de feiten lijdelijk: hij dient op grond van art. 24 Rv de zaak te onderzoeken en te beslissen op de grondslag van hetgeen partijen aan hun vordering, verzoek of verweer ten grondslag hebben gelegd. Dat betekent (ook) dat het de rechter niet vrij staat om zijn beslissing te baseren op rechtsgronden of verweren die weliswaar zouden kunnen worden afgeleid uit in het geding gebleken feiten en omstandigheden, maar die door de desbetreffende partij niet aan haar vordering of verweer ten grondslag zijn gelegd, legde de Hoge Raad in HR 17 februari 2006, NJ 2006, 158, rov. 3.6 nog eens uit: daardoor wordt de wederpartij immers tekortgedaan in haar recht zich daartegen naar behoren te kunnen verdedigen. Andere voorbeelden waarin het Hof buiten de grenzen van de rechtsstrijd trad: HR 10 februari 2006, NJ 2006, 241 m.nt. J.M.M. Maeijer, rov. 4.5, HR 31 maart 2006, NJ 2006, 233, rov. 3.3 en HR 28 april 2006, RvdW 2006, 458, JBPpr 2006, 78 m.nt. H.W. Wiersma, rov. 3.4. Overigens is het leerstuk in eerste aanleg wat

minder ontwikkeld, want indien de appellant – op zichzelf terecht – aanvoert dat de rechtbank buiten de grenzen van de rechtsstrijd is getreden, dan zal de geïntimeerde de betreffende stelling of (rechts)grond van de rechtbank alsnog gauw tot de zijne maken en deze daarmee binnen het strijdperk trekken.

In een verstekzaak staat ter beoordeling of de vordering onrechtmatig of ongegrond voorkomt. Indien de rechter met het oog hierop nodig acht dat nadere stukken worden overgelegd, dienen deze volgens Hof Leeuwarden 30 november 2005, NJF 2006, 212 niet te worden opgevraagd bij griffiersbrief, maar bij tussenvonnissen. Nu het hier in feite om een rechterlijk bevel ex art. 22 Rv gaat, komt dit oordeel juist voor.

Voor de Nederlandse rechter wordt in de Nederlandse taal geprocedeerd. De vordering tegen een gedaagde die ook na aandringen van de griffier volstond met een in de Duitse taal gestelde conclusie van antwoord, werd door Ktr. Utrecht 14 december 2005, Prg. 2006, 121 als onvoldoende weersproken toegewezen.

Redelijke termijn

Tegen een (dreigende) overschrijding van de redelijke termijn moet een effectief rechtsmiddel openstaan. Daarvan is sprake indien het rechtsmiddel kan worden gebruikt óf om de procedure te versnellen óf om de partij van een adequate schadevergoeding voor ontstane vertraging te voorzien: EHRM 8 juni 2006, RvdW 2006, 825 (Sürmeli/Duitsland) (nr. 75529/01). Zie ook EHRM 29 maart 2006, NJB 2006, nr. 1070 (afl. 25) (Scordino/Italië).

In de zaak die leidde tot EHRM 29 september 2005, NJB 2006, nr. 212 (afl. 5) (Van Houten/Nederland) stond niet ter discussie dat de redelijke termijn was overschreden en was Nederland bereid om schadevergoeding te betalen. Van Houten ging echter niet akkoord met het aangeboden bedrag en wilde een uitspraak van het EHRM. Het Hof achtte behandeling van de zaak gelet op het aanbod van de Nederlandse staat niet nodig en schrapte de zaak van de rol.

Appel

(zie rechtsmiddelen)

Arbitrage en bindend advies

De weg van arbitrage staat slechts open voor geschillen die ter vrije bepaling van partijen zijn (vgl. art. 1020 lid 3 Rv). In een Antilliaanse zaak oordeelde de Hoge Raad dat dit niet geldt voor de vernietiging van een besluit van een rechtspersoon. Deze staat met het oog op de daaruit zowel voor de rechtspersoon als voor derden voortvloeiende (vaak ingrijpende) rechtsgevolgen en in verband met de rechtszekerheid niet ter vrije beschikking van partijen (HR 10 november 2006, RvdW 2006, 1055, rov. 3.5 (Spee c.s./Van den Boogaard)).

In de kroniek over 2005 al besproken en ook weinig verrassend: HR 20 januari 2006, NJ 2006, 75, JBPpr 2006, 74, rov. 3.4 bevestigt dat het partijen te allen tijde vrij staat om alsnog medewerking te onthouden aan (of beëindigen van) mediation, die immers op basis van vrijwilligheid plaatsvindt.

Beslag

Het conservatoire verhaalsbeslag strekt ertoe te voorkomen dat de schuldenaar een verhaalsrecht illusoir maakt door hangende een procedure vermogen aan verhaal te onttrekken. Wanneer de schuldenaar een kredietinstelling is die onder toezicht staat van De Nederlandse Bank, dan hoeft daar in redelijkheid niet voor gevreesd te worden. Om die reden weigerde V.zr. Rb. Amsterdam 28 augustus 2006, NJF 2006, 550 het gevraagde verlof.

In sommige gevallen eist de wet dat de schuldeiser aantoonde dat er gegronde vrees voor verduistering bestaat (vgl. art. 711 Rv). Volgens Hof Den Haag 2

maart 2006, *NJF* 2006, 343 gaat het er niet zozeer om dat in het beslagrekest het woord 'gegronde' is gebruikt, als wel om het feit dat feiten en omstandigheden zijn aangetoond waardoor vrees voor verduistering is gerechtvaardigd. Vgl. Hof Den Haag 14 september 2006, *NJF* 2006, 534.

De 'Vormerkung' als bedoeld in art. 7:3 BW behoudt werking bij een beslag op een onroerende zaak, ook wanneer de koopovereenkomst onder een opschortende voorwaarde is aangegaan. Een beslag ten laste van de verkoper ná inschrijving van de koopovereenkomst en vóór vervulling van de voorwaarde kan derhalve niet tegen de koper worden ingeroepen, aldus *Vzr. Rb. Groningen* 21 juli 2006, *NJF* 2006, 420.

De bevoegdheid van de deurwaarder ex art. 446 Rv om tot bewaring over te gaan is beperkt tot het geval waarin hij van oordeel is dat dit nodig is ter behoud van de zaak. In plaats van het wegvoeren van de beslagen zaken kan ook worden overgegaan tot afsluiting van de ruimte waarin de zaken zich bevinden, hetgeen kan resulteren in het stilleggen van een onderneming. Daarvoor is de bevoegdheid ex art. 446 Rv evenwel niet gegeven: *Vzr. Rb. Middelburg* 11 juli 2006, *NJF* 2006, 617.

Derdenbeslag

Wanneer derdenbeslag wordt gelegd, moet de derdebeslagene binnen vier

weken verklaring doen van de vorderingen en zaken die door het beslag zijn getroffen (art. 476a lid 1 Rv). Het is natuurlijk niet de bedoeling dat de beslagene een verschuldigd saldo snel overmaakt en dit bij het invullen van de verklaring buiten beschouwing laat, zoals de notaris deed met een saldo op een kwaliteitsrekening in de zaak die leidde tot *Rb. Haarlem* 11 oktober 2005, Hof Amsterdam 1 juni 2006, *Prg.* 2006, 149. Het kwam hem op een schorsing te staan.

Een rechtshandeling in strijd met de blokkerende werking, zoals die van de hiervoor genoemde notaris, kan tegen de beslaglegger niet worden ingeroepen (art. 475h Rv). Deze waarborg is niet meer dan een lege huls, indien de

derdebeslagene geen verhaal biedt. Omdat *Vzr. Rb. Leeuwarden* 15 augustus 2005, *NJF* 2006, 35 hiervoor vreesde, veroordeelde hij de derdebeslagene tot storting van het bedrag van de beslagen vordering op de derdengeldrekening van zijn advocaat.

Coulance ontmoet evenwel de derdebeslagene die zich vergist bij het invullen van de verklaring. In dat geval is hij niet verplicht conform zijn verklaring af te dragen. Is reeds betaald, dan komt hem een vordering uit onverschuldigde betaling toe jegens de beslaglegger: HR 24 november 2006, *RvdW* 2006, 1104, rov. 3.7.1 en 3.7.2 (FIC/Van Lieshout).

Indien de derdebeslagene nalaat tijdig verklaring te doen, wordt hij aansprakelijk voor het bedrag waarvoor het beslag is gelegd (art. 477a Rv). Vanwege dit vergaande gevolg moeten zeer hoge eisen worden gesteld met betrekking tot de formele aspecten wat betreft de betekening van het exploit. *Rb. Almelo* 26 juli 2006, *NJF* 2006, 466 oordeelt in casu betekening aan de feitelijke – niet: de statutaire – plaats van vestiging van een stichting nietig.

Gevolgen beslag

In de zaak-Tripels/Masson (HR 20 september 1991, *NJ* 1992, 552) oordeelde de Hoge Raad dat de beslagene naar analogie van art. 475g Rv gehouden is inlichtingen over zijn inkomen en vermogen op te geven aan zijn schuldeiser. De zaak speelde in de executoriale fase en deed

de vraag rijzen of deze verplichting ook in de conservatoire fase speelt. Vzr. Rb. Den Bosch 14 november 2006, *PrG* 2006, 191 beantwoordt die vraag bevestigend.

Woont de beslagene in het buitenland, dan behoeft geen rekening te worden gehouden met de beslagvrije voet (art. 475e Rv). Een beslagvrije voet kan op verzoek van de beslagene alsnog worden vastgesteld, indien deze aantoont dat onvoldoende middelen van bestaan resteren. Van dit laatste was Ktr. Den Haag 2 maart 2006, *PrG* 2006, 97 niet overtuigd, aangezien het beslag was gelegd ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en een bedrag van 1,1 miljoen euro spoorloos was.

Opheffing beslag

Tot voor kort onbeslist was de vraag of de vordering tot opheffing van een conservatoir beslag zonder meer moet worden toegewezen op de grond dat de vordering, ter verzekering waarvan het beslag is gelegd, door de bodemrechter in eerste aanleg is afgewezen. Indien tegen het vonnis van de bodemrechter hoger beroep is ingesteld, dan luidt het antwoord op deze vraag evenwel ontkennend, aldus HR 30 juni 2006, *RvdW* 2006, 670, *JBP* 2006, 62 m.nt. M.A.J.G. Janssen, rov. 3.4-3.7 (Bijl/Van Baalen). De voorzieningenrechter zal het vonnis wel als omstandigheid mee moeten wegen, maar de door het beslag getroffen zal in de eerste plaats aannemelijk moeten maken dat het beslag niet gerechtvaardigd is. Deze uitkomst is niet unaniem met enthousiasme ontvangen. Zie H.W.B. Thoe Schwartzenberg, *WPNR* (2007) 6697, p. 129-134.

Een conservatoir beslag dient desgevorderd te worden opgeheven, indien voldoende zekerheid wordt gesteld. Hof Amsterdam 18 mei 2006, *NJF* 2006, 426 oordeelde een bankgarantie tot zekerheid van een in kort geding gevorderde voorschotbetaling evenwel onvoldoende, gelet op de beperkte opzet van de kortgedingprocedure. Wanneer het beslag wordt opgeheven omdat partijen buiten rechte overeenkomen dat een bankgarantie wordt gesteld, dan hangt het van de tekst van de bankgarantie af of deze moet worden teruggegeven

als summierlijk is gebleken van de ondeugdelijkheid van de vordering. Zie bijvoorbeeld Hof Amsterdam 23 maart 2006, *NJF* 2006, 305.

Geen beslag mag worden gelegd op goederen bestemd voor de openbare dienst (artt. 436 en 703 Rv). Het verbod staat volgens vaste jurisprudentie in de weg aan beslag op de rekening van een ambassade. Aldus ook Vzr. Rb. Den Haag 10 augustus 2006, *NJF* 2006, 527, die tegelijkertijd oordeelde dat het beslag op onroerende zaken van Kenia moest blijven liggen, omdat het beslag de behartiging van publieke taken niet frustreerde(!).

Ook onmogelijk, zo werd al eerder uitgemaakt, is beslag op kredietruimte. Ook het niet-opgenomen gedeelte van een persoonsgebonden budget (PGB) is als 'kredietruimte' te beschouwen, zodat Vzr. Rb. Amsterdam 8 juni 2006, *NJF* 2006, 432 besloot tot opheffing van het beslag daarop.

Voor de fijnproevers een mooi arrest over de opheffing van een scheepsbeslag. Omdat alleen al aan dit arrest een heel artikel gewijd zou kunnen worden, wordt volstaan met een verwijzing: HR 29 september 2006, *RvdW* 2006, 897, rov. 3.4.3 (Northsea Shipping/Westereems).

Bewijs

Bewijslast(verdeling)

De bewijslastverdeling tussen werkgever en (nabestaanden van een) werknemer in het kader van art. 7:658 BW kan uiterst complex zijn, zoals twee arresten met betrekking tot blootstelling aan asbest illustreren. HR 23 juni 2006, *NJ* 2006, 354, rov. 3.4.1 en 3.4.2 (Havermans/Luyckx) stipuleert dat de werknemer moet stellen en bewijzen dat hij gedurende zijn werkzaamheden is blootgesteld aan gevaarlijke stoffen en lijdt aan een ziekte of gezondheidsklachten die door die blootstelling veroorzaakt kunnen zijn. Vervolgens zal de werkgever moeten aantonen dat hij

voldoende voorzorgsmaatregelen heeft getroffen. Het tijdsverloop sinds de eventuele schadeorzaak kan meebrengen dat aan dit bewijs geen hoge eisen mogen worden gesteld: HR 17 februari 2006, *RvdW* 2006, 204, rov. 4.8 (Van Buuren/Heesbeen).

Onder omstandigheden wordt een verzwaarde stelplicht aangenomen als tegemoetkoming aan degene op wie de bewijslast rust, bijvoorbeeld ten aanzien van een vermogensbeheerder met zorgplicht jegens de gerechtigden tot het door hem beheerde vermogen. Het is aan het beleid van de feitenrechter overgelaten welke sanctie deze passend acht, wanneer aan de verzwaarde stelplicht niet wordt voldaan. Wel zal het, aldus HR 15 december 2006, *RvdW* 2007, 1, rov. 3.3 (NNEK/Mourik), in de regel meer voor de hand liggen dat de rechter de bewijslast niet omkeert, maar de stellingen van de partij op wie de bewijslast rust hetzij, als onvoldoende betwist, als vaststaand aanneemt (art. 149 lid 1 Rv), hetzij deze stellingen voorshands bewezen acht behoudens tegenbewijs door de partij op wie de verzwaarde stelplicht rust.

In geval van een verzoek tot beëindiging van alimentatie, zal de alimentatiegerechtigde aannemelijk moeten maken dat beëindiging van zo ingrijpende aard is dat deze naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet kan worden gevegd. De alimentatieplichtige heeft de stelplicht en bewijslast ten aanzien van (meestal) zijn financiële omstandigheden. Zie HR 29 september 2006, *NJ* 2006, 535, rov. 3.5.2.

Het louter bestaan van bewijsnood is onvoldoende voor omkering van de bewijslast. Indien de bewijsnood is ontstaan door toedoen van de wederpartij, kunnen redelijkheid en billijkheid een omkering meebrengen. Zie bijvoorbeeld HR 20 januari 2006, *NJ* 2006, 78, *JBP* 2006, 44 m.nt. A.S. Rueb, (B/Interpolis) rov. 3.5.5 en 3.11, waarin de verzekeraar geen bewijs kon leveren van een onjuiste opgave van de verzekerde, doordat deze haar artsen had laten weten dat zij bezwaar had tegen schending van hun geheimhoudingsplicht. In dat geval

sauveerde de Hoge Raad de omkering van de bewijslast ten gunste van de verzekeraar.

Bewijsaanbod

Staannde jurisprudentie is dat een aanbod tot het leveren van tegenbewijs niet gespecificeerd behoeft te worden. Evenmin is nodig dat bij een bewijsaanbod met zoveel woorden wordt vermeld dat het (ook) tegenbewijs betreft: HR 3 november 2006, *RvdW* 2006, 1041, rov. 3.5.

Bewijsmiddelen

Vonnissen van de Nederlandse strafrechter hebben ingevolge art. 161 Rv dwingend bewijs op van het feit dat iemand het desbetreffende strafbare feit heeft begaan. Deze regel geldt niet voor een vonnis van de Duitse strafrechter, waaraan slechts vrije bewijskracht toekomt: Rb. Arnhem 30 november 2005, *NJF* 2006, 160.

Getuigenbewijs

Uitgangspunt is dat eenieder verplicht is om getuigenis af te leggen (art. 165 lid 1 Rv). De twee belangrijkste uitzonderingen hierop zijn het familiaal en het functioneel verschoningsrecht (art. 165 lid 2 Rv). Ook de echtgenote van een statutair directeur en enig aandeelhouder van een procespartij komt een beroep op het familiaal verschoningsrecht toe: Hof Amsterdam 9 februari 2006, *NJF* 2006, 328.

Functioneel verschoningsgerechtigd is onder meer de notaris. Het verschoningsrecht betreft de wetenschap die de verschoningsgerechtigde in zijn ambt, beroep of betrekking is toevertrouwd. In beginsel is het aan de verschoningsgerechtigde om te beoordelen of dit het geval is. Notarissen treden niet zelden op als vertrouwenspersoon voor twee of meer partijen tegelijk. Indien onverhoopt een geschil rijst, ligt een beroep op het verschoningsrecht in de rede. Dit beroep wordt evenwel niet zonder meer gehonoreerd, indien het nu juist de bedoeling was dat de notaris een mededeling van de ene partij zou doorgeven aan de andere partij met het oog op de vastlegging van de door partijen bereikte overeenstemming (HR 13 januari 2006, *NJ* 2006, 480 m.nt. G.R. Rutgers,

JBP 2006, 42 m.nt. F.J. Fernhout, rov. 3.4-3.7 (Kuijper/De Wit en Feikema)). Vergelijk ook HR 25 september 1992, *NJ* 1993, 467 (Notaris Van Eijck).

Journalisten hebben geen wettelijk verschoningsrecht, maar uit art. 10 lid 1 EVRM vloeit voor een journalist in beginsel het recht voort zich te verschonen van het beantwoorden van een vraag indien hij daardoor het bekend worden van zijn bron zou riskeren. Dit lijdt uitzondering wanneer de rechter van oordeel is dat openbaring van die bron,

in de bijzondere omstandigheden van het geval, in een democratische samenleving noodzakelijk is met het oog op de in art. 10 lid 2 EVRM bedoelde belangen (HR 10 mei 1996, *NJ* 1996, 578). In de zaak die leidde tot Hof Den Haag 27 juli 2006, *NJF* 2006, 450, oordeelde het Hof dat het belang van verzoeker om gegevens te verkrijgen om de Staat in rechte te kunnen betrekken niet kon opwegen tegen het zwaarwegende publiek belang van bescherming van journalistieke bronnen. Zie met dezelfde uitkomst: Hof Den Bosch 11 juli 2006, *NJF* 2006, 475.

Deskundigenbewijs

Een deskundige moet zijn onpartijdigheid ten opzichte van partijen bewaren. Om die reden is het wenselijk dat een deskundige partijen in elkaars aanwezigheid hoort. Hoewel dit in HR 12 februari 1993, *NJ* 1993, 234 niet als rechtsplicht is aangemerkt, noemt de 'Leidraad deskundigen in civiele zaken' het 'essentieel dat u [de deskundige] in het oog houdt dat u niet met een partij spreekt of correspondeert zonder dat u de wederpartij de gelegenheid biedt

bij het gesprek te zijn of zonder de wederpartij een kopie van uw brief, fax of e-mail te zenden' (par. 5.2). Als een gesprek in aanwezigheid van beide partijen (echt) onmogelijk blijkt, is het ter voorkoming van een ongelijkheid in de procespositie wenselijk dat voor de ene partij voldoende kenbaar is wat door de andere partij met de deskundige besproken is. Daaraan schortte het in de zaak die leidde tot Rb. Arnhem 12 oktober 2005, *NJF* 2006, 81, waarin de deskundige zich in zijn rapport bovendien niet had laten leiden door de door de rechtbank vastgestelde uitgangspunten. De rechtbank oordeelde het om die reden niet opportuun om de deskundige om een nadere toelichting te vragen en besloot tot benoeming van een nieuwe deskundige.

Als een deskundigenrapport, dat de rechter eerder noodzakelijk achtte om het antwoord op bepaalde vragen te kunnen geven, niet bruikbaar blijkt, zal de rechter die vraag alsnog moeten beantwoorden en zijn beslissing dienangaande voldoende motiveren in het licht van het tussen partijen gevoerde debat. Zie HR 8 september 2006, *NJ* 2006, 493, rov. 3.8 (Timans/Haarsma en Agricola).

Appel tegen de benoeming van een deskundige is uitgesloten (art. 194 lid 2 Rv), tenzij de jurisprudentie inzake de doorbreking van rechtsmiddelenverboden van toepassing is (HR 29 maart 1985, *NJ* 1986, 242 Enka/Dupont). Hof Den Bosch lijkt hierin een weinig vaste koers te varen. In Hof Den Bosch 9 augustus 2005, *JBP* 2006, 68, rov. 4.2.3 m.nt. E.F. Groot betwijfelt het Hof nog of deze jurisprudentie van toepassing is, terwijl een beroep op doorbreking zonder meer inhoudelijk werd beoordeeld in Hof Den Bosch 22 november 2005, *JBP* 2006, 69 m.nt. E.F. Groot. In deze laatste beslissing oordeelt het Hof dat het benoemen van een deskundige die voorkomt op het 'lijstje' van een van de partijen geen grond voor doorbreking van het appelverbod wegens partijdigheid oplevert.

De eisende partij dient in de regel de kosten van het deskundigenbericht voor

te schieten, tenzij de omstandigheden van het geding erop wijzen dat een andere verdeling geïndiceerd is (art. 195 lid 1 Rv). Te denken valt aan de situatie dat de laedens zijn aansprakelijkheid heeft erkend en het deskundigenbericht slechts strekt tot het vaststellen van de hoogte van de schade, zoals regelmatig voorkomt in letselschadezaken. De situatie deed zich ook voor in Rb. Rotterdam 1 maart 2006, *JBPr* 2006, 58 m.nt. E. F. Groot, maar daarin legde de rechtbank de (eisende) gelaedeerde niettemin de verplichting tot betaling van het voorschot op. Deze liet dit na, waarop de rechter overeenkomstig het bepaalde in art. 196 lid 2 Rv daaruit de gevolgtrekking maakte die hij geraden achtte. Eiser zag vervolgens een groot deel van zijn vordering afgewezen worden. Iets vergelijkbaars dreigt indien medewerking aan een deskundigenbericht wordt geweigerd (zie art. 198 lid 3 Rv; Rb. Den Bosch 7 juni 2006, *NJF* 2006, 629), ook indien de weigering is ingegeven door twijfels over de onpartijdigheid van de deskundige.

Voorlopig getuigenverhoor

Een verzoek tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor kan onder meer worden gedaan aan de rechter die vermoedelijk bevoegd zou zijn om van de hoofdzaak kennis te nemen (art. 187 lid 1 Rv). Wanneer zo'n verzoek hangende een procedure wordt gedaan (art. 186 lid 2 Rv), kan dit ook de appelrechter zijn. Tegen deze achtergrond verwees de Maastrichtse rechtbank een verzoek tot voorlopig getuigenverhoor naar het Bossche hof, waar een dagvaardingsprocedure aanhangig was met betrekking tot een samenhangend (maar niet hetzelfde) feitencomplex. Het hof wees de zaak echter *linea recta* terug (Hof Den Bosch 8 februari 2006, *NJF* 2006, 320). Art. 285 Rv inzake de verwijzing en voeging van *verzoekschrift* procedures lijkt een verwijzing naar een hogere rechter weliswaar mogelijk te maken (zie bijvoorbeeld Hof Den Bosch 23 februari 1984, *NJ* 1984, 715), maar hier was een *dagvaardings* procedure aanhangig.

Ook wanneer tussen partijen een arbitragebeding geldt, maar nog geen arbiters zijn benoemd, kan een verzoek tot

een voorlopig getuigenverhoor worden ingediend (art. 1022 lid 3 Rv). Analoge toepassing ligt voor de hand indien partijen zijn overeengekomen een bindend adviesprocedure te zullen volgen. Aldus ook Hof Den Bosch 26 september 2005, *JBPr* 2006, 35 m.nt. R. M. van Opstal.

Niet toewijsbaar achtte Rb. Almelo 19 oktober 2005, *NJF* 2006, 7, rov. 5 het verzoek tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor met betrekking tot feiten waarvan de verzoeker reeds wetenschap had en die bovendien door de wederpartij niet betwist waren. Het enige, doch in rechte niet te respecteren, belang dat verzoeker nog had bij het verzoek was het achterhalen van de commerciële bedrijfsstrategie van zijn wederpartij.

Verklaringen die in het kader van een voorlopig getuigenverhoor zijn afgelegd, hebben dezelfde bewijskracht als verklaringen die op de gewone wijze in een aanhangig geding zijn afgelegd (art. 192 lid 1 Rv). In art. 192 lid 2 Rv is bepaald dat dergelijke verklaringen buiten beschouwing kunnen worden gelaten, als niet alle partijen bij het voorlopig getuigenverhoor aanwezig waren. De rechter is daartoe echter niet gehouden (HR 9 december 2005, *NJ* 2006, 560, rov. 3.9 en 3.11). Dit laat uiteraard onverlet dat de rechter de afwezigheid van één van partijen mee kan wegen bij de waardering van het bewijs.

Voorlopig deskundigenbericht

Het staat de rechter vrij om al dan niet een deskundigenbericht te gelasten (art. 194 lid 1 Rv). Deze discretionaire bevoegdheid ontbreekt, indien wordt verzocht om een *voorlopig* deskundigenbericht. De afwijzingsgronden zijn dan beperkt (vgl. HR 11 februari 2005, *NJ* 2005, 442). Hof Leeuwarden 1 november 2006, *NJF* 2006, 577 leidt daaruit af dat het de rechter in eerste aanleg niet vrijstaat om de in het verzoekschrift opgestelde vragenlijst aan te vullen met vragen die verweerder heeft voorgesteld. Verweerder had, aldus het Hof, een zelfstandig verzoek tot een voorlopig deskundigenbericht moeten indienen. Die gevolgtrekking lijkt niet juist. Partijen worden zo gestimuleerd

steeds een eigen verzoek met bijbehorende vragenlijst in te dienen. De vraag rijst welke meerwaarde een voorlopig deskundigenbericht dan nog heeft ten opzichte van het rapport van een partijdeskundige. De proceseconomie wordt hiermee niet gediend. De benadering van het Hof miskent bovendien de toepasselijkheid van de bepalingen omtrent het deskundigenbericht – op grond waarvan de rechter de vraagstelling bepaalt (art. 194 lid 1 Rv) – ten aanzien van het voorlopig deskundigenbericht (art. 205 lid 1 Rv) en de modelering van de laatste naar de wettelijke regeling van het voorlopig getuigenverhoor. Ter vergelijking: ondenkbaar is dat slechts de verzoekende partij vragen zou mogen stellen bij een voorlopig getuigenverhoor.

Deskundigenbewijs in medische kwesties

Zeer actueel is de discussie over de vraag over welke medische gegevens een deskundige moet kunnen beschikken bij het uitbrengen van een medisch deskundigenbericht en in hoeverre (al) deze informatie ook moet worden verstrekt aan partijen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om medische informatie met betrekking tot de periode voor het schadeveroorzakende feit, waaruit bijvoorbeeld de predispositie van de gelaedeerde kan worden afgeleid. In deze gevallen moet het privacybelang van de gelaedeerde worden afgewogen tegen het belang van 'equality of arms'. De teneur in de lagere rechtspraak lijkt te zijn dat doorslaggevend gewicht wordt toegekend aan het belang van een gelijkwaardige informatiepositie van de verzekeraar en het slachtoffer van een ongeval, zodat de medische gegevens ook aan de medisch adviseur van de verzekeraar moeten worden verstrekt (Rb. Amsterdam 27 oktober 2005, *NJF* 2006, 44; Rb. Alkmaar 22 december 2005, *NJF* 2006, 310 en Rb. Rotterdam 29 maart 2006, *NJF* 2006, 314). Rb. Amsterdam 28 december 2005, *NJF* 2006, 262 kiest een tussenweg door de verzekerde te verplichten haar medisch dossier wél aan de medisch adviseur van de verzekeraar ter beschikking te stellen, maar níét aan diens advocaat. Of dit effectief uitpakt, lijkt overigens zeer de vraag. Een genu-

In dit geval vind ik het
van belang om te weten
wat uw medische situatie was
voordat u uw linker arm brak...

anceerd geluid laat Hof Arnhem 27 juni 2006, *NJF* 2006, 416 horen, te weten dat inzage slechts moet worden verschaft in de gegevens die de deskundige aan zijn rapport ten grondslag heeft gelegd en dus niet in de gegevens die daarin niet zijn betrokken. Over enkele vergelijkbare zaken is inmiddels een cassatieprocedure aanhangig. Naar verwachting zal de Hoge Raad daarin in de loop van 2007 een beschikking geven.

Bij bepaalde klachtencomplexen doet zich het probleem voor dat er verschillende stromingen in de medische beroepsgroep zijn. Zo zijn er artsen die wél en artsen die niet in whiplashletsel 'geloven'. De discussie over de benoeming van een deskundige kan in dergelijke zaken hoog oplopen. Omdat de mogelijkheden om bezwaar te maken tegen de benoeming van een deskundige beperkt zijn, verzocht de verzekeraar in de zaak die leidde tot Hof Den Bosch 9 mei 2006, *NJF* 2006, 406 hangende een appelprocedure om een (tweede) voorlopig deskundigenbericht, terwijl reeds een (eerste) voorlopig deskundigenbericht voorhanden was. Volgens het Hof stonden zwaarwichtige gronden in de weg aan de toewijzing van dit verzoek en was dit in overwegende mate ingegeven door de verwachting dat de nieuwe deskundige het causaal verband anders zou waarderen. Intrigerend is

dat de bezwaren van de verzekeraar zich in deze zaak richtten op een rapport van een deskundige die in Hof Den Bosch 22 november 2005, *JBPr* 2006, 69 m.nt. E.F. Groot door de gelaedeerde nog 'slachtofferonvriendelijk' werd genoemd.

Competentie

Maatstaf voor het vaststellen van de absolute competentie is de grondslag van de vordering zoals die blijkt uit de dagvaarding door de eiser is ingesteld, ook indien in de loop van het geding blijkt dat de werkelijk bestaande rechtverhouding een andere is, zo bevestigt HR 20 januari 2006, *NJ* 2006, 80, rov. 3.3 (aldus al HR 8 juli 1993, *NJ* 1993, 689 over art. 157 (oud) Rv).

Wat de rechter ook beslist ten aanzien van een beroep op relatieve onbevoegdheid, partijen – en de rechter waarnaar de zaak bij honorering van het beroep wordt verwezen – zullen het met die uitkomst moeten doen. Art. 110 lid 3 Rv laat hier geen misverstand over bestaan (vgl. ook art. 71 lid 5 Rv). Een uitzondering geldt slechts indien de rechter zich tevens absoluut onbevoegd verklaart. Dit weerhoudt partijen er op zichzelf niet van te appelleren van een onwel-

gevallige beslissing met een beroep op de doorbrekingsjurisprudentie. Het is echter de vraag of die van toepassing is op beslissingen omtrent relatieve competentie. Hof Amsterdam 5 januari 2006, *JBPr* 2006, 66 lijkt van oordeel dat dit in beginsel wel het geval is, maar annotator F.J.H. Hovens acht dit onwenselijk. Uiteindelijk is niet wezenlijk voor de organisatie en het functioneren van de rechtspleging wáár de zaak wordt behandeld. Verwijzingsperikelen leiden bovendien tot kosten en vertraging, zoals ook de regering al opmerkte in de memorie van toelichting (*PG NRV*, p. 228).

Pachtkamers behoren, anders dan vóór 1 januari 2002, tot de rechterlijke macht (art. 2 jo. 48 lid 2 en 69 RO). Indien een pachtzaak is aangebracht bij een onbevoegde rechter, of een niet-pachtzaak bij de pachtrechter, geldt het bepaalde in de art. 72-74 Rv, aldus HR 28 april 2006, *NUJ* 2007, 89, *JBPr* 2006, 61 m.nt. J.G.A. Linssen, rov. 3.3.2, 3.4.3 en 3.4.4 (Van der Wal/Gemeente Franekeradeel). De vraag of tegen de verwijzing een hogere voorziening openstaat, moet in aansluiting op het bepaalde in art. 71 lid 5 Rv ontkennend worden beantwoord.

Internationale rechtsmacht

Bij pluraliteit van gedaagden geldt op grond van art. 7 Rv een bijzondere regel voor de rechtsmacht van de Nederlandse rechter. Als de Nederlandse rechter bevoegd is ten aanzien van één van de gedaagden, dan vloeit daaruit rechtsmacht ten aanzien van de overige gedaagden voort, mits een zodanige samenhang bestaat dat redenen van doelmatigheid een gezamenlijke behandeling rechtvaardigen. Indien over een deel van de vorderingen reeds is geoordeeld door een buitenlandse rechter, is twijfelachtig of aan dit laatste vereiste is voldaan. In Rb. Utrecht 9 augustus 2006, *NJF* 2006, 633 verklaarde de rechtbank zich onbevoegd om van de vordering tegen de Amerikaanse moeder (van de Nederlandse dochter) kennis te nemen. In die zaak was overigens wel duidelijk waarom eiser zijn geluk niet bij de Amerikaanse rechter beproefde: in de VS was na diverse procedurele verwickelingen een verbod uitgesproken jegens eiser

om nog tegen de Amerikaanse moeder te procederen en bij binnenkomst van de VS wachtte eiser wegens overtreding van een ander rechterlijk verbod een boete van \$1.000.000.

Tal van vragen naar de rechtsmacht van de Nederlandse rechter speelden in de zaak die leidde tot Hof Den Bosch 21 september 2006, *NJF* 2006, 575. Hier ging het om een verzoek tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor naar de gang van zaken binnen een Nederlandse vennootschap. De twee verweerders, Luxemburgse aandeelhouders in de Nederlandse vennootschap, deden een beroep op de onbevoegdheid van de Nederlandse rechter. Het Hof vond echter een aanknopingspunt voor rechtsmacht in art. 5 lid 3 EEX-Vo en 22 lid 2 EEX-Vo.

Artikel 6 EVRM kan een in een verdrag neergelegde regel van rechtsmacht opzietten, indien de toegang tot de rechter door toepassing van deze regel in het gedrag zou komen. Zie ook 'Algemene beginselen'.

Op grond van het volkenrechtelijk gewoonterecht heeft de Nederlands rechter geen rechtsmacht over vreemde staten in geschillen over typisch overheidshandelen ('acta iure imperii', de tegenhanger van 'acta iure gestionis'). Deze immuniteit van rechtsmacht geldt ook indien voorwerp van geschil de aanstelling van een consulaire ambtenaar is, zelfs als die bij het UWV verzekerd is tegen arbeidsongeschiktheid. Zie Ktr. Rotterdam 26 januari 2006, *NJF* 2006, 291 (vgl. art. 13a Wet algemene bepalingen en het Verdrag van Wenen inzake consulaire betrekkingen).

Dagvaarding

Betekening

Gelet op de vele onduidelijkheden en de nodeloze rompslomp die zij met zich meebrengt kan de EG-Betekenningsverordening als een mislukt stuk regelgeving worden aangemerkt. De beoogde verbetering en versnelling van de betekening lijken hier niet door bereikt. Het

zou mooi zijn als er op korte termijn reparatiewetgeving zou komen (zoals het hierna te noemen gewijzigde art. 56 lid 3 Rv). In de tussentijd hebben advocaten en rechters het er maar druk mee en blijft oplettendheid geboden.

Een belangrijk bezwaar van de EG-Betekenningsverordening is dat zij verplicht om na betekening van de appel- of cassatiedagvaarding bij de procureur in vorige instantie vervolgens binnen veertien dagen ook nog aan de buitenlandse partij zelf te betekenen. Dit wordt vaak vergeten. Het gevolg van zodanig verzuim is ingevolge HR 17 januari 2003, *NJ* 2003, 113 dat geen verstek kan worden verleend (evenzo HR 22 december 2006, *NJ* 2007, 24, Hof Den Bosch 4 juli 2006, *NJF* 2006, 547). Maar wat als de wederpartij bij procureur verschijnt louter om de geldigheid van de betekening te betwisten? Het Hof Amsterdam heeft in drie arresten (door drie verschillende kamers geweest) geoordeeld dat het appel alsdan niet-ontvankelijk is (Hof Amsterdam 23 februari 2006, *NJF* 2006, 304, 1 juni 2006, *NJF* 2006, 532, *JBPr* 2006, 85 m.nt. Freudenthal, en 7 december 2006, *LJN* AZ9243), doch in een vierde arrest achtte hetzelfde Hof in andere samenstelling appellante wél ontvankelijk (Hof Amsterdam 29 juni 2006, *NJF* 2006, 473, *JBPr* 2006, 86), evenals eerder het Hof Den Haag 31 januari 2006, *NJF* 2006, 168, *JBPr* 2006, 46 m.nt. G.S.C.M. van Roeyen. De laatste benadering spreekt aan, nu zij aansluit bij de regeling van art. 122 Rv; hopelijk weet de minderheid van Amsterdamse raadsheren de meerderheid te overtuigen. Freudenthal wijst in haar noot bij *JBPr* 2006, 85 erop dat art. 56 lid 3 Rv sedert de Veegwet tevens betekening door verzending per post toelaat: een nuttige wenk voor de praktijk.

Men kan er gelet op de bestaande onduidelijkheden voor kiezen om voorzichtigshalve beide toegestane wijzen van betekening (verzending per post en door tussenkomst van instanties) tegelijk toe te passen. In *HvJEG* 9 februari 2006, nr. C-473/04, *RvdW* 2006, 406 (Plumex/Young Sports) is geoordeeld dat bij zodanige dubbele betekening van een vonnis de appelter-

mijn begint te lopen op de datum van de eerste geldige betekening. Hieruit valt af te leiden dat bij een dubbele betekening van een appeldagvaarding ook reeds de eerste geldige betekening het beoogde gevolg heeft.

In een genuanceerd arrest oordeelt het Hof Den Bosch 30 mei 2006, *NJF* 2006, 607 dat dagvaarding aan de huurwoning (tevens adres volgens de GBA) van een gedetineerde geldig is en geen misbruik van bevoegdheid inhoudt, mede gelet op de onzekerheid of de detentie nog voortduurde en het feit dat gedetineerde inmiddels maatregelen had kunnen treffen voor doorzending van post en dergelijke. Wellicht weegt mee dat het geschil juist ontbinding van de huurovereenkomst betreft; daarnaast heeft gedaagde in verzet alsnog zijn standpunt kunnen bepleiten.

Door de oplettendheid van Ktr. Deventer 21 september 2006, *Prg* 2006, 166 (wellicht ingegeven door afwijkende vermeldingen op de dagvaarding?) is niet onopgemerkt gebleven dat een

bajesklanten geven nooit thuis,
en zijn nooit thuis – dus ik
zeg ze altijd meteen de huur op...

aangebrachte dagvaarding was 'bete- kend' door een persoon die géén deur- waarder is. Wegens het niet-voldoen aan het vereiste van art. 45 lid 1 Rv werd zij derhalve nietig verklaard, met veroorde- ling van eiser in de kosten.

Gebreken en herstel mogelijkheden

HR 1 september 2006, *NJ* 2006, 481 betreft een zaak waarbij de cassatiedag- vaarding (correct) bij de procureur in vorige instantie was uitgebracht, maar abusievelijk niet de woonplaats van de gedaagde curator doch de vestigings- plaats van de failliete B.V. was vermeld. Ofschoon de curator bij brief had laten weten dat hij zich niet zou stellen, en deze brief aan de Hoge Raad was toege- zonden, zag de Hoge Raad geen moge- lijkheid om het bevelen van een herstel- exploit achterwege te laten nu de wet daar geen ruimte toe biedt.

Eenzelfde strikte toepassing van de wet biedt HR 1 september 2006, *RvdW* 2006, 779. Eiser tot cassatie had domicilie gekozen bij zijn cassatieadvocaat in Wassenaar. Wassenaar ligt niet in de ge- meente Den Haag (doch wel in het res- sort, zodat de advocaat bevoegd was in cassatie op te treden ex art. 407 lid 3 Rv). De A-G had daarom tot nietigheid van de dagvaarding geconcludeerd, maar de Hoge Raad wijst er fijntjes op dat sinds de Veegwet Rv domicilie gekozen kan worden in geheel Nederland, niet slechts in de gemeente van het aange- zochte gerecht. Overigens volgt uit art. 407 lid 4 Rv nog wel dat in de gemeente Den Haag domicilie gekozen moet wor- den indien niet bij de cassatieadvocaat domicilie wordt gekozen.

Een verzuim om de dagvaarding vóór de aangezegde dag te doen inschrijven kan worden hersteld bij herstelploot bin- nen veertien dagen (art. 125 lid 4 Rv). Er hoeft geen reden voor het verzuim te worden opgegeven. Hof Den Bosch 20 juni 2006, *JBP* 2006, 87 m.nt. G. van Rijsen, onderscheidt hiervan evenwel de inschrijving gevolgd door intrekking van de dagvaarding. Zodanige intrek- king leidt ertoe dat geen sprake meer is van een voor herstel vatbaar verzuim om de dagvaarding te doen inschrijven. In casu leidt dit tot verval van het ver-

zet. De intrekking hield verband met het uitblijven van betaling van de decla- ratie van de advocaat. In de noot wordt er terecht op gewezen dat de advocaat zijn incasso derhalve dient te regelen vóór hij de dagvaarding inschrijft. Zo- nodig zou op een ruimere termijn kun- nen worden gedagvaard.

Een restrictieve uitleg van art. 61 Rv geeft Hof Amsterdam 10 november 2005, *NJF* 2006, 165: anoniem dagvaar- den van krakers is niet mogelijk indien met die krakers gebruiksovereenkom- sten zijn gesloten, nu het dan gebrui- kers krachtens 'een persoonlijk recht' betreft. De uitspraak lijkt juist gelet op het uitzonderlijke karakter van art. 61 Rv.

Indien de gronden van de eis in de dag- vaarding niet duidelijk zijn, is er sprake van een obscuur libel dat tot nietigheid, niet-ontvankelijkheid, of afwijzing van de vordering kan leiden. Het is daarvoor voldoende dat gedaagde wijst op het ontoereikende van de gronden, hij heeft geen recht – ook niet ex art. 22 Rv – om te doen gelasten dat eiser verduidelij- king geeft (Rb. Den Haag 9 augustus 2006, *NJF* 2006, 540).

Eiswijziging

(zie wijziging van eis)

Executie

Executiesgeschil

Als de rechter zijn beslissing niet uit- voerbaar bij voorraad heeft verklaard, kan dit alsnog bij wege van incidentele vordering worden verzocht na appel door de wederpartij. Art. 234 Rv schrijft voor dat dit bij de appelrechter moet worden gevorderd. Volgens het Hof Leeuwarden 31 mei 2006, *NJF* 2006, 513, oordelend in appel, kan de uitvoer- baarheid eveneens door de voorzienin- genrechter in kort geding worden uit- gesproken, zodat de tegen die uitspraak gerichte appelgrief faalt. Het lijkt nochtans wenselijk dat één rechter over

de uitvoerbaarverklaring en de schor- sing daarvan oordeelt, bij voorkeur de rechter die ook het materiële oordeel geeft. Voor schorsing hangende de cas- satieprocedure moet echter een execu- tiesgeschil bij de voorzieningenrechter aanhangig worden gemaakt (HR 9 april 2004, *NJ* 2005, 130). In lijn daarmee is het niet volkomen onbegrijpelijk dat het Hof dan ook voor het eerste de kort- gedingrechter bevoegd acht. Toch is het wenselijk dat de kort-gedingrechter terughoudend is, indien er een andere bevoegde rechter is. Beter is dan ook Vzt. Rb. Dordrecht 13 april 2006, *NJF* 2006, 336 waarin de rechter zich niet bevoegd verklaart in een executiesgeschil nu er een arbitraal beding is overeengekomen dat ook een regeling voor spoedgeschil- len en voorlopige voorzieningen bevat. Gelet op de wisselende jurisprudentie zou de wettelijke regeling bij voorkeur moeten worden aangepast om een een- duidige regeling te geven.

Van Swaaij heeft onlangs betoogd (*NJB* 2006, p. 1856) dat een concurrentiebe- ding niet in een executiesgeschil (kort geding) mag worden geschorst. Hij richt zich tegen een bestendige praktijk die dit wel toelaat. In Ktr. Leeuwarden 23 december 2005, *NJF* 2006, 276 geeft de kantonrechter zich uitdrukkelijk rekenschap van het feit dat zodanige schorsing in wezen een (tijdelijke) con- stitutieve beslissing is, waar in dat geval evenwel toch grond voor is.

Dwangsom

Het Benelux Gerechtshof heeft bij uit- spraak van 24 oktober 2005, *NJ* 2006, 501 (Belgische Staat/De la Fuente) aangegeven dat het verbod om een dwangsom te stellen tot terugbetaling van een geldsom ook van toepassing is op de terugbetaling van een geldsom als gevolg van opheffing van een bewarend beslag onder derden. Deze beslissing verbaast niet. De oorsprong van de ver- oordeling tot zodanige terugbetaling is irrelevant nu de ratio van het verbod is dat voldoening aan een betaling kan worden verkregen door rechtstreekse executie. Zie kritisch over dit verbod overigens Beekhoven van den Boezem, diss. 2007.

Vanwege de korte verjaringstermijn van zes maanden is de verjaring van dwangsommen betrekkelijk snel aan de orde. Het lijkt erop dat rechters daarom ook snel aannemen dat de verjaring is gestuit. Het Hof Amsterdam neemt bij arrest van 24 november 2005, *NJF* 2006, 209 aan dat de verjaring van een bestuurlijke dwangsom is gestuit door de toezending van een acceptgiro, wat dus als een daad van invordering wordt aangemerkt. In Hof Amsterdam 22 september 2005, *NJF* 2006, 15 wordt aangenomen dat executoriaal derdenbeslag ter zake van de verbeurde dwangsommen, gevolgd door een executiegeschil door de schuldenaar, de verjaring stuit. In Rb. Haarlem 28 december 2005, *NJF* 2006, 108 was een bankgarantie gesteld om executie maatregelen te voorkomen totdat definitief was beslist over de verschuldigdheid van de dwangsommen. De rechtbank oordeelt dat de schuldeiser daardoor mocht vertrouwen dat (tijdelijk) afstand was gedaan van het recht om een beroep te doen op verjaring. Dit is in zoverre opmerkelijk dat men doorgaans aanneemt dat niet bij voorbaat afstand mag worden gedaan van verjaring; nochtans spreekt de beoordeling aan (bevestigend over afstand bij voorbaat van verjaring in het algemeen: Van Swaaij, *NJB* 2006, p. 1624). De rechtbank heeft wellicht daarom ten overvloede overwogen dat er sprake is van rechtsverwerking.

Exequatur

Wellicht niet alom bekend is dat ook een authentieke akte een executoriale titel is die op voet van art. 430 Rv ten uitvoer kan worden gelegd. Art. 50 EEX en art. 57 EEX-Vo breiden dit uit tot buitenlandse authentieke akten, behoudens voor zover tenuitvoerlegging in strijd met de openbare orde komt. In Rb. Amsterdam 10 augustus 2005, *NJF* 2006, 8 was een exequatur van een Duitse notariële akte houdende een schuldbe-kentenis aan de orde. In het verzet tegen het exequatur beriep de opposant zich dan ook ten onrechte op art. 27 EEX, dat ziet op buitenlandse rechterlijke beslissingen. De rechter las dit ambtshalve als een beroep op de openbare orde ex art. 50 EEX, welk beroep faalde.

Een verzet tegen een exequatur was aan de orde in Rb. Dordrecht 24 mei 2006, *NJF* 2006, 359. Daar werd als grond aangevoerd dat de facturen die ten grondslag lagen aan het Belgische vonnis vals zouden zijn. Nu die valsheid niet pas na dat vonnis aan het licht is gekomen is geen sprake van nieuwe feiten of omstandigheden noch van strijd met de openbare orde. De valsheid van de facturen wordt nader in België onderzocht.

De tenuitvoerlegging van een vonnis uit een land waar Nederland geen executieverdrag mee heeft gesloten kan geschieden ex art. 431 lid 2 Rv. Hoewel dit formeel een volledige nieuwe behandeling inhoudt, kan dit de facto neerkomen op een afstandelijke toetsing vergelijkbaar aan een gewone exequaturprocedure (vgl. HR 17 december 1993, *NJ* 1994, 348 en 350). Rb. Middelburg 5 april 2006, *NJF* 2006, 517 biedt een voorbeeld: het betrof daar een Amerikaans vonnis.

Exhibitieplicht

Veel is te melden over art. 843a Rv. De Hoge Raad heeft bij arrest van 6 oktober 2006, *NJ* 2006, 547, *JBPr* 2007, 6 m.nt. J.G.A. Linssen overwogen dat de uitzonderingen van art. 843a lid 3 en 4 Rv niet ambtshalve mogen worden toegepast. Gedaagde zal deze gronden derhalve zelf moeten inroepen.

De vorig jaar besproken uitspraak Vzr. Rb. Rotterdam 25 november 2004, *NJF* 2005, 2 heeft het appel niet overleefd. Hof Den Haag 4 mei 2006, *NJF* 2006, 318 (Staat/ICS) oordeelt dat de regeling voor overlegging van strafvorderlijke gegevens van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens een specialis is ten opzichte van art. 843a Rv. Nu die wet geen verstrekking toestaat, kan art. 843a Rv niet tot afgifte leiden.

De samenloop van art. 843a Rv met de Wet bescherming persoonsgegevens is veelvuldig aan de orde in zaken omtrent bancaire aangelegenheden. Cliënten van de bank trachten op grond van het inzagerecht van de Wbp hun dossier te bemachtigen. De jurisprudentie hieromtrent wisselt, mede omdat het niet steeds geheel gelijkaardige gevallen

betreft. In Hof Den Haag 22 augustus 2006, *NJF* 2006, 510 werd het verzoek deels toegewezen. Het Hof achtte geen ontoelaatbare doorkruising van art. 843a Rv aanwezig. Zulke samenloopgevallen (alsmede de hierna genoemde) zouden wellicht bij de aangekondigde gedachtevorming omtrent disclosure (TK 2006-2007, 30 951, nr. 1, p. 16) in een alomvattende regeling kunnen worden opgenomen.

Evenzeer vaker voorkomend is de vordering tot afgifte van namen en adressen van werknemers van de wederpartij om hen als getuigen te kunnen oproepen. Rb. Breda 15 februari 2006, *NJF* 2006, 217 wijst deze vordering toe, gelet op de geringe privacygevoeligheid van deze informatie.

De jurisprudentie geeft het beeld van een zorgvuldige toetsing aan de vereisten van art. 843a Rv. Fishing expeditions worden gelukkig nog niet toegestaan. Een vordering tot verschaffen van afschrift van een geldleningovereenkomst wordt door Rb. Rotterdam 19 juli 2006, *NJF* 2006, 556 afgewezen omdat door gedaagde gemotiveerd is betwist dat er zodanige zelfstandige overeenkomst bestaat, zodat het ontbreekt aan voldoende bepaalbaarheid. Vzr. Rb. Breda 25 oktober 2006, *NJF* 2006, 596 wijst afgifte van broncodes toe om te kunnen vaststellen of een zeker programma auteursrechtinbreuk maakt, maar wijst af de vordering tot verkrijgen van gegevens omtrent de gerealiseerde inkomsten, nu het daarmee beoogde inzicht bijvoorbeeld ook door een deskundigenbericht kan worden verkregen. Rb. Rotterdam 17 mei 2006, *NJF* 2006, 388 verwerpt de vordering tot afgifte van een schaderapport wegens ontbreken van rechtmatig belang: eiseres heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat zij er recht op heeft in haar aansprakelijkheid jegens een derde gevrijwaard te worden door gedaagde. Wellicht te ver gaat Vzr. Rb. Den Haag, *JBPr* 2006, 25 m.nt. M.A. J.G. Janssen, die afgifte van een gedeelte van het procesdossier uit een andere procedure tussen gedaagde en haar octrooigemachtigde beveelt. Eiser had hier als concurrent, die zich wenste te beroepen op nietig-

heid van het octrooi, bepaald belang bij, maar verkrijgt hiermee wel zeer eenvoudig toegang tot mogelijke concurrentiegevoelige informatie.

Verwant aan art. 843a Rv is art. 22 Rv. Dit leidt Rb. Rotterdam 5 april 2006, *NJF* 2006, 471 ertoe om gedaagden te helpen in hun bewijsnood. Gedaagden hadden na een bewijsopdracht verzocht eiser ex art. 22 Rv te bevelen bepaalde expertiserapporten in het geding te brengen. Omdat gedaagden deze informatie niet op andere wijze eenvoudig kunnen verkrijgen, kon gelet op de plicht tot toelichten van stellingen van eiser worden geëist dat hij deze rapporten zou overleggen. Toch dient men art. 843a en 22 Rv te onderscheiden. Evenals in de hiervoor genoemde uitspraak Rb. Den Haag 9 augustus 2006, *NJF* 2006, 540 oordeelde het Hof Den Bosch 15 november 2005, *JBPr* 2006, 52 m.nt. M.O.J. de Folter, dat een partij niet zelf een beroep kan doen op art. 22 Rv om overlegging van stukken te vorderen. Het Hof

weigerde voorts deze vordering ambtshalve op te vatten als een vordering ex art. 843a Rv, reeds omdat was nagelaten te specificeren welke bescheiden in het geding moesten worden gebracht. Zie ook Rb. Amsterdam 18 januari 2005, *JBPr* 2006, 56.

Een andere vergelijkbare bepaling is art. 162 Rv: de openlegging van boeken, bescheiden en geschriften. Rb. Rotterdam 25 januari 2006, *NJF* 2006, 230 wijst de vordering geclausuleerd toe: eerst zullen de stukken aan de rechter worden overgelegd opdat deze kan beoordelen of er grond is slechts een selectie aan eiser te openbaren. In Rb. Groningen 29 maart 2006, *NJF* 2006, 254 wordt de vordering van de curator tot overlegging van stukken ex art. 111 Fw toegewezen omdat het gaat om bescheiden die ingevolge de wet moeten worden gehouden (en waarvan dus ook op grond van art. 162 Rv openlegging kan worden bevelen).

In het volgende nummer

DEEL II

Faillissementsprocesrecht

Gezag van gewijsde

Huurprocesrecht

Incidenten

Zekerheidsstelling

Vrijwaring

Ontslag en verval van instantie

Schorsing en hervatting

Voeging en tussenkomst

Kosten

Vast recht

Proceskosten

Misbruik van procesrecht

Onbevoegdheid (zie competentie)

Partijen

Hoedanigheid

Cessie ter incasso

Partijaanduiding

Varia

Pleidooi

Rechtsmiddelen

Hoger beroep

Appellabiliteit

Appeltermijn

Gebreken en herstel

Tussentijds appel

Grievens

Devolutieve werking hoger beroep

Varia

Cassatieberoep

Tussentijds cassatieberoep

Varia

Verzet

Herroeping

Rechtsmiddelen in

verzoekschriftprocedures

Schadestaatprocedure

Uitspraak

Bindende eindbeslissing

Varia

Verzoekschriftprocedure

Wijziging van eis

Wraking

Wetgeving

Literatuur

DIVERSITEIT BINNEN DE ADVOCATUUR

Intentieverklaring

Hiermee verklaren wij de diversiteit binnen de advocatuur en ons kantoor te zullen bevorderen. Onder diversiteit verstaan we onder meer verschillen in afkomst, etniciteit, geslacht, seksuele geaardheid, geloof, nationaliteit, leeftijd, invaliditeit, alsmede huwelijkse en ouderlijke staat.

Door meer diversiteit binnen ons kantoor denken wij dat we innovatiever, effectiever en representatiever zijn voor onze cliënten. Bovendien verrijken we ons kantoor met meer variatie in perspectief en verscheidenheid in ervaring en achtergrond. En met zoveel mogelijk beschikbaar talent.

Wij achten diversiteit van groot belang voor het succes van advocatenkantoren en de advocatuur als geheel. Bij diversiteit gaat het niet om het stellen van quota, positieve discriminatie of andere standaarden. Het is onze doelstelling om op basis van onze eigen criteria daadwerkelijk medewerkers met verschillende achtergronden te werven, in dienst te nemen, te behouden en door te laten groeien.

Hierbij wordt onderkend dat het bereiken van diversiteit een proces is dat zich ontwikkelt, en dat dit proces toewijding, voortdurende herbeoordeling en verdere uitwerking vereist. Mede daarom zullen we streven naar de implementatie van zogenaamde 'best practices' binnen ons kantoor, om ons op die wijze aan deze intentieverklaring te houden.

AKD Prinsen Van Wijmen

Allen & Overy

Baker & McKenzie

Boekel De Nerée

Clifford Chance

CMS Derks Star Busmann

De Brauw Blackstone Westbroek

De Jonge Peters R Emmelink

Dirkzwager

DLA Piper

Freshfields Bruckhaus Deringer

Holla Poelman Van Leeuwen

Holland Van Gijzen

Houthoff Buruma

Kennedy Van der Laan

Linklaters

Lovells

Loyens & Loeff

NautaDutilh

Nysingh

Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn

Simmons & Simmons

Stibbe

Van Diepen Van der Kroeff

Van Doorne

Van Mens & Wisselink

Mijlpaalarrest

Hans Dommerholt kijkt terug op Poot-ABP¹

Hoe liepen de zaken die ten grondslag lagen aan wat later mijlpalen in de jurisprudentie werden? We kijken terug met de advocaat van toen.

Martijn Maathuis
redactielid

Eens maar nooit meer. De zaak is volledig uit de hand gelopen. Er was een periode dat ik elke dag opstond om 5 uur, om tot 10 uur aan de zaak te werken. De omvang en de complexiteit hebben ons uiteindelijk opgebroken. Ik heb ook op *no cure no pay* basis moeten werken omdat het Poot aan middelen ontbrak. Daar stond tegenover dat dit het soort zaak is dat het advocatenbloed sneller doet stromen.' Zo herinnert Hans Dommerholt, destijds advocaat van de heer Poot, zich de kwestie die heeft geresulteerd in het arrest Poot-ABP.

Begin jaren tachtig bouwde Poot met een samenstel van vennootschappen een netwerk van sporthallen. Het ABP zou deze kopen als belegging. Het ABP haakte echter af ondanks toezeggingen van haar hoofd beleggingen. Poot had geweigerd aan deze heer Masson onder de tafel bemiddelingsprovisies te betalen. Toen de bankier die voorfinancierde kredieten opeiste, ging de onderneming failliet.

Poot wenste vergoeding van zijn schade: zijn aandelen in de vennootschappen waren waardeloos geworden. De zaak leek geschikt te worden. Poot zou onroerend goed aan het ABP verkopen en de winst uit die transactie zouden

foto: Robert van Heerde

Poot en de boedel verdelen. Toen bleek dat een onroerendgoedhandelaar die op de zwarte lijst van het ABP stond daarin een rol speelde, haakte het ABP af. Een strafrechtelijk onderzoek volgde en de ABP-affaire en de eerste parlementaire bouwfraude enquête waren geboren.

'Poot stond toen voor de zware opgave te moeten bewijzen dat het faillissement zou zijn uitgebleven als het ABP haar verplichtingen was nagekomen', vervolgt Dommerholt. 'Daarvoor was uitgebreide rapportage nodig. Het ABP had een echte mannetjesputter als advocaat op de zaak gezet en zo ontstond een mammoetdossier. Als ik een conclusie van 80 pagina's nam, nam hij er een van 350'. Over de vraag of een gedupeerde aandeelhouder een eigen actie heeft, is bij rechtbank noch hof uitgebreid gedebatteerd. Het ABP had hierop geen verweer gevoerd en het hof kwam pas bij eindarrest met een ontkenning.

De kern van Poot-ABP

Indien aan een vennootschap door een derde vermogensschade wordt toegebracht, heeft alleen de vennootschap het recht uit dien hoofde van de derde vergoeding van deze aan haar toegebrachte schade te vorderen. Die vermogensschade van de vennootschap zal, zolang zij niet is vergoed, een vermindering van de waarde van de aandelen in de vennootschap meebrengen. In beginsel kunnen de aandeelhouders op grond van dit (aanvankelijk) voor hen ontstane nadeel *geen* eigen vordering tot schadevergoeding tegen de bedoelde derde geldend maken.

Dommerholt: 'Ik ben het eens met de rechtsregel, maar wat als er geen geld in de boedel zit, zoals in deze? De curator, die exclusief namens alle schuldeisers en dus ook namens de aandeelhouders kan ageren, zal geen vordering instellen en de aandeelhouders zullen met waardeloze aandelen overblijven. Ik sluit trouwens niet uit dat de uitkomst voor de heer Poot beter was geweest als de zaak was berecht aan de hand van latere jurisprudentie. Met de heer Poot ben ik persoonlijk bevriend geraakt. Ik heb hem leren kennen als een creatieve, rechtschapen man.'

¹ RvdW 1994, 265 (HR 2 december 1994) of NJ 1995, 288.

Foto: Erik van der Buijt

.....
Wie zelf wil procederen, zou
van de rechter moeten horen
dat hij zich moet aansluiten
bij de groep
.....

Collectieve schadeafwikkeling gevraagd

Steeds vaker komen massaschadezaken voor. Omdat iedere gedupeerde zijn eigen schade moet verhalen, loopt het rechterlijk apparaat hopeloos vast. Hoog tijd voor een collectieve schadeafwikkeling, zegt promovenda Ianika Tzankova. Advocaat William Schonewille reageert.

.....
Michel Knapen
journalist
.....

Dexia is misschien wel de meest bekende, maar lang niet de enige massaschadezaak van Nederland. Ook de Bijlmerramp, de vuurwerkcramp, de cafébrand in Volendam en de legionellabesmetting in Bovenkarspel kunnen ertoe worden gerekend. En ook de afgebroken kadetrap in Utrecht, de scheuren in het wooncomplex op het Bos en Lommerplein en de bouwfraude leidden tot massaschade. Hetzelfde geldt voor financiële affaires als Vie d'Or, World Online en de piramidespelen, en in de toekomst mogelijk de woekerpolissen. En dan is er nog sluipende letselschade door gebrekkige medische producten – zoals DES – en beroepsziektes, zoals stoflongen.

Het komt steeds vaker voor dat in één klap grote groepen burgers gedupeerd raken. Reden te meer, zegt Ianika Tzankova, om fundamenteel na te denken over deze problematiek. Vrijdag 30 maart promoveerde zij aan de Universiteit van Tilburg op *Toegang tot het recht bij massaschade* (Kluwer). Tzankova werkt vanaf 1 mei als advocaat bij NautaDutilh maar blijft dan verbonden als docent aan de Universiteit van Tilburg.

Opheffen tariefverbod

Op dit moment procederen stichtingen of verenigingen namens gedupeerden. Meer dan het verkrijgen van een verklaring voor recht dat de schadeveroorzaker onrechtmatig heeft gehandeld zit er niet in. Ieder slachtoffer zal alsnog

de aansprakelijkheid moeten aantonen en zelf schadevergoeding moeten eisen. 'Het is niet mogelijk collectief een schadevergoeding te vorderen', zegt Tzankova. 'De wetgever vindt dat elk schadegeval uniek is en de rechter moet altijd kijken naar de mate van eigen schuld en het causale verband tussen het gedrag van het individu en zijn schade.' Een 'krankzinnig systeem'. Want het leidt tot een overbelasting van het rechterlijk apparaat. 'Een kleine rechtbank kan al bij honderd extra zaken overbelast raken, bij Dexia ging het om tienduizenden gevallen. Een collectieve afwikkeling is alleen om die reden al veel beter.'

Advocaat William Schonewille (BarentsKrans) is het daarmee eens. 'Goed ook dat Tzankova ervoor pleit het verbod op te heffen dat stelt dat je schadevergoeding niet in geld kunt vorderen.'

Als het aan Tzankova ligt, is er voor *freeriders* bij collectieve acties geen plaats meer. 'Zij maken het moeilijker om collectieve acties te winnen. De actieve deelnemers betalen de kosten van advocaten en deskundigen en lopen het risico – als ze verliezen – dat ze worden veroordeeld tot het betalen van de proceskosten. Bovendien bestaat de kans dat de freeriders, als het resultaat tegenvalt, alsnog het hele rechtssysteem gaan platleggen.' Het dwingen van gedupeerden om zich aan te sluiten bij een collectieve actie is volgens Tzankova niet mogelijk. 'Je kunt het wel stimuleren. Wie zelf wil procederen, zou van de rechter moeten horen dat hij zich moet aansluiten bij de groep.'

Ook Schonewille heeft met freeri-

ders te maken gehad. Bij de stichtingen Leaseverlies en Eegalease waren 110 duizend mensen aangesloten, terwijl de Dexia-zaak bijna 400 duizend gedupeerden kende. 'Zeventig procent freeriders, dat is bij massaschadezaken heel gewoon.' Als gedupeerden worden gedwongen zich aan te sluiten bij een collectieve actie, dan moet daar volgens Schonewille en Tzankova iets tegenover staan: het opheffen van het verbod op no cure no pay. 'Daarmee voorkom je een groot deel van het financieringsprobleem dat gepaard gaat met collectieve acties', reageert Schonewille. Wel moet er volgens Tzankova extern toezicht worden gehouden op de kwaliteit van de belangenbehartigers en de hoogte van de bedragen.

Concentratie

Over welke advocaat collectieve acties mag ondernemen, lopen de meningen uiteen. 'Van belang is concentratie van

belangenbehartiging', zegt Tzankova. 'Het zou goed zijn wanneer wordt gewerkt met enkele advocaten die beschikken over ervaring en kwaliteit op het rechtsgebied maar die ook logistiek in staat zijn grote groepen burgers bij te staan. Nu bedenken advocatenkantoren per geval hoe ze massaschade afwickelen, en komen met ad-hocoplossingen die nooit optimaal zijn. Zeker nu massaschade steeds vaker voorkomt, moet je op zoek naar structurele oplossingen. Slechts enkele goede advocaten massazaken laten doen, is zo'n oplossing.'

Schonewille ziet weinig in zo'n beperking. 'Je moet geen kwaliteitseisen stellen aan de advocaat of het kantoor, maar aan het bestuur van de stichting die namens de gedupeerden procedeert en de advocaat aanstuurt.'

Tot de 'concentratie van belangenbehartiging', zoals Tzankova voorstelt, hoort in haar visie ook dat slechts één gerecht bevoegd zou moeten zijn om

massaschadezaken af te handelen. Daar kan dan expertise en een adequate organisatie worden opgebouwd. Maar als er enkele klachten binnendruppelen, hoe weet je dan of het zal uitgroeien tot een massazaak? Tzankova: 'Toen de Dexia-zaken begonnen te lopen, kregen de Raden voor Rechtsbijstand verzoeken van gedupeerden die een toegevoegd advocaat zochten. Bij de raden ging nog geen belletje rinkelen, Dexia werd niet herkend als massazaak. Ik vind dat je mensen erop kunt trainen om massaschadezaken te herkennen, zeker als het gaat om conflicten over algemene voorwaarden of ondeugdelijke producten. Je wéét dan dat het veel mensen zal treffen. Je kunt dus ook eerder signaleren dat het een zeer grote zaak kan worden.'

(advertenties)

Een scherpe diagnose

moet helder zijn

U bent, als advocaat, gebaat bij een duidelijke vertaalslag van de operatietafel naar de rechtbank, van een röntgenfoto naar een puntig advies.

Voor deze en andere heldere medische adviezen kunt u terecht bij

LechnerConsult.

Bel voor info of vrijblijvende kennismaking naar
010 - 47 62 870.

Schiekade 458 • 3032 AX Rotterdam
Tel: 010 - 47 62 870 • Fax: 010 - 47 72 075
E-mail: info@lechnerconsult.nl • www.lechnerconsult.nl

IS UW HUIS- DEURWAARDER DAG EN NACHT BEREIKBAAR?

EN REKENT HIJ WEKELIJKS DE GEÏNCASSEERDE GELDEN MET U AF?

Groenewegen en Partners Gerechtsdeurwaarders excelleert in kwaliteit, service en automatisering. Omdat up to date informatie voor u van vitaal belang is, zijn alle dossiers gedigitaliseerd en worden twee keer per dag bijgewerkt. Relaties van Groenewegen en Partners kunnen – veilig – 24 per uur dag hun dossiers online raadplegen.

Daarnaast kunt u tijdens kantooruren uw vaste accountmanager raadplegen. Die zorgt er met kennis van (uw) zaken voor, dat invordering voortvarend plaats vindt.

Maakt u nog geen gebruik van onze diensten?
Neem contact op met onze commercieel manager Walter Baars voor nadere informatie of het maken van een afspraak. Bel: 088 - 515 15 15 of mail naar w.baars@groenewegen.com

- Uw opdrachten verzorgen wij door heel Nederland
- Met elf vestigingen in het land
- 250 incassospecialisten en 37 gerechtsdeurwaarders
- Een schat aan kennis en ervaring in nauwe samenwerking met uw confrères
- Status van uw dossiers dag en nacht raadplegen, zelfs in de weekenden
- Voortvarend ambtelijk traject met de snelst mogelijk executie
- Tussentijds rekenen wij wekelijks geautomatiseerd met u af

GROENEWEGEN
EN PARTNERS

GERECHTSDEURWAARDERS

NEEM BIJ DEBITEUREN MET EEN ACHTERSTAND METEEN EEN VOORSPRONG!
WWW.GROENEWEGEN.COM

Twee

.....
'De verwoeste spoorbrug
bij Rhenen'
.....

Wat was de rol van de advocatuur tijdens de bezetting? Het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) doet de komende jaren onderzoek om die vraag te beantwoorden. In deze tijd van het jaar kan ook de vraag opkomen wat advocaten overkwam in de meidagen van 1940. Enkelen vochten mee tegen de Duitse invasie en betaalden een hoge prijs.

gesneuvelde advocaten

.....
Roland Mans
advocaat te Leiden
.....

Het *Advocatenblad* van 15 juni 1940 opent als volgt:

IN MEMORIAM

Mr. Cornelis Jozef DANIËLS, advocaat te Maastricht en Reserve Eerste Luitenant der Infanterie, gevallen op 12 mei 1940 op den Grebbeberg en aldaar begraven.

Mr. Alexandre Louis François Jacques DE VRIES, advocaat te Amsterdam en Reserve Ritmeester bij het 1e Regiment Huzaren, gevallen op een der eerste oorlogsdagen bij de Kerk van Achterveld, binnen de Gemeente Barneveld.

Direct hierna vervolgt de redactie, kennelijk nog onbevreesd voor represailles van de nieuwe autoriteiten, met de volgende tekst:

'Aan de Raden van Toezicht in alle arrondissementen is opgave gevraagd van gesneuvelde of verwonde confrères. Nog

niet van alle arrondissementen is bericht ontvangen en sommige wel ontvangen berichten doen blijken dat omtrent eenige confrères nog onzekerheid heerscht.

Maar het is thans wel zeker, dat wij het verlies moeten betreuren van de beide confrères, wier namen hierboven zijn gesteld. Wij herdenken hen in eerbied en in dankbaarheid.

In diepe eerbied, omzat zij hun leven lieten voor ons hoogste goed, ons Nederlandsche vaderland.

In groote dankbaarheid, omdat de gebrachte offers ons de zekerheid hebben gegeven, dat het Nederlandsche Volk nog een levend volk is. Alleen waar 's lands zonen hun leven geven voor 's lands onafhankelijkheid, bewijst een volk voor het forum der wereldhistorie, dat het nog een levensvatbaar, met wil tot voortbestaan bezielde, volk is. Confrères, wij zullen U en Uw offer niet vergeten.

Ook verder is er veel leed. Wij kennen een confrère, die zijn eenigen zoon verloor, velen, die andere verwanten moeten missen.

Wat betreft de gewonden werd ons opgegeven confrère Van Dal uit Breda als Reserve Luitenant der Jagers, Franssen uit Den Haag als Reserve Kapitein der Infan-

terie en Wolfsbergen uit Rotterdam als dienstplichtig Sergeant. Laatstgenoemde is hersteld, de beide anderen gaan goed vooruit. Ook ten aanzien van de verwonden geldt echter dat wij de lijst nog geenszins kunnen afsluiten.

Ook materieel zijn vele confrères, vooral in Rotterdam en Middelburg, tot het uiterste getroffen. Kantoren met de geheele inventaris, dossiers en bibliotheek, kortom met alles, gingen verloren.

Maatregelen tot hulpverlening door de confrères van de niet getroffen balies zijn in bewerking.'

Gevechtssituatie op 12 mei 1940

De gevechtsacties, die De Vries en Daniëls fataal worden, hebben op of rond 12 mei plaats. Wat is op die dag de algemene situatie op het strijdtoneel waarop zij zich bevinden? Op 10 mei 1940 om 03.55 uur vallen de Duitsers Nederland binnen. Al op zaterdag 11 mei rukken zij op naar de Grebbelinie, de verdedigingslijn die van Ochten via Rhenen, Veenendaal en Amersfoort naar het IJsselmeer loopt.

Vóór de Grebbelinie, vanuit het oosten gezien, zijn drie regimenten huzaren actief. Achterveld ligt in dat gebied.

Het dorpje behoort tot de gemeente Barneveld. Vanwege de nabijgelegen radiozender van Kootwijk zijn de Duitsers in het gebied geïnteresseerd. Op 11 mei 's avonds worden vijandelijke soldaten in Barneveld gesignaleerd. Op 12 mei krijgt een eskadron van één van deze regimenten opdracht naar Achterveld op te trekken.

Achter de Grebbelinie (zie kaart) liggen van noord naar zuid het vierde legerkorps, het tweede legerkorps en brigade A van het derde legerkorps. Rhenen en de Grebbeberg liggen in het gebied van het tweede legerkorps.

De Duitse aanval op de Grebbelinie concentreert zich op de stellingen bij de Grebbeberg. Vanaf 11 mei 's ochtends wordt gevochten in de 'voorpostenstrook' van de linie. Tot laat in de middag biedt het IIIde bataljon infanterie weerstand, maar dan slagen de troepen van SS-Standarte 'Der Führer' erin de voorpostenstrook te veroveren.

Een artilleriebeschieting op 12 mei 's ochtends luidt de aanval op de Grebbeberg zelf in. Rond halfeen vallen twee bataljons SS'ers de stellingen aan en al spoedig veroveren ze die. Een tegenaanval laat diezelfde middag mislukken. De situatie wordt daarmee uiterst kritiek. Als de Grebbelinie bij Rhenen wordt doorbroken, zullen het tweede en vierde legerkorps gedwongen zijn zich terug te trekken achter de veel minder sterke Waterlinie. In de nacht van 12 op 13 mei worden daarom versterkingen ingezet langs de 'ruglijn' (laatste gevechtlijn) van de Grebbelinie nabij Rhenen.

Mr. Alexandre Louis François Jacques de Vries

De Vries wordt op 4 oktober 1900 geboren te Amsterdam. Hij is advocaat te Amsterdam. Als reserveritmeester¹ bij het 1e regiment huzaren wordt hij tijdens de mobilisatie in actieve dienst opgeroepen. Zijn regiment vormt een van de drie regimenten huzaren dat vóór de Grebbelinie (vanuit het oosten gezien) actief is. Het eskadron² waarover hij het

1 Ritmeester is een cavalerierang vergelijkbaar met die van kapitein bij de infanterie.
2 Een eskadron is een eenheid van de cavalerie vergelijkbaar met een compagnie van de infanterie. Gewoonlijk bestaat een eskadron uit twee tot vier pelotons manschappen.

commando voert, krijgt bevel om op 12 mei naar Achterveld op te trekken.

In de buurt van het dorp aangekomen, geeft De Vries het bevel om op te rukken en een commandopost in te richten in de tuin van de kerk. Nadat het eskadron ongeveer 500 meter is opgetrokken, opent de vijand het vuur. Een hevig gevecht, waaraan De Vries actief deelneemt, breekt uit.

Wachtmeester De Roos, die deel maakt van het eskadron, is één van de getuigen. Hij verklaart: 'Ik bemerkte op een gegeven moment dat de ritmeester aan de knie gewond was.' Dienstplichtig huzaar en karabijnschutter Geertsma zegt daarover: 'Hij was heel kalm en moedig, hij kende geen angst en gaf steeds het voorbeeld. Hij werd gedu-

.....
'Hij zei: "Ik ben gewond, 't geeft niets, ik geef het nog niet op"'
.....

rende het gevecht gewond aan zijn rechterknie. Hij zei: "Ik ben gewond, 't geeft niets, ik geef het nog niet op." Hij gooide nog met een handgranaat. Een Duitscher kwam naar voren met de handen omhoog, de Duitscher schreeuwde zoiets van "overgeven". De ritmeester zei: "Nooit overgeven voor koningin en vaderland!"

Kennelijk vechten de Nederlanders tegen een overmacht. Dienstplichtig huzaar Kooistra: 'De ritmeester zei tegen mij: we vechten 1 tegen 5.' Ook het materieel werkt niet mee. Hun mitrailleurs laten hen voortdurend in de steek. Dienstplichtig huzaar Van den Hoek: 'Hij (De Vries) kwam om mitrailleurs op te halen, omdat de andere mitrailleurs in de voorste lijn defect waren.'

Wonderlijk genoeg lukt het de huzaren toch om gevangenen te maken. Wachtmeester N. M. Stoel: 'Van voren kwamen nog twintig gevangenen. De ritmeester heeft uitdrukkelijk bevolen

dat deze gevangenen niet mochten worden doodgeschoten.' Dat dit bevel van De Vries niet misplaatst was, blijkt uit een verklaring van huzaar Kooistra: 'We hadden toen nog twee krijgsgevangenen die we dood wilden schieten, omdat ze anders morgen weer op ons zouden schieten, maar we hebben dit niet gedaan, omdat ze zoo huilden en maar riepen dat zij geen "krieg" wilden.'

Op het moment dat De Vries het bevel geeft voor een tegenaanval wordt hij dodelijk geraakt. Wachtmeester De Roos: 'Ik heb gezien dat de ritmeester is opgesprongen en hoorde hem "stormen" commandeeren. Op dat moment moet hij doodelijk zijn getroffen.'

Karabijnschutter Geertsema: 'Toen de Duitschers dichterbij kwamen riep de ritmeester: "Stormen". Hij ging zelf naar voren. Hij pakte mijn karabijn en toen hij deze even in zijn handen had, werd hij links in de zijde geraakt. Hij viel neer, kreunde en was dood. Ik heb toen mijn karabijn weer teruggehaald.'³

Mr. Cornelis Jozef Daniëls

Daniëls wordt op 5 mei 1911 te Maastricht geboren, waar hij, na zijn studie in Nijmegen, ook advocaat wordt. Begin mei en in de eerste twee oorlogsdagen heeft hij als reserveluitenant de taak om

.....
Mr. Cornelis Jozef Daniëls
.....

3 Tijdens de gevechten op 12 mei 1940 in Achterveld sneuvelen, behalve De Vries, nog 11 andere huzaren. Bij de Sint-Jozefkerk ter plaatse staat een oorlogsmonument om hen te gedenken.

.....
 De Grebbelinie op 12 en 13 mei 1940;
 roodgeaceerd gebied in Duitse handen

met een sectie soldaten een munitieopslagplaats in Beverweert te bewaken. Op 12 mei wordt het depot beschoten door vliegtuigen. Diezelfde dag worden enkele personen die verdacht rond het depot lopen – naar later blijkt NSB'ers – gearresteerd. In de buurt dalen parachutisten neer die worden achtervolgd.

Net als bij de andere depots het geval is, wordt de munitie in grote hoeveelheden door de vechtende troepen weggehaald. Als op 12 mei de Duitsers bij Rhenen door dreigen te breken en generaal-majoor Harberts van het tweede legerkorps naarstig op zoek is naar versterkingen, wordt het depot van Daniëls ontruimd en wordt hij met zijn sectie om ongeveer 19.00 uur naar Rhenen vervoerd.⁴

Wat daarna precies met Daniëls is gebeurd, is onduidelijk, omdat in zijn geval gedetailleerde gevechtsverslagen ontbreken.

Op zijn kruis op de erebegraafplaats in Rhenen staat dat hij daar op 14 mei is overleden.⁵ Dat is in strijd met de rouwadvertentie in het *Advocatenblad* van 15 juni 1940, waarin staat dat hij op 12 mei 1940 op de Grebbeberg is gesneuveld. Hoe zit dit?

We weten dat de 'ruglijn' bij de Grebbeberg in de nacht van 12 op 13 mei met versterkingen van het tweede legerkorps werd bezet. Daniëls' eenheid maakte deel uit van het tweede legerkorps en uit het rapport van zijn meerdere weten we ook dat hij op zondagavond 12 mei 1940 van zijn bewakingstaak werd ontheven en met zijn sectie naar Rhenen werd gestuurd. In een rapport dat reservekapitein Van der Spek in augustus 1940 schreef over zijn belevenissen tijdens de slag om de Grebbeberg staat dat Daniëls op 13 mei 1940 sneuvelde, toen hij met zijn sectie in de strijd werd geworpen.

Had Van der Spek gelijk of vergiste hij zich? Wellicht dacht hij dat Daniëls

op het slagveld was gestorven, maar was deze in werkelijkheid zwaargewond geraakt en overleed hij pas de volgende dag.

Hoe dan ook: duidelijk is in elk geval dat Daniëls niet op 12 mei is gesneuveld en dat het *Advocatenblad* van juni 1940 er op dit punt naast zat. Wel staat voldoende vast dat hij met zijn sectie op maandag 13 mei in de strijd werd geworpen. Hij is diezelfde dag gesneuveld of een dag later aan zijn verwondingen bezweken.

Literatuur

- *Advocatenblad* 15 juni 1940.
- Gevechtsverslagen van het Nederlandse Instituut voor Militaire Historie.
- Lou de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog*, deel 3, Mei '40.
- Informatie van het Nationaal Comité 4 en 5 mei met betrekking tot oorlogsmonumenten.
- Informatie van de Oorlogsgravenstichting.
- Informatie op de site www.grebbeberg.nl.

4 Uit het rapport van reservekapitein W.M. Ragut: 'Op last C. Staf II-L.K. werd de aldaar (Beverweert; red.) met de beveiliging belaste S. onder Co. van 1e Lt. Daniëls ter beschikking gesteld van de C.IIR.I. Deze S. is door tussenkomst Troep. Det. naar Rhenen vervoerd te plm. 19.00 uur.'

5 Op de site www.grebbeberg.nl staat een afbeelding van een tweede grafsteen, waarop eveneens staat dat Daniëls op 14 mei is overleden.

Wie wil lezen hoe een andere jurist door de oorlog is ingehaald, die leze wat Joggli Meihuizen onlangs publiceerde over de jarenlange strijd tussen Pitlo en joodse juristen.

'UP-TO-DATE JURISPRUDENTIE MOET VOOR MIJ DAGVERS ZIJN'

PROF. MR. B. WESSELS

De slimme online tool OpMaat houdt u automatisch op de hoogte van de meest recente en relevante rechtspraak. En wel inclusief annotaties uit <<JAR>>, <<JOR>> en Nieuwsbrief Strafrecht als ook uit de 15 andere jurisprudentie tijdschriften van Sdu. Wel zo handig als u net een stapje sneller wilt zijn. Vanuit de

jurisprudentie klikt u eenvoudig door naar wet- en regelgeving, Officiële Publicaties en uitspraken uit Rechtspraak.nl. Hoe efficiënt OpMaat werkt, kunt u het beste zelf beoordelen. Neem nu OpMaat gratis op proef. Bel (070) 37 89 880 of ga naar:

www.opmaatnieuw.sdu.nl

TWEDE MAANDEN
GRATIS OP PROEF

OpMaat

SNEL TOT DE KERN VAN DE ZAAK

Moordkuil

Irritaties, klachten en andere felle berichten over grote en kleine misstanden kunt u kwijt in deze rubriek.

Lokke Moerel

advocaat te Amsterdam¹

Wie herinnert zich niet de blijde kunstrijder die als een balletdanser door de ijshockeys wervelde? Een van de tv-commercials van Delta Lloyd, uit een reeks die gedurende een aantal jaren met reclameprijzen werd overladen. De top van het bedrijf was in zijn sas.

In 1998 werd een vrouwelijk commercieel directeur aangesteld – een novum binnen het bedrijf, waarvan tot dan toe de gehele top uit mannen bestond. Zij zag dat 70% van de verzekeringsproducten van het bedrijf door vrouwen worden aangeschaft, op natuurlijk de autoverzekeringen na. Onderzoek wees uit dat de prijswinnende commercials niet door de vrouwelijke doelgroep werden begrepen. Uiteindelijk kreeg een nieuwe serie commercials een duidelijke boodschap: 'Het leven is onvoorspelbaar en kent vele fasen; dan is Delta Lloyd een partij waarop je kunt bouwen.' Geen humor, geen reclameprijzen, maar wel substantieel meer verkochte polissen.

Wat een sufferds, hoor ik u denken. Hadden ze dat zelf niet kunnen bedenken? Een commercial moet toch op zijn minst door de doelgroep worden gewaardeerd? Ze weten toch wel dat niet iedereen hetzelfde gevoel voor humor heeft?

1 Dit stuk is deels gebaseerd op de presentatie die Erica Blom, commercieel directeur van Delta Lloyd, eind 2005 hield tijdens de door de Diversiteitscommissie van de Orde georganiseerde workshop voor de besturen van de twintig grootste kantoren. Blom lichtte de beleidswijzigingen toe die het gevolg waren van toetreding van meer vrouwen in de top van Delta Lloyd.

Lessons learned

De *lesson learned* is dat ze dat ook wel weten, maar in een kamer vol enthousiaste marketeers móét die prijswinnende commercial wel leuk zijn. Een gemakkelijke *pitfall*.

Ook man of vrouw

En de advocatuur? Kennen wij onze doelgroep eigenlijk? Hebben wij wel eens bedacht dat de doelgroep niet alleen een bedrijfsjurist is, of een rechter, of een overheidsinstantie als NMA en Opta, maar ook een man of vrouw? En dat deze mannelijke en vrouwelijke juristen een verschillende kijk op onze advocatuurlijke dienstverlening kunnen hebben?

Wat een sufferds! De doelgroep is niet alleen bedrijfsjurist of rechter, maar ook man of vrouw

De succesvolste advocaten zijn op dit moment meestal mannen. Aan dit succesprofiel moeten nieuwe kandidaten voldoen. We zijn op zoek naar *lookalikes*. Maar heb je met dit aanbod de gehele vraag van je doelgroep bediend?

Wat te denken van een grote farmaceut die vraagt om een vrouwelijke medewerker om in de rechtszaal niet haar dominante marktpositie te benadrukken met de agressievere en dominantere uitstraling van de mannelijke compagnon? Of het kantoor dat naar een pitch alleen mannelijke advocaten stuurt, terwijl het ontvangende team voor meer dan de helft uit vrouwen bestaat, met als onofficiële feedback dat de dames het heel fijn vinden dat ook 's nachts adviezen kunnen worden geleverd, maar dat zij ze pas 's ochtends lezen en overigens bereikbaarheid overdag belangrijker vinden? En wat te denken van het vrouwelijke lid van het hof dat op een borrel voor eenieder hoorbaar mededeelt dat de pleitpresta-

ties van een gerenommeerde mannelijke IE-pleiter in het verkeerde keelgat schiet van de vrouwelijke leden van dat hof?

Kom nou

Een kantoor kan zijn marktpositie verbeteren als het ook een ander advocaatprofiel aanbiedt dan alleen het huidige, op masculiene leest geschoeide succesmodel. Erger, het kantoor dat op maar één successtamboerijn blijft slaan, legt uiteindelijk het loodje. In de woorden van management consultant McKinzie: een sterke kantoorcultuur is een *must* voor succes, maar ook de potentiële zwakte. Het zijn de dino's die het eerste uitsterven.

Moeten wij hiervoor vrezen? Nee toch! We doen toch inmiddels allemaal jaarlijks een *360°-appraisal* van alle medewerkers, voeren jaarlijks onder de belangrijkste cliënten tevredenheidsonderzoeken uit en nemen jaarlijks de bestaande partnerpopulatie de lat? Dan komen dit soort zaken er toch vanzelf uit? Dan blijkt toch dat de klanttevredenheid bij die assertieve mannelijke compagnon wat te wensen overlaat (altijd op pad en weinig laagdrempelig). En dat de soms wat stillere vrouwelijke medewerkster door cliënten en jongeren goede leiderschapskwaliteiten worden toegedicht, goed bereikbaar is en als laagdrempelig wordt ervaren? Wij hanteren toch de objectieve uitkomsten van deze onderzoeken in plaats van verouderde, vage partnerschapsriteria als 'Heeft de kandidaat de *uitstraling* of *présence* van een compagnon?', of: 'Ligt de kandidaat goed in de groep?'

Kom nou, wij kennen toch onze mensen en onze doelgroep? Lessen te leren van Delta Lloyd? Dacht het niet.

Tijdens de collegevergadering van 30 maart jl. werd er gesproken en besloten over de reorganisatie van het Ordebureau, de nieuwe landelijk deken, de publiciteitsverordening, de vrijstellingen van Beroepsopleiding, en over het feit dat de Orde eenderde miljoen aan contributie misloopt.

Publiciteitsverordening ingetrokken

College van Afgevaardigden 30 maart 2007

Jan Pieter Nepveu
journalist

Voordat de vergadering begint, staan de afgevaardigden stil bij het overlijden in december van de Amsterdamse afgevaardigde Ard van der Sman. Hij wordt herdacht als een betrokken en deskundig college-lid, naar wie zelfs een motie genoemd is. Deze eer is nog geen andere afgevaardigde ten deel gevallen is.

Hoewel deze motie destijds niet is aangenomen, blijft het onderwerp actueel. In lijn met de motie Van der Sman eist de Belangenvereniging van Ondernemende Advocaten (BOA) dat de verordening Wid/Wet Mot onverbindend verklaard wordt. De BOA is daarover een procedure tegen de Orde begonnen.

Om een uur opent landelijk deken Els Unger de bijeenkomst in de Jaarbeurs. De afgevaardigden zijn meesters in het verbergen van emoties. Wanneer Unger de volgende college vergadering aankondigt en 'met enige blijdschap' memoreert dat het haar laatste zal zijn, levert dat vooral pokergezichten op. Alleen Hertoghs (Breda) belooft de laatste vergaderingen zo prettig te maken, dat 'u er nog met weemoed op zult terugkijken'.

Hondenbaan

De Algemene Raad begint aan een achtal mededelingen. Per vergadering worden het er meer, wat niet door iedereen gewaardeerd wordt. De indruk bestaat dat zaken er te makkelijk tussendoor glippen. De eerste mededeling vandaag betreft de te vormen Raad van Advies. Deze zal de AR en het College van Afgevaardigden adviseren in beleidskwesties en bij voorkeur bestaan uit maximaal zeven leden. Er wordt gezocht naar mensen 'met maatschappelijk gezag, geen querulanten,' aldus Unger.

Een volgende mededeling betreft de transparantere manier waarop leden voor de AR voortaan gerekruteerd worden. In het *Advocatenblad* is al een oproep verschenen ter vervulling van vacatures. Taekema (Den Haag) voorziet extra werk voor het College van Afgevaardigden. 'Wij zijn degenen die de Algemene Raad benoemen. Straks krijgen we dertig aanmeldingen. Mag ik ook aannemen dat u voorziet in een sollicitatiecommissie?'

Unger zegt dat het de bedoeling is dat de AR zelf de kandidaten selecteert en voordraagt aan het College van Afgevaardigden. Kneppehout (Rotterdam) denkt dat de publieke openstelling van vacatures gegadigden voor de 'zeer eervolle maar slecht bezoldigde hondenbaan' (bewoordingen van Els Unger) kan ontmoedigen. Maar omdat de oproep al is geplaatst, valt daar weinig meer aan te doen.

'Wilde jonge honden'

De stembriefjes voor de benoeming van Willem Bekkers als algemeen deken worden rondgedeeld, intussen begint men aan het bespreken van de reorganisatie op het bureau van de Orde. Die is in een vorige vergadering al eens in een mededeling genoemd en blijkt best ingrijpend te zijn. Smeets (Haarlem) 'We krijgen steeds meer mededelingen en het risico bestaat dat mensen zich niet alles meer kunnen herinneren.' Kneppehout (Rotterdam) evenwel herinnert zich heel goed hoe Unger de reorganisatie noemde: een klein onderhoudsbeurtje. 'Maar ik vind eerlijk gezegd dat we toen verkeerd zijn voorgelicht.'

Want wat gaat er gebeuren? Op advies van het Utrechtse organisatiebureau AEF worden de portefeuilles opgeheven en zal de AR voortaan optreden als een collegiaal bestuur. Unger: 'Per keer zult u dan weer met de een en dan weer met de ander te maken hebben. Waarbij we ons natuurlijk zullen inspannen om steeds duidelijk te maken wie waarvoor aanspreekbaar is.' Verder krijgt het Bureau een afdeling Beleid: 'Wilde jonge honden die ongehinderd door praktische mogelijkheden ideeën aandragen'. Meer nog dan voorheen wil de AR zich concentreren op beleid.

Mw M. van der List (Amsterdam) begrijpt dat de AR niet ten onder wil gaan aan uitvoeringstaken maar gelooft niet in zo'n aparte afdeling voor beleid. 'Beleid maken is niet iets waar je een

dag mee vult, maar misschien ben ik te weinig manager om me dat voor te kunnen stellen.’

Hoe dan ook, de bureaufuncties zijn opnieuw omschreven en de medewerkers kunnen opnieuw solliciteren, wat volgens Unger in goed overleg gebeurt met de ondernemingsraad. Maar tijdens Haagse wandelingen heeft Taekema andere geluiden gehoord. De onderlinge verhoudingen op het bureau zouden al een aantal jaren ‘sterk te wensen overlaten’. Bovendien zou het spel hard worden gespeeld. Het BW zou niet van toepassing zijn, een behoorlijke afvloeiingsregeling zou op de tocht staan. ‘Als dat waar is, is dat onaanvaardbaar. Juist de Orde van Advocaten behoort een voorbeeld te zijn van een goed werkgever,’ aldus Taekema.

De landelijk deken is het helemaal met hem eens. Wie wil kan een kopietje van de AEF rapportage krijgen via de algemeen secretaris. Knepelhout neemt daar geen genoegen mee. ‘Wij willen een rapport hebben met vraagstelling, analyse en conclusies. En dat behoort aan alle collegeleden toegezonden te worden. Wij denken dat bepaalde beslissingen pas genomen kunnen worden nadat wij dat rapport gezien hebben.’

Unger, een en ander beluisterd hebbend, vindt het ‘wel zo handig’ de rapportage aan alle collegeleden te sturen. ‘Wie het geen bal interesseert mag het meteen weggooiden, en diegenen die het interessant vinden zullen het ongetwijfeld minutieus lezen.’

Willem Bekkers benoemd

Intussen zijn de stembriefjes geteld: Willem Bekkers is vrijwel unaniem benoemd als algemeen deken. Hij dankt de aanwezigen voor het vertrouwen en verheugt zich op een mooi debat en een goede samenwerking met de afgevaardigden.

Publiciteit

De AR had de vorige keer de Verordening op de publiciteit al willen intrekken, maar te veel vragen waren nog onbeantwoord. Intern overleg heeft de AR echter niet van gedachten doen veranderen. Taekema die serieuze suggesties heeft gedaan legt zich met milde spot neer bij het onvermijdelijke. ‘Ik

ben het met de intrekking geheel eens als we bij misleiding denken: prima toch! Vermelding van succespercentages: waarom niet? Reclame maken met partners die rechter zijn: moet toch kunnen? Ambulance chasing? Dat is toch niet erg?’

Met vijf onthoudingen en één stem tegen, wordt de verordening op de publiciteit ingetrokken.

Hybride variant

Portefeuillehouder Ed van Liere constateert dat grote kantoren hun stagiaires steeds vaker opleiden in eigen huis. Daarom zijn aanpassingen nodig in het vrijstellingen- en restitutiebeleid van de Beroepsopleiding. De AR kiest voor de hybride variant: naast de Orde mogen

.....
‘Beleid maken is niet iets waar je een dag mee vult, maar misschien ben ik te weinig manager om me dat voor te kunnen stellen’
.....

ook advocatenkantoren en opleidingsinstituten delen van de beroepsopleiding aanbieden. Vrijstelling voor examens blijft in beginsel onmogelijk. Het huidige restitutiebeleid wordt versoepeld, zodat voortaan slechts de gevolgde lessen betaald hoeven te worden.

Mw. L. Bruins (Den Haag) zegt in Den Haag ervaring te hebben met stagiaires die niet de hele beroepsopleiding bij de Orde volgen. Zij benadrukt het belang van saamhorigheid en solidariteit binnen de beroepsgroep, en pleit tegen de hybride variant. ‘Brauwerianen bijvoorbeeld, die vroeger als buitengewoon gewaardeerde baliegenoten deelnamen aan activiteiten van de Jonge Balie, aan cabaret, borrels: we zien ze niet meer. En dat zijn mensen die we er graag bij willen houden.’

Van Liere zegt dat op de grote kantoren honderden advocaten werken, zo niet meer, en die zijn allemaal lid van de Orde van Advocaten. Met hen

moet rekening worden gehouden. ‘We moeten luisteren, opdat de Orde als een diverse eenheid in stand kan blijven.’ De hybride variant van de Beroepsopleiding wordt voortgezet, over ongeveer een jaar zal een evaluatie plaatsvinden.

‘Buitengewoon kwalijk’

De financiële resultaten in 2006 zijn achtergebleven bij de begroting, als gevolg van de reorganisatie op het Bureau en een voorziening ten behoeve van de pensioenen. Niettemin kan vierduizend euro aan het eigen vermogen toegevoegd worden.

Een nogal groot percentage advocaten heeft ook dit jaar een verkeerd inkomen opgegeven. Uit een steekproef blijkt dat van de 987 betrokken advocaten er 110 de onjuiste categorie ingevuld hebben. In de meeste gevallen is de Orde benadeeld. Bij elkaar zou het volgens de Financiële Commissie gaan om het ‘relatief geringe’ bedrag van 24 duizend euro.

‘Dat haalt je de koekoek’ zegt Van Schagen (Haarlem). Hij rekent voor dat 11 procent van de advocatuur de boel flest, en dat de schade daardoor veel groter is dan de genoemde 24 duizend. ‘Dat is slechts de schade in de steekproef. We hebben 14 duizend advocaten. Als je het omrekent, kom je op 336 duizend euro.’

De Financiële Commissie adviseert de steekproef te handhaven. Knüppe (Arnhem) vindt dat te laconiek. ‘Het is niet alleen een kwestie van financiën maar ook van moraliteit. Waarom worden de namen van betrokkenen niet aan de dekens doorgegeven, zodat ze kunnen worden aangesproken?’ Unger noemt dit een ‘goede suggestie’.

Portefeuillehouder Willem Bekkers wil de beroepsgroep niet negatiever afschilderen dan die is, maar noemt het verschaffen van onjuiste informatie door advocaten wel ‘buitengewoon kwalijk’. Volgens hem is het de moeite waard daar kritisch naar te kijken. Het financiële jaarverslag wordt uiteindelijk goedgekeurd bij acclamatie.

Om 17.38 uur sluit Els Unger de prettige vergadering.

• Zie voor de besluitenlijst van deze vergadering p. 244

Dr.Mr. J.W.G.A. van Rens arts
oud Medisch Directeur Ziekenhuizen
Noord-Limburg
Wilhelminastraat 23
5802 BA Venray
tel 0478 587048
fax 0478 640893
e-mail jwga.vanrens@hetnet.nl

Complicatie ?
of toch een
Kunstfout ?
Verwijtbare Nalatigheid ?

specialisatie: Gezondheidsrecht
Letselschade-aansprakelijkheid
Lichamelijke schade
Arbitrage in letselschade
Civielrechtelijk Tuchtrechtelijk

Adviseur voor Advocatenkantoren
Snelle afhandeling

Achtung Deutschland!

Onze drie Duitse advocaten:

- wijzen u op de risico's en kansen naar Duits recht
- kunnen in geheel Duitsland voor u procederen
- beheersen de Nederlandse taal

Dijks Leijssen Advocaten & Rechtsanwälte

Boddenkampsingel 76 Postbus 76, 7500 AB Enschede NL
Telefoon: +31(0)53 433 54 66 Telefax: +31 (0)53 433 10 01
Website: www.dijksleijssen.nl E-mail: info@dijksleijssen.nl

Al meer dan 25 jaar met recht grensverleggend

Alt Kam Boer a d v o c a t e n

Civiele cassatie?

- **prijsafspraken mogelijk**
- **ook op basis van toevoeging**

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag,
tel.: 070 358 94 79, fax: 070 358 51 97
alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

WAAROM NIET NAAR RIO DE JANEIRO?

Tussen 18 oktober en 2 december 2007
vijf 9-daagse cursussen

23/11 : Financiering en zekerheden

mmv Prof. S. Kortmann en mr W.J. van Andel

15/11 : Strafrecht

mmv mr dr Dato Steenhuis en Prof. S. Stolwijk

3/11 : Arbeidsrecht

mmv Prof. W. Bouwens en
mr D.M. van Genderen

26/10 : Personen- en familierecht

mmv Prof. G. van der Burght en
mr Miriam de Bruyn-Lückers

18/10 : Intellectuele eigendom

mmv mr Mars van Leent en mr dr D. Bosscher

Kosten vanaf € 2.480,- incl. cursus, vliegreis,
lunches/diners, transfers en excursies,
logies/ontbijt hotel Ouro Verde gelegen aan
het strand van Copacabana.
Partners zijn welkom vanaf € 2.030,-

Info: mr Lauk Woltring, advocaat te Haarlem
023 - 531 90 18

www.woltringcursus.nl

INSCHRIJVING TOT 1 JUNI 2007

Rechtsbijstand

Voornoemde uitspraak vormt overigens voor de raden geen reden om reeds vastgestelde vergoedingen te herzien. Er is immers geen sprake van een nieuw feit of veranderde omstandigheid in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

De raden hebben de wetgever in het verleden meermalen gevraagd de wet- en regelgeving zodanig in te richten

dat er geen misverstand kan bestaan over de vraag aan wie een kostenvergoeding toekomt. De hiervoor genoemde uitspraak leidt tot een praktijk met door de raden onwenselijk geachte effecten. Ofwel de rechtzoekende ontvangt een 'bonus' voor het inschakelen van gesubsidieerde rechtsbijstand, ófwel de advocaat incasseert een 'extra vergoeding' boven op de toevoegingsvergoeding. Een dergelijke situatie is te meer onwenselijk nu het systeem van gesubsidieerde rechtsbijstand, als gevolg van de in het regeerakkoord

aangekondigde bezuinigingen, onder druk komt te staan.

Vooruitlopend op de gewenste aanpassing van wet- en regelgeving, wordt het ministerie van Justitie gevraagd op korte termijn adequate maatregelen te treffen. Volgens de raden ligt het daarbij het meest voor de hand dat de betrokken uitvoeringsinstanties bepalen dat een kostenvergoeding aan de rechtsbijstandverlener toekomt, uiteraard onder aftrek van de door de rechtzoekende betaalde eigen bijdrage.

Intervisie

In het convenant is in afspraak 5 vastgelegd dat in 2006⁵ aan de kwaliteitstoets van de Orde wordt toegevoegd: 'intercollegiale toetsing en/of intercollegiale consultatie en/of intervisie'. Van dat rijtje is in De Kok 2007 de intervisie overgebleven. De advocaat die gefinancierde rechtsbijstand wenst te verlenen moet met het *fait accompli* van de intervisie leren leven. De advocaat die geen toevoegingen doet, zal zich niet aan intervisie storen en zich er nog minder in verdiepen. De verstandige advocaat gaat over tot de orde van de dag. Daarom ben ik er maar eens ingedoken.

Waarschuwing

In zijn reactie in *Advocatenblad* 2004-5⁶ sprak Van Velsen de verwachting uit dat de Orde per 2006 alle advocaten met een verplichte audit zou opzadelen, inclusief intercollegiale toetsing. Dat is – nog? – niet gebeurd, maar we leven in een tijd waarin instituties op basis van hun eigen regels steeds meer *judge and jury* willen spelen, in een omgeving die vrijheden steeds verder wil inkapselen in regelgeving en repressie. Vanuit het

cultuurpessimisme dat ik met Van Velsen deel, waarschuw ik de Nederlandse advocaten graag. De Orde zal – opgejut door hogere machten⁷ – namelijk niet rusten voordat alle Nederlandse advocaten onder het juk van een verplichte kwaliteitstoets zuchten. De zwijgende meerderheid kan niet beweren dat ze niet gewaarschuwd was.

Definitie

Wat is intervisie? De deken is in haar column bepaald belerend, maar leert ons toch nauwelijks iets. Na een uurtje rondkijken op internet wist ik echter al snel waar het hier om gaat.⁸ Wikipedia geeft een duidelijke definitie: 'Intervisie is een vorm van deskundigheidsbevordering waarbij medewerkers een beroep doen op collega's om mee te denken over persoons- en functiegebonden

vraagstukken en knelpunten uit de eigen werksituatie. Dit meedenken gebeurt niet door het aandragen van oplossingen, maar door het stellen van vragen om zo met behulp van eigen analytisch en probleemoplossend vermogen zicht te krijgen op het ingebrachte probleem en hoe hierin te handelen. (...) Een intervisie beslaat een langere periode, met een klein aantal vaste deelnemers. Vooraf worden afspraken gemaakt over spelregels, de doelstellingen en de werkwijze van intervisie. Het proces vraagt van de deelnemers de nodige basisvaardigheden. Voorwaarde is dat de deelnemers op vrijwillige basis deelnemen en niet in een hiërarchische verhouding tot elkaar staan.'

'Vrijwillig'

Op de meeste kantoren doet men al aan overleg. Men bespreekt namelijk dossiers en andere kwesties met elkaar. Dat gebeurt omdat dat niet alleen prettig is, maar ook nuttig. Is het ook nuttig om intervisie verplicht voor te schrijven? Nee. In de eerste plaats strijdt dit met het wezen van intervisie. In de tweede plaats botst intervisie met de aard van de advocaat. In de derde plaats is intervisie te tijdrovend.

Wikipedia benadrukt de vrijwilligheid als voorwaarde voor intervisie. De betrokkene moet zelf intervisie wensen. Dat kan ook niet anders. Intervisie is namelijk een tijdrovend, inspannend en repetitief proces, waarin vergaande

.....
geldig kan zijn, terwijl De Kok 2007 op p. 6 stelt dat een auditverklaring voor drie jaren wordt afgegeven.

5 Dat dit pas per 1 januari 2007 is gebeurd, is dus wederom een afwijking van het convenant.

6 Frans van Velsen, 'Het ethisch peil van de orde', *Advocatenblad* 2004-5, p. 227-228.

.....
7 De Commissie Advocatuur stelde in haar rapport dat kwaliteitszorg baliebreed verplicht moet worden ingevoerd. In haar standpunt over dit rapport liet de regering inmiddels weten dat een wettelijk verplicht kwaliteitsstelsel onder meer 'intercollegiale en vakinhoudelijke toetsing met dossieronderzoek' zou moeten bevatten.

8 Van de links op 'intervisie' had ik het meest aan: Niko Stammes, 'Een visie op intervisie', te vinden op www.performanceconsultancy.nl/artikelen/Intervisie.pdf; Hans R.J. West, 'Problemen bij intervisie (en oplossingen)', te vinden op <http://utopia.knoware.nl/users/hanswest/DRU/mci/helpdisk/intvprbs.htm>; de website www.hetlaar.nu/intervisie2.htm; en de website www.counseling.nl/coaching/intervisie.html. Ik heb alle feitelijkheden in dit stukje over intervisie aan mijn internetscan ontleend, en bespaar de lezer voetnoten over de technische vindplaatsen.

betrokkenheid van de deelnemers voorwaarde is voor succes. Verplicht opgelegde intervisie is dus tot mislukken gedoemd, aangezien daaraan geen inherente behoefte van de deelnemers ten grondslag ligt.

Ik sluit niet uit dat de meeste advocaat-lezers ter hoogte van de definitie van intervisie het lezen hebben gestaakt, als ze niet al bij het snellen van de kop zijn verder gesneld. In hetzelfde *Advocatenblad* 2007-5 in de column 'De rechter schrijft terug' schetst 'Jan van der Does' waarom sommige mensen officier van justitie worden en anderen advocaat. Het zit in de aard van het beestje. De meerderheid der advocaten moet niets hebben van teksten als de definitie hiervoor. Dossiers, nog meer dossiers, juridische kennis, goed kunnen pleiten of mooie overeenkomsten kunnen schrijven en vrijdags aan het eind van de middag de weekborrel. Daarmee is het werkend leven van veel advocaten toch wel geschetst.

In de artikelen van West en Stammes waarnaar ik hiervoor al verwees, wordt geschetst wat de valkuilen bij intervisie zijn. Ik denk dat de gemiddelde groep van advocaten die valkuilen nooit uitkomt: oeverloze discussies; het berijden van stokpaardjes; animositeit; om de hete brij heen draaien; stemverheffingen; niet luisteren; alleen de eigen oplossing zien; stuurloosheid; in de verdediging dringen of gaan. Intervisie vergt al veel van de gewone mens. De gemiddelde advocaat lijkt er niet toe in staat. Daartoe wordt er te veel luisteren verlangd, zonder dat er iets mag worden gezegd en zonder elkaar in de rede te

vallen. Als er dan iets mag worden gezegd, dan moet dat weer kort. Ik denk dat 'intervisie tussen advocaten' een contradictio in terminis is.

Veel voorwaarden

Intervisie vergt de nodige basisvaardigheden. Een goede cursus intervisie duurt tientallen uren. Behalve vaardigheden verlangt intervisie continuïteit. Eén keer per jaar intervisie is onmogelijk. Intervisie betekent de betrokken deelname van maximaal acht deelnemers aan tweewekelijkse of minimaal maandelijks bijeenkomsten van twee uren. Inclusief de verplaatsingen⁹ kost dat minimaal zes werkdagen per jaar. Meent de deken nu echt dat we allemaal aan de intervisie moeten, nu dat driemaal zoveel tijd kost als de permanente opleiding? Ik hoop het niet.

Goed functioneren als intervisiegroep is niet eenvoudig. Men moet veel luisteren zonder iets te zeggen. Men moet gestructureerd communiceren met inachtneming van elkaars waarde. Een inbrenger of de groep besluit over de te bespreken kwestie. De kwestie wordt kort geschetst, waarna er open vragen over worden gesteld. De inbrenger waardeert en beantwoordt de vragen. De anderen doen niets anders dan luisteren. Er kunnen weer open vragen worden gesteld door de anderen. Na de vragen herformuleert de inbrenger de oorspronkelijke probleemstelling. Daarover volgt discussie. De inbrenger laat weten of en wat hij met een en ander zal

doen. De volgende bijeenkomst levert de inbrenger een reflectie over hoe hij of zij het heeft beleefd. En dat is dan nog maar één van de methodes. Onnodig te zeggen dat dit proces veel vergt van de deelnemers. Bij een groep van acht komt ieder verder maar anderhalf keer per jaar aan de beurt om zijn probleem naar voren te brengen. Dit alles onderstreept niet alleen het argument van de onaanvaardbare tijdrovendheid, maar ook nog eens de stelling dat intervisie niet verenigbaar lijkt met de aard van de advocaat.

Mao

Twintig jaren geleden studeerde ik rechten aan de Universiteit van Wuhan in de Volksrepubliek China. Onderdeel van het curriculum was een wekelijkse bijeenkomst van de derde- en vierdejaarsstudenten met de decaan, waarin deze uitlegde – onder het toezien oog van een groot portret van Voorzitter Mao – hoe goed de maoïstische variant van het communisme in het algemeen werkte, en hoe goed deze in het bijzonder de uitoefening en ontwikkeling van de wetenschap bevorderde. Een dialoog kwam gek genoeg nooit op gang. Na dit verplichte wekelijkse nummertje gingen wij studenten steeds weer ieder ons weegs. Het zijn deze vervlogen dagen waaraan de deken mij met haar column over verplichte intervisie en met haar toonzetting daarvan herinnerde. Laat ieder die overtuigd is van de zegeningen van intervisie, vooral aan die overtuiging toegeven. Laat het echter geen verplicht nummer worden voor hen die niet door dit virus zijn gegrepen.

⁹ De Kok 2007, p. 21, ziet intervisie bij voorkeur plaatsvinden tussen advocaten van verschillende kantoren.

(advertenties)

Voor al uw rechercheonderzoeken, onder meer:

- Alimentatie onderzoek
- Relatieonderzoek
- Onderzoek uitkeringsfraude
- Bewijsvoering gerechtelijke procedures
- Onderzoek buitendienstmedewerkers
- Pre-employment onderzoek
- Onderzoek ziekteverzuim
- Bedrijfsrecherche

Dé samenwerkende bureaus

www.unmask.nl (POB 885)
info@unmask.nl
tel. +31 (0) 164 63.06.27

www.rabenpartners.nl (POB 948)
info@rabenpartners.nl
tel. +31 (0) 40 844.81.75

www.fennec.nl (POB 902)
info@fennec.nl
tel. +31 (0) 6 30.283.008

Maakt uw kantoor gebruik van interim-advocaten of juristen? En zoekt u daarbij meer dan kennis alleen? Neem dan contact op met mr Edmond Gevaerts van PlusTalent Legal. Wij hebben de interim-advocaat die bij uw kantoor past.

PlusTalent.
Legal bv

Postbus 174 / 3970 AD Driebergen
Dribergsestraatweg 27 / 3941 ZS Doorn
T 0343 533 435 / F 0343 533 030
e.gevaerts@plustalent.nl / www.plustalent.nl

Interim-advocaten die uw praktijk kennen

Advocaten met meerwaarde

“
I just
love being
ignored.”

Professional Support Lawyer • Amsterdam

You had a really good idea last week. A flash of inspiration about how legal changes will affect clients; maybe a fresh way to make key research available at the touch of a button. If no one even batted an eyelid, maybe it's time to consider Linklaters – a global firm that sees the true value of PSLs. Particularly as our rapidly-growing office in Amsterdam takes innovative strides in the marketplace.

The beauty of this office is its blend of entrepreneurial spirit with major global back-up. This is your chance to be our first PSL and really influence how we establish our systems, carry out research, train colleagues – even market and develop our business. Bold and charismatic, you're keen to embrace the corporate side of the business, and gain commercially-focused expertise across our breadth of sectors. You share our passion for keeping the team up-to-date with best practice, and you're not shy in extracting information from their caseloads.

Experienced PSLs, or qualified lawyers looking for a change of focus, please contact Linklaters@confius.nl For more information please call Lodewijk Lugard, of Confius BV on 06 46467997.

Linklaters

www.experience-linklaters.nl

Het bureau van de orde

Onderwerp	Telefoonnummer	E-mailadres
Algemene informatie	070-335 35 35	info@advocatenorde.nl
N.a.w.-gegevens advocatuur	070-335 35 29	info@barbeheer.nl
Auditbureau (kwaliteitszorg)	070-335 35 71 / 82	audit@advocatenorde.nl
Centrale Controle Verordeningen	070-335 35 26	ccv@advocatenorde.nl
Landelijke financiële bijdrage	070-335 35 23	finorg@advocatenorde.nl
Communicatie (o.a. brochures)	070-335 35 52	pr@advocatenorde.nl
BalieNet-certificaten	070-335 35 71 / 86	certificaat@advocatenorde.nl
Overige vragen van advocaten	070-335 35 71 / 86	helpdesk@advocatenorde.nl

Opleiding	Telefoonnummer	E-mailadres
Beroepsopleiding (09.00-12.00 uur)	070-335 35 55	opl@advocatenorde.nl
Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO)	070-335 35 58 / 78	vso-po@advocatenorde.nl
Permanente Opleiding (PO)	070-335 35 58 / 78	vso-po@advocatenorde.nl
Permanente Opleiding (ontheffingen)	070-335 35 41 / 89	jz@advocatenorde.nl
Vrijstellingen BO en VSO	070-335 35 41 / 89	jz@advocatenorde.nl

Neuhuyskade 94, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoonnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 35
Faxnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 31

.....
**Besluitenlijst
Collegevergadering
30 maart
2007**

1. Mededelingen

De Algemene Raad doet mededelingen over de volgende onderwerpen:

- Raad van Advies. De deken deelt mee dat een klein gezaghebbend raadgevend orgaan in meerderheid bestaande uit niet-advocaten meerwaarde voor de Orde zal hebben. In de juni-vergadering zal de Algemene Raad het concept van een daartoe strekkende verordening voorleggen.
- Wijze van werving/vervulling vacatures in de Algemene Raad. De Algemene Raad heeft in het *Advocatenblad* een advertentie geplaatst om nieuwe leden voor de Algemene Raad te werven.
- Vakbekwaamheidsbeleid. De Algemene Raad heeft een Verordening op de Vakbekwaamheid in voorbereiding. Een groot aantal aspecten van kwalite

teit wordt in een verordening ondergebracht. Het is het streven een aantal bestaande verordeningen daarin onder te brengen.

- Attitudesymposium 8 mei 2007. Op 8 mei 2007 vindt in de Rode Hoed in Amsterdam een symposium plaats met als onderwerp 'attitude'.
- NMa-consultatie. De Orde heeft van de meeste arrondissementen de reactie op het NMa-consultatiedocument ontvangen. De Algemene Raad verwacht de reactie van de NMa voor de zomer te zullen ontvangen. Het onderwerp komt dan in de juni-vergadering van het College weer aan de orde.
- Voortgangsrapportage registratie rechtsgebieden. De Algemene Raad raadpleegt tijdens verschillende ressortelijke bijeenkomsten de leden over de registratie van rechtsgebieden.
- Communicatie met de achterban. Er heeft overleg plaatsgevonden met een zestal dekens over de communicatie met de achterban. De Algemene Raad probeert zoveel mo-

gelijk in contact te treden met de achterban. Er vindt overleg plaats in diverse gremia. De vraag was of dit het verwachte resultaat oplevert.

- Stand van zaken werkgroep civiele cassatiebalie. De eindrapportage van deze werkgroep kan naar verwachting in de loop van 2007 aan de minister worden aangeboden.

2. Verkiezingen/benoemingen

Het College verkiest mr. W.M.J. Bekkers als algemeen deken van de Nederlandse Orde van Advocaten per 1 juli 2007.

Het College verkiest mrs. L.Ph.J. Baron van Utenhove, J.A. van Keulen en C.A. de Weerdt als plaatsvervangende leden van de Raad van Discipline Den Haag per 1 april 2007.

Het College verkiest mr. H. Dulack als lid van de Financiële Commissie.

3. Overzicht ontwikkelingen bestuurlijke vernieuwing en reorganisatie Ordebureau

De Algemene Raad heeft in 2006 aan organisatieadviesbureau AEF gevraagd antwoord te geven op de volgende vragen: Voldoen de huidige wijze van besturing door de Algemene Raad en de ondersteuning hierbij door het bureau, met inbegrip van de organisatiestructuur daarvan, in voldoende mate aan actuele inzichten in de effectiviteit en bestuurlijke kwaliteit van een publiekrechtelijke organisatie als de Orde is? Zo nee, welke verbeteringen acht u nodig? AEF heeft voorstellen

gedaan voor vernieuwingen in de werkwijze van de Algemene Raad en voor een reorganisatie van het Bureau van de Orde.

De toelichting van de deken leidt tot kritische vragen uit het College. Het College zal voor de juni-vergadering nadere informatie ontvangen, namelijk de rapportage van AEF, een toelichting op de voorgestelde nieuwe werkwijze van de Algemene Raad en een financiële paragraaf over de gevolgen van de reorganisatie van het Bureau.

4. Rapportage controle op de naleving van de Verordening op de praktijkuitoefening (onderdeel Wid en Wet MOT).

De Algemene Raad is tevreden met de uitkomsten van de controle op de naleving van Verordening op de praktijkuitoefening (onderdeel Wid en Wet MOT). Dat neemt echter niet weg dat blijvend aandacht moet worden besteed aan het vergroten van de bewustwording, het op een correcte wijze identificeren van de cliënt en het op een correcte wijze vastleggen van alle gegevens die volgens de Wid noodzakelijk zijn.

5. Deregulering/Verordening op de publiciteit

Het College besluit de Verordening op de publiciteit met ingang van 1 april 2007 in te trekken.

6. Aanpassing vrijstellingsbeleid en restitutiebeleid Beroepsopleiding advocatuur

In de balie is een ontwikkeling op gang gekomen waarbij grote kantoren in toenemende mate hun stagiaires

in eigen huis opleiden. Deze ontwikkelingen dwingen de Orde te kijken naar de toekomst van de Beroepsopleiding Advocatuur. De Algemene Raad heeft ervoor gekozen ook andere marktpartijen, waaronder advocatenkantoren en opleidingsinstituten, toe te staan onderdeel van de Beroepsopleiding, in de markt aan te bieden.

Het College vraagt aandacht voor de cohesie, en het belang dat stagiaires zich ook oriënteren op andersoortige kantoren. Het College verzoekt de Algemene Raad na enige tijd te evalueren en

daar ook het kostenaspect in te betrekken.

7. Jaarverslag 2006

Het concept-jaarverslag 2006 wordt besproken. Op enkele punten worden wijzigingen voorgesteld. De Algemene Raad neemt kennis van de reactie van het College.

8. Financieel resultaat in de Beroepsopleiding

Enkele Collegeleden hebben gevraagd of de 'winst' op de Beroepsopleiding niet zou moeten leiden tot verlaging van de cursusprijs BO. De Algemene Raad geeft een

toelichting op het financiële resultaat in de Beroepsopleiding, en legt uit waarom besloten is de cursusprijs BO stabiel te houden en bovendien jaarlijks te indexeren.

9. Financieel verslag 2006

Het financiële verslag 2006 wordt besproken en goedgekeurd.

De data van de Collegevergaderingen in 2007 zijn als volgt:

28 juni 2007, Jaarbeurs Utrecht
20 september 2007, Stadion

Galgenwaard Utrecht
29 november 2007, Stadion Galgenwaard Utrecht

Agendapunten voor de Collegevergadering van juni 2007 o.a.:

- Raad van Advies
- NMA-consultatie
- Ontwikkelingen bestuurlijke vernieuwing en reorganisatie Ordebureau
- Verkiezing leden Algemene Raad
- Registratie rechtsgebieden
- Vakbekwaamheid en professionaliteit
- Fonds RAIQ-baten

Opleidingen

VSO

Bestuurs(proces)recht

Bestuursprocesrecht
05-06-2007 10:00 - 17:00
06-06-2007 10:00 - 17:00
21-06-2007 10:00 - 17:00
Plaats Maarssen
Doelgroep VSO/PO
Niveau **
Instelling Euroforum, tel. 040-2974889
Docent(en) prof. mr. J.E. Hoitink, mr. ds. T.G.M. Simons, mr. ds. D.A. Verburg
Cursusprijs € 2.299 exclusief BTW
Opleidingspunten 16 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
16 Totaal

Ondernemingsrecht

Afwikkeling van insolventies
05-06-2007 09:30 - 16:30
12-06-2007 09:30 - 16:30
19-06-2007 09:30 - 16:30
26-06-2007 09:30 - 16:30
03-07-2007 09:30 - 16:30
Plaats Bilthoven/Utrecht
Doelgroep VSO/PO
Niveau **
Instelling Vermande Studiedagen, tel. 070-3150760
Docent(en) mr. G.A.J.

Boekraad, mr. N.E.D. Faber, mr. E. Loesberg, mr. M.H.J. van Maanen, mr. H.R. Quint, mr. M.P. van Sint Truiden, mr. M.B. Werkhoven
Cursusprijs € 2.495 exclusief BTW
Opleidingspunten 26 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
26 Totaal

PO

Aansprakelijkheidsrecht

Aansprakelijkheid van zorginstelling - bestuurder en toezichthouder
09-05-2007 10:00 - 17:00
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum voor Bedrijf & Overheid, tel. 040-2974889
Docent(en) mr. dr. T.D.M. Dorhout Mees, J.J.K. Gerards, P. Glaser, prof. mr. A.C. Hendriks, mr. dr. L.G.H.J. Houwen, prof. mr. J. Sijmons, mr. S.F. Tiems
Cursusprijs € 899 exclusief BTW
Opleidingspunten 04 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

Arbeidsrecht

Spoedcursus Nieuwe WW
23-04-2007 13:30 - 17:00
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht, tel. 0182-358252
Docent(en) mr. G.C. Boot
Cursusprijs € 295 exclusief BTW
Opleidingspunten 03 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
03 Totaal

Actualiteiten Arbeidsrecht

09-05-2007 15:30 - 20:45
Plaats Tilburg
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Juridisch PAO- en Congresbureau UvT, tel. 013-4662139
Docent(en) prof. dr. A.T.J.M. Jacobs, mr. dr. S.F.H. Jellinghaus
Cursusprijs € 500 geen BTW
Opleidingspunten 04 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

Het arbeidsconflict:

als praten niet meer helpt
13-06-2007 10:00 - 17:00
Plaats Bilthoven
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Vermande

Studiedagen, tel. 070-3150760
Docent(en) ds. W.J. Achterveld, ds. R. Heida, mr. ds. A.E. Hol, mr. J. Pel, prof. mr. W.A. Zondag
Cursusprijs € 645 exclusief BTW
Opleidingspunten 05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Outsourcing: (g)een succes

14-06-2007 10:00 - 16:45
Plaats Bilthoven
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Vermande Studiedagen, tel. 070-3150760
Docent(en) mr. J.H. Even, mr. dr. S.F.H. Jellinghaus, prof. dr. D. Rijsenbrij, mr. L.C.J. Sprengers
Cursusprijs € 645 exclusief BTW
Opleidingspunten 05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Bestuurs(proces)recht

Bestuursprocesrecht
05-06-2007 10:00 - 17:00
06-06-2007 10:00 - 17:00
21-06-2007 10:00 - 17:00
Plaats Maarssen
Doelgroep VSO/PO
Niveau **
Instelling Euroforum, tel. 040-2974889

Docent(en) prof. mr. J.E. Hoitink, mr. ds. T.G.M. Simons, mr. ds. D.A. Verburg
Cursusprijs € 2.299 exclusief BTW
Opleidingspunten 16 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
16 Totaal

Juridische aspecten van toezicht

21-06-2007 10:00 - 16:45
Plaats Rotterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Elsevier Congressen, tel. 070-4415745
Docent(en) mr. A.J. Boorsma, mr. dr. O.J.D.M.L. Jansen
Cursusprijs € 799 exclusief BTW
Opleidingspunten 05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Bouwwrecht

Prestatiegerichte Onderhoudscontracten voor gebouwen en infrastructuur
12-06-2007 10:00 - 17:00
13-06-2007 09:00 - 17:00
Plaats Soestduinen
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Euroforum, tel. 040-2974889
Docent(en) H. van Helvoirt
Cursusprijs € 1.599 exclusief BTW
Opleidingspunten

11 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
11 Totaal

Burgerlijk (proces)recht

Hoger beroep in civiele zaken
29-05-2007 10:00 – 19:30
30-05-2007 09:00 – 16:00
Plaats Ellecom
Doelgroep PO
Niveau ***
Instelling Studiecentrum
Rechtspleging,
tel. 0575-595300
Docent(en) mr. J.P. Fokker, mr.
E.J. Numann, prof. mr. H.J.
Snijders
Cursusprijs € 1.347 inclusief
BTW
Opleidingspunten
13 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
13 Totaal

Hoger beroep in civiele zaken
06-06-2007 10:00 – 19:30
07-06-2007 09:00 – 16:00
Plaats Zutphen
Doelgroep PO
Niveau ***
Instelling Studiecentrum
Rechtspleging,
tel. 0575-595300
Docent(en) mr. J.P. Fokker, mr.
E.J. Numann, prof. mr. H.J.
Snijders
Cursusprijs € 1.347 inclusief
BTW
Opleidingspunten
12 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
12 Totaal

Burgerlijk procesrecht
20-06-2007 10:00 – 16:45
Plaats Bilthoven
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Vermande
Studiedagen,
tel. 070-3150760
Docent(en) mr. S.M.A.M.
Venhuizen, mr. J.W.
Westenberg
Cursusprijs € 695 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

Procederen bij de kantonrechter
26-06-2007 13:30 – 18:00
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) E. van der Hoeden,
mr. H.T. van der Meer
Cursusprijs € 525 exclusief BTW
Opleidingspunten
04 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
04 Totaal

*Specialisatie Procederen in
incassozaken*
27-06-2007 13:00 – 17:30
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau ***
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) mr. S.M.A.M.
Venhuizen, mr. M.R. van
Zanten
Cursusprijs € 525 exclusief BTW
Opleidingspunten
04 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
04 Totaal

Fiscaal recht

Onroerend goed in Spanje
07-05-2007 10:00 – 16:30
Plaats Hilversum
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Vermande
Studiedagen,
tel. 070-3150760
Docent(en) mr. E.A.A.M.
Hendrickx, E.J. Richelle
Angemeer, mr. M.H.J.J.M.
Tomlow
Cursusprijs € 695 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

*Masterclass Fiscale aspecten
van (echt)scheiding*
29-05-2007 09:30 – 16:30
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Belastingacademie,
tel. 070-3198910
Docent(en) mr. F. van den
Barselaar, mr. P.F.H. Weishauff
Cursusprijs € 645 exclusief BTW
Opleidingspunten
06 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
06 Totaal

Onroerend goed in Frankrijk
07-06-2007 10:00 – 16:30
Plaats Leiden
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Vermande
Studiedagen,
tel. 070-3150760
Docent(en) mr. M.J. Clement,
mr. A.D.G. Heering, mr. T.J.
Mellema-Kranenburg, mr.
A.M. Vrengoer, mr. H.A. van
Zelm van Eldik
Cursusprijs € 695 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

*Praktijkproblemen bij koop en
levering van vastgoed*
26-06-2007 10:00 – 16:30
Plaats Den Haag
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Vermande
Studiedagen,
tel. 070-3150760
Docent(en) E. van den Elsen,
prof. mr. W.G. Huijgen, prof.
mr. W.M. Kleijn
Cursusprijs € 695 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

Onroerend goed in Italië
28-06-2007 10:00 – 16:30
Plaats Hooglanderveen
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Vermande
Studiedagen,
tel. 070-3150760
Docent(en) H.P.J.W. van Delft,
R. de Falco
Cursusprijs € 695 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

Gezondheidsrecht

*Klachtenmanagement
in beweging*
29-05-2007 09:45 – 13:00
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *
Instelling Medilex,
tel. 030-6933887
Docent(en) mr. F. ten Cate-
Adema, B.J.M. Hummelink-
Hulshof, A. van Kessel, mr.
I.P.C. Sindram, drs. M.J.M.
Timmers, prof. mr. dr. F.C.B.
van Wijmen
Cursusprijs € 245 exclusief BTW
Opleidingspunten
03 Juridisch

– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
03 Totaal

*Klachtenmanagement
in beweging*
29-05-2007 13:45 – 17:00
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *
Instelling Medilex,
tel. 030-6933887
Docent(en) mr. F. ten Cate-
Adema, B.J.M. Hummelink-
Hulshof, A. van Kessel, mr.
I.P.C. Sindram, prof. mr. dr.
F.C.B. van Wijmen
Cursusprijs € 245 exclusief BTW
Opleidingspunten
03 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
03 Totaal

Actualiteiten Wet Bopz
13-06-2007 13:30 – 16:50
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Vermande
Studiedagen,
tel. 070-3150760
Docent(en) prof. mr. J.G.J.
Dute, mr. dr. J. Legemaate,
mr. R.P. de Roode, mr. T.P.
Widdershoven
Cursusprijs € 425 exclusief BTW
Opleidingspunten
03 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
03 Totaal

*Wet- en regelgeving in
de gezondheidszorg*
20-06-2007 10:00 – 17:00
21-06-2007 10:00 – 17:00
Plaats Soestduinen
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum voor
Bedrijf & Overheid,
tel. 040-2974889
Docent(en) mr. drs. N.J.E.G.
Cremers, drs. J.W. van der
Gronden, mr. dr. H.E.G.M.
Hermans, A. Lakerveld, mr.
drs. R.W. Verrips
Cursusprijs € 1.599 exclusief
BTW
Opleidingspunten
11 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
11 Totaal

Ondernemingsrecht

Dag van de Bedrijfsjurist
23-05-2007 10:00 – 16:45
Plaats Scheveningen
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Euroforum,
tel. 040-2974889
Docent(en) mr. T.H.M. van den
Bosch, drs. J. van Eck, drs. A.
Hendriks, ir. G. Hoffmann,
mr. S. Hoogenbosch, prof. mr.
W.A. Hoyng, mr. P.C. de Jonge,
prof. mr. H.J. de Kluivers, mr.
F.A.M. Knüppe, mr. H. Kooy,
prof. mr. J.P. van Marissing,
prof. mr. M.J.G.C. Raaijmakers,
mr. N.A.M. Schipper, dr. ir. J.C.
Scholtes, mr. P.C. Vas Nunes,
mr. A.R. de Winter
Cursusprijs € 899 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

Afwikkeling van insolventies
05-06-2007 09:30 – 16:30
12-06-2007 09:30 – 16:30
19-06-2007 09:30 – 16:30
26-06-2007 09:30 – 16:30
03-07-2007 09:30 – 16:30
Plaats Bilthoven/Utrecht
Doelgroep VSO/PO
Niveau **
Instelling Vermande
Studiedagen,
tel. 070-3150760
Docent(en) mr. G.A.J.
Boekraad, mr. N.E.D. Faber,
mr. E. Loesberg, mr. M.H.J.
van Maanen, mr. H.R. Quint,
mr. M.P. van Sint Truiden, ir.
M.B. Werkhoven
Cursusprijs € 2.495 exclusief
BTW
Opleidingspunten
26 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
26 Totaal

Overige rechtsgebieden

*Maatschappelijke
ondernemingen*
07-06-2007 14:45 – 17:30
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling VU Law Academy,
tel. 020-5986255
Docent(en) C.J.H. van Buren
MBA, prof. mr. H.J. de Ru, mr.
dr. S.A. Stevens, mr. W.J.M.
van Veen
Cursusprijs € 50 inclusief BTW
Opleidingspunten
02 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
02 Totaal

Grip op aanbesteden
12-06-2007 10:00 - 16:00
Plaats Soestduinen
Doelgroep PO
Niveau * Actualiteiten
Instelling Elsevier Congressen,
tel. 070-4415745

Vreemdelingenrecht
Actualiteiten vrijheidsontneming vreemdelingen
27-06-2007 09:45 - 16:30
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling OSR Juridische Opleidingen,
tel. 030-2315314
Docent(en) mr. P.J.A.M. Baudoin, mr. J.F.M.J. Bouwman
Cursusprijs € 470 geen BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

Jurisprudentie
Aanbestedingsrecht
13-06-2007 09:30 - 16:30
Plaats Zeist
Doelgroep PO
Niveau * Actualiteiten
Instelling Elsevier Congressen,
tel. 070-4415745
Docent(en) prof. dr. L.W. Gormley, mr. R. Roks, mr. L.J.W. Sueters, mr. G. Verberne, prof. mr. W.G.P.E. Wedekind
Cursusprijs € 699 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Personen- en familierecht
Collegemiddagen Rechtspraak Familierecht
18-06-2007 13:00 - 17:45
13-12-2007 13:00 - 17:45
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling BANNING Advocaten,
tel. 073-6927773
Docent(en) mr. M.L.C.C. de Bruijn-Lückers, mr. L.H.M. Zonnenberg
Cursusprijs € 630 exclusief BTW
Opleidingspunten
08 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
08 Totaal

Ruimtelijke-ordeningsrecht en milieurecht
Jurisprudentietrends Ruimtelijke Ordening & Bouwrecht
12-06-2007 13:30 - 20:00
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Benecke,
tel. 020-6966349
Docent(en) mr. A.W. Klaassen

Cursusprijs € 495 geen BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Vreemdelingenrecht
Actualiteiten vrijheidsontneming vreemdelingen
27-06-2007 09:45 - 16:30
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling OSR Juridische Opleidingen,
tel. 030-2315314
Docent(en) mr. P.J.A.M. Baudoin, mr. J.F.M.J. Bouwman
Cursusprijs € 470 geen BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

ADR/Mediation
Stem van het kind bij echtscheidings-, gezag- en omgangs-zaken
05-06-2007 14:00 - 17:00
Plaats Den Haag
Doelgroep PO
Niveau ***
Instelling Vereniging Familie- en Jeugdrecht,
tel. 070-3628598
Docent(en) L. Groenhuijsen, mr. C.A.R.M. van Leuven
Cursusprijs € 35
Opleidingspunten
- Juridisch
02 Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
02 Totaal

Basisopleiding Scheidingsbemiddeling leergang 5 (BOS 5)
11-06-2007 09:45 - 20:00
12-06-2007 09:15 - 17:00
05-09-2007 09:45 - 17:00
09-10-2007 09:45 - 20:00
10-10-2007 09:15 - 17:00
12-11-2007 09:45 - 17:00
14-11-2007 09:45 - 20:00
15-11-2007 09:15 - 17:00
22-01-2008 09:45 - 17:00
Plaats Zeist
Doelgroep PO
Niveau *
Instelling Stichting Inst. v. Mediation & Fam.recht Opl.,
tel. 070-3626846
Docent(en) dr. Ir. A.P. Baanders, mr. M.H. van Beurden, mr. J.C. Lang, mr. B.M. Lips, mr. C.M.T. Los-Vlasman, drs. D.H.D. MacGillavry, mr. A.M. van Riemsdijk
Cursusprijs € 3.750 exclusief BTW
Opleidingspunten

12 Juridisch
48 Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
60 Totaal

Intervisie
Training Intervisie
22-06-2007 09:30 - 17:15
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *
Instelling OSR Juridische Opleidingen,
tel. 030-2315314
Docent(en) mr. R. Boesjes, mr. L. Kerklaan, C. van der Zwan
Cursusprijs € 660 geen BTW
Opleidingspunten
- Juridisch
06 Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
06 Totaal

Overige vaardigheden
Ambitie - Topprestaties en Welzijn
26-04-2007 13:30 - 22:00
Plaats n.n.b.
Doelgroep PO
Niveau *
Instelling COCON Training & Advies,
tel. 024-3880261
Docent(en) B. Gillissen, E. van Hoof
Cursusprijs € 495 geen BTW
Opleidingspunten
- Juridisch
06 Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
06 Totaal

Ambitie - Topprestaties en Welzijn
10-05-2007 13:30 - 22:00
Plaats Zwolle
Doelgroep PO
Niveau *
Instelling COCON Training & Advies,
tel. 024-3880261
Docent(en) B. Gillissen, E. van Hoof
Cursusprijs € 495 geen BTW
Opleidingspunten
- Juridisch
06 Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
06 Totaal

Ambitie - Topprestaties en Welzijn
07-06-2007 13:30 - 22:00
Plaats Molenhoek (Nijmegen)
Doelgroep PO
Niveau *
Instelling COCON Training & Advies,
tel. 024-3880261
Docent(en) B. Gillissen, E. van Hoof
Cursusprijs € 495 geen BTW
Opleidingspunten
- Juridisch

Het niveau van de opleidingen is als volgt weergegeven:

* *Basisniveau* (doorgaans minder dan 1 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; weinig tot geen voorkennis aanwezig).

** *Verdiepingsniveau* (doorgaans meer dan 1 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; basiskennis aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).

*** *Specialisatieniveau* (doorgaans meer dan 3 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; hoog kennisniveau aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).

06 Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
06 Totaal

Algemeen management
De Ondernemende Advocaat
24-05-2007 13:30 - 18:30
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling KSU Studie,
tel. 020-4496420
Docent(en) mr. C. Dullaert, mr. M. van de Griendt
Cursusprijs € 450 exclusief BTW
Opleidingspunten
- Juridisch
- Beroepsvaardigheden
04 Management/Organisatie
04 Totaal

Overige management/organisatie
Congres Marktwerking in de Advocatuur
24-05-2007 12:00 - 18:00
Plaats Bussum
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling De Baak
Managementcentrum VNO-NCW,
tel. 071-3690369
Docent(en) dr. B.E. Baarsma, mr. drs. F. Bolkestein, drs. L. Hermans, mr. P. Kalbfleisch, mr. B. Korthals, mr. E. Unger
Cursusprijs € 495 exclusief BTW
Opleidingspunten
- Juridisch
- Beroepsvaardigheden
04 Management/Organisatie
04 Totaal

Personeelsbeleid
De Patroon als Coach
11-05-2007 09:00 - 17:00
07-06-2007 09:00 - 17:00
Plaats Amersfoort
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Feidon BV,
tel. 033-4632221
Docent(en) drs. T.C. Vermeer
Cursusprijs € 600 exclusief BTW
Opleidingspunten
- Juridisch
12 Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
12 Totaal

Rijswijk, mr. M.C.: Peter van Anrooystraat 7 (1076 DA) postbus 75999 (1070 AZ) Amsterdam, tel. 020-5736736, fax 020-5736737, e-mail info@lexence.nl

Schie-Kooman, mw. mr. L. van: Botersloot 163 (3011 HE) postbus 30241 (3001 E) Rotterdam, tel. 010-2051060, fax 020-2060451, e-mail lvansch@lawton.nl

Schipper, mr. B.H.M.: Weteringschans 126 (1017 XV) Amsterdam, tel. 020-5219999, fax 020-5219990, e-mail schipper@bousie.nl

Schipper, mr. M.J.P. (Alkmaar): W.M. Dudokweg 49-a (1703 DA) postbus 1270 (1700 BG) Heerhugowaard, tel. 072-5723537, fax 072-5727868, e-mail schipper@schipperenlof.nl

Schouten, mw. mr. M.A.P. (Amsterdam): Nieuwe Gracht 74 (2011 NJ) Haarlem

Seelt, mr. M. (Amsterdam): Vallettastraat 20 (3067 MX) Rotterdam, tel. 010-4202600, e-mail marijn.seelt@seelt.eu

Snoeren, mw. mr. M.J.P.M. (Etten-Leur): Admiraliteitskade 50 (3063 ED) postbus 4302 (3006 AH) Rotterdam, tel. 010-2725501, fax 010-2725516, e-mail msnoeren@akd.nl

Sol, mw. mr. E.M.: Julianalaan 46 (2132 DT) postbus 698 (2130 AR) Hoofddorp, tel. 023-5544000, fax 023-5554421, e-mail advocaten@wintersdevries.nl

Straatman-Selij, mw. mr. M.M.A.: Wilhelminasingel 97 (6221 BH) Maastricht

Statema, mw. mr. S.A.: Weena 355 (3013 AL) postbus 1507 (3000 BM) Rotterdam, tel. 010-2172000, fax 010-2172700, e-mail info@houthoff.com

Stolwijk, mr. B.S.: Croeselaan 1 (3521 BJ) postbus 8444 (3503 RK) Utrecht, tel. 030-2915200

Veen, mr. J.Ph. van der: Westersingel 96 (3015 LC) postbus 1522 (3000 BM) Rotterdam, tel. 010-2092752, fax 010-2092778, e-mail vanderveen@lvh-advocaten.nl

Visser, mw. mr. C.J.: Weena 355 (3013 AL) postbus 1507 (3000 BM) Rotterdam, tel. 010-2172606, fax 010-2172754, e-mail c.visser@houthoff.com

Wal, mr. H.G.B. van der (Groningen): Hoogveen 9 (9501 XK) postbus 288 (9500 AG) Stadskanaal, tel. 0599-650853, fax 0599-650953, e-mail info@klopstra.nl

Nieuw kantoor/ Associatie

Crawfurd & Dijke Advocatuur (mrs. G. Crawfurd en J.W. Dijke) Heiman Dullaertplein 3 (3024 CA) postbus 63047 (3002 JA) Rotterdam, tel. 010-2444830, fax 010-2444831, e-mail contact@crawfurdendijke.nl

Groot & Riezebos Advocaten (mrs. M.E. Groot en F. Riezebos) Bevelandseweg 120 (1703 AX) Heerhugowaard, tel. 072-5764166, fax 072-5764167

Oosterbaan Advocaten (mrs. D.T.L. Oosterbaan en M.A.P. Schouten) Nieuwe Gracht 74 (2011 NJ) Haarlem

Schipper en Lof advocaten (mrs. M.J.P. Schipper en A. Lof) W.M. Dudokweg 49-a (1703 DA) postbus 1270 (1700 BG) Heerhugowaard, tel. 072-5723537, fax 072-5727868, e-mail info@schipperenlof.nl

Mede-vestiging

Van den Boomen Advocaten (mrs. K.H. Bressers, C.A.W. van Amelsvoort en A. Nijhoff) Burgemeester Burgerslaan 42 (5245 NH) postbus 168 (5240 AD) Rosmalen, tel. 040-2215015, fax 040-2212135, e-mail info@boomen.nl

Advocatencollectief Trias (mr. M.E. Gonzalez Perez) Willaertplein 12 (5654 LN) Eindhoven, tel. 040-3684971, e-mail eva@advocatencollectieftrias.nl

Naams-wijziging

Advocatenkantoor Surquin te Kekerdom thans: **Bugter & Surquin Advocaten**

Daemen.Geraedts Advocaten te Brunssum thans: **Daemen Advocaten**

Van Eyck van Heslinga & Kiewitt Advocaten te Alkmaar thans: **Van Eyck van Heslinga Advocaten**

Middelland Advocaten te Woerden thans: **FNV Bouw**

Dubach Advocaten te Helmond thans: **Goorts & Coppens Advocaten**

Legal Alliance te Soest thans: **De Neeve Advocatuur en Mediation B.V. i.o.**

Heijkamp Ngasirin Advocaten te Ede/GLD thans: **Ngasirin & Zeegers Advocaten**

Advocatenkantoor Niemarkt te Heerlen thans: **Niemarkt Geraedts Pommé Starmans Advocaten**

Rechtshulp Zuid Advocaten te Helmond thans: **Advocatencollectief Trias**

Van Westerveld Advocaten te Deventer thans: **Van Westerveld & Dekker Advocaten**

Bezoek-adres/post-bus/tel./fax/ e-mail

Beelaard Breetveld Advocaten te Den Haag: Johan van Oldenbarneveltlaan 87 (2582 NK) Den Haag

Bird & Bird te Den Haag: Van Alkemadealaan 700 (2597 AW) Den Haag

Bos & Partners Advocaten te Amsterdam: Postbus 79070 (1070 NC) Amsterdam

Certa Legal Advocaten & Adviseurs te Amsterdam:

Keizersgracht 620 (1017 ER) Amsterdam

Crossen, mr. J.G. te Amsterdam: Korte Zoutkeetsgracht 1 (1013 MC) Amsterdam

Cooman Advocaten te Utrecht: Ivor Novellostraat 3 (3543 EE) Utrecht

Daemen Advocaten te Brunssum: Kloosterstraat 17 (6441 CL) Brunssum, postbus is opgeheven, e-mail daemenadvocaten@daemen.nl

Goorts & Coppens Advocaten te Helmond: e-mail info@goorts-coppens.nl

Haarsma Advocaten te Noordhorn: Marktstraat 10 (9712 PC) Groningen, postbus is opgeheven, tel. 050-3183488, fax 050-3183268

Houblon Advocatuur B.V. te Den Haag: Laan van Meerdervoort 24 (2517 AK) Den Haag

De Neeve Advocatuur en Mediation B.V. i.o. te Soest: e-mail deneeve@deneeve-advocatuur.nl

Ngasirin & Zeegers Advocaten te Ede/GLD: e-mail secretariaat@ngasirinzeegers.nl

Niemarkt Geraedts Pommé Starmans Advocaten te Heerlen: info@ngps.nl

Oostenbroek Advocaten te Den Haag: Johan de Wittlaan 7 (2517 JR) Den Haag

Paulus & Puddu Advocaten te Echt: Postbus 172 (6100 AD) Echt, tel. 0475-600774, fax 0475-600884

Pennino Advocaten te Kerkrade: Schaesbergerstraat 16 (6467 EC) Kerkrade

Schellart Advocaten te Utrecht: Aidadreef 7 (3561 GE) postbus 2810 (3500 GV) Utrecht

Advocatencollectief Trias te Helmond: tel. 0492-504370, fax 0492-504371

Weerts & Van Rooij Advocaten B.V. te Rotterdam: 's-Lands Werf 120 (3063 GD) Rotterdam

Van Westerveld & Dekker Advocaten te Deventer: e-mail westerveld@vwd-advocaten.nl

Van Westerveld & Dekker Advocaten te Zwolle: e-mail dekker@vwd-advocaten.nl

Rectificatie

In *Advocatenblad* nummer 5 (2007) is een foutieve naamswijziging vermeld. Hieronder volgen de juiste gegevens.

Advocatenkantoor Spoor/Sanders c.s. is opgehouden te bestaan. Het kantoor is als volgt gesplitst:

Sanders & Brusse Advocaten (mrs. W.B. Brusse, M.E.M. Sanders en S.J.M. Masselink) Wierdensestraat 122 (7604 BM) postbus 150 (7600 AD) Almelo, tel. 0546-542500, fax 0546-542508, e-mail info@sandersbrusse.nl

Spoor & Hoekman c.s. Advocaten (mrs. A.J. Spoor, G.H. Hoekman en S.L. Geeraths) Twentepoort Oost 3-a (7609 RG) postbus 837 (7600 AV) Almelo, tel. 0546-543250, fax 0546-543529, e-mail info@spoorhoekman.nl

RECHT MAAKT-RECHT DOET-PAKT
STAAT-BEWEEGT-RECHTGAAT
RECHT RAAST-APART-RECHT SNIJDT
RECHT WILT-RECHT KRĪST-DOET
GOED-RECHT WĪNT-RECHT DAAGT
SPREEKT TOT VERBEEELDING-ONTROERT
VERWARMT-RECHT SPETTEERT
SCHALT-ONT KETENT-SCHREEUWT
RECHT SMEULT-RECHT
RECHT HUILT-FRUSTREERT-IS
ZUIVER-RECHT ZOEKT-WĪJST
HELPT-RECHT DWINGT-GAAF

Advocaat-medewerker
voor de sectie ondernemingsrecht

Advocaat-stagiair(e)
voor de sectie civiel vastgoedrecht
en bouwrecht

Als het om een carrière in recht gaat moet je bij
Dorhout zijn. Veel pleit er voor om bij ons aan de slag te
gaan. Kijk maar op dorhout.nl of bel (050) 520 65 20.

DORHOUT ADVOCATEN

in the winning mood

Wat 'to do' bij zwangerschap?

- twee voornamen bedenken
- aanmelden bij een goed verloskundigenbureau
- roze en/of blauwe verf kopen voor de kinderkamer

Maar is er al vervanging op het werk?

Onze ervaring is dat drie partijen baat hebben bij het tijdig regelen van vervanging bij zwangerschapsverlof:

1. de medewerker die met verlof gaat; haar cliëntenportefeuille ligt na het verlof bijgewerkt en compleet op haar bureau;
2. de cliënten; zij zullen niet op de stapel dossiers belanden bij de toch al druk bezette collega's;
3. de collega's; zij zijn bevrijd van het lezen van een uitgebreide overdrachtsnotitie en het behandelen van 'tijdelijke' dossiers.

Le Tableau bemiddelt exclusief in tijdelijke functies voor de advocatuur en het notariaat.

Le Tableau

VOOR DE ADVOCATUUR EN HET NOTARIAAT

Belt u voor meer informatie (020 5237600) met
Mr. Christ'l Dullaert (dullaert@letableau.nl)
Kijk ook op www.letableau.nl

Voor al uw ambtelijke opdrachten

BUIK EN VAN DER HORST
gerechtshoofdwarrinkantoor

*Wij incasseren net zo snel
uw onbetaalde nota's*

BUIK EN VAN DER HORST
gerechtshoofdwarrers

info@buik-vanderhorst.nl
www.deurwaarder-leiden.nl

Boornmarkt 3a
Postbus 11122
2301 EC Leiden
tel.: 071 - 5161015
fax: 071 - 5144877

FIF 33

RECHERCHE- EN INFORMATIEBUREAU

Voor bedrijven, particulieren en advocatuur

- Onrechtmatig ziekteverzuim
- Alimentatiezaken
- Controle werkzaamheden
- Handelsinformatie
- Fraude / Bedrijfsdiefstal
- Privé-onderzoeken

010 - 477 33 22 www.fif33.nl

Goedgekeurd door Min. van Justitie POB 238
Heemraadssingel 186 • 3021 DM Rotterdam
Fax: 010 - 477 08 30 • e-mail: info@fif33.nl

GILHUIS | ADVOCATEN

Cassatie(advies) in strafzaken

Joost S.Nan

www.gilhuis.nl

Postbus 907
3300 AX Dordrecht
tel. 078-6320782

Niet-correcte taakopvatting advocaat-scheidingsbemiddelaar

Geschillencommissie Advocatuur ADV-D05-0187

Bindend advies d.d. 15 november 2006

(mrs. Van der Goen, Thunissen en Arnoldus-Smit)

De advocaat die als bemiddelaar bij een echtscheiding optreedt, gaat zijn taak te buiten wanneer hij in afwijking van de instructie van zijn beide cliënten blijft adviseren dat het door hen overeengekomen alimentatiebedrag niet juist is.

Feiten

Een echtpaar gaat naar een advocaat om te komen tot een echtscheiding. Hun bezwaren richten zich tegen de hoogte van de declaraties, waarvan nog € 2.250,99 openstaat. Hun voornaamste bezwaar is dat de advocaat bleef aandringen op een hogere alimentatie die de vrouw aan de man zou hebben te betalen dan tussen hen was afgesproken en opnieuw berekeningen was gaan maken hoewel partijen het zelf volledig eens waren. Daarnaast hebben zij bezwaar tegen slordigheden van de advocaat bij het opstellen van het echtscheidingsconvenant. De advocaat verweert zich onder meer daarmee, dat naar haar inzicht de man in een ongelijkwaardige positie ten opzichte van de vrouw stond en dat zij om die reden verplicht was te (blijven) wijzen op de incongruentie tussen de gemaakte afspraak en de alimentatie waar de man naar haar berekeningen werkelijk aanspraak op zou kunnen

maken. De cliënten verzoeken de Commissie te bepalen dat het openstaande bedrag van de declaraties aan hen wordt kwijtgescholden en daarnaast een vergoeding van € 500 wordt toegekend voor geleden schade in tijd en voor emotionele schade.

Beoordeling van het geschil in conventie en reconventie

Blijkens de door beide partijen getekende opdrachtbevestiging was de advocaat belast met de bemiddeling van de echtscheiding van de cliënten.

Vaststaat dat de advocaat in dat kader een lijst van activa en passiva heeft opgesteld, een aantal alimentatieberekeningen heeft gemaakt en een concept-echtscheidingsconvenant heeft opgesteld.

De cliënten stellen dat de echtscheidingsbemiddeling door de advocaat een opeenstapeling van fouten en foutjes is geweest. De advocaat betwist de stelling van de cliënten.

De Commissie overweegt als volgt.

Ter zitting hebben de cliënten onweersproken gesteld dat zij in onderling overleg een door de vrouw aan de man te betalen bedrag aan partneralimentatie hadden afgesproken en dat zij, ook na kennelijke tegenwerking van de advocaat, als instructie aan de advocaat hebben meegegeven dat zij van dit bedrag, dat lager was dan het door de advocaat berekende bedrag, diende uit te gaan. Ondanks deze uitdrukkelijke bedoeling van partijen heeft de advocaat kennelijk haar eigen pad willen bewandelen en is zij (behoefte)berekeningen blijven maken.

De advocaat heeft hiertoe als argument aangevoerd, dat de man een zekere bescherming verdiende binnen het bemiddelingstraject en uitdrukkelijk moest worden gewezen op het bedrag aan alimentatie waar hij volgens de tremanormen recht op had. Ofschoon de mate van eigen verantwoordelijkheid

van een advocaat toeneemt indien deze bij een echtscheiding optreedt als gezamenlijk advocaat voor twee partijen, is in casu van enige noodzaak tot bescherming van één der partijen (in dit geval de man) de Commissie echter niet gebleven, met name en ook niet ter zitting. Naar het oordeel van de Commissie was niet alleen de vrouw, maar ook de man, voldoende opgeleid en mondig om voor haar respectievelijk zijn belang op te komen en om de consequenties van de tussen hen gemaakte afspraken te overzien.

Voorts heeft de advocaat, naar de cliënten ter zitting onweersproken hebben gesteld, te kennen gegeven dat de berekeningen nodig waren ter overtuiging van de rechtbank. Deze opvatting deelt de Commissie niet in zaken als de onderhavige, waarin sprake is van een echtscheiding op gemeenschappelijk verzoek. Kenmerkend daarvoor is nu eenmaal dat daaraan een onderlinge afspraak tussen partijen ten grondslag ligt.

Nog daargelaten de vraag of de kritiek van de cliënten op het door de advocaat opgestelde concept-convenant al dan niet terecht is, is de Commissie reeds gelet op het vorenstaande van oordeel dat de advocaat in het algemeen niet heeft gehandeld zoals mag worden verwacht van een redelijk bekwaam en redelijk handelend advocaat en dat zij een groot aantal werkzaamheden ten onrechte heeft verricht. Gemeten naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid is de Commissie van oordeel dat de cliënten behoudens het door hen reeds aan de advocaat betaalde voorschot niets meer aan de advocaat verschuldigd zijn en dat de advocaat derhalve geen aanspraak kan maken op betaling van de openstaande declaraties.

Nu de cliënten de door hen beweerdelijk geleden schade niet met stukken hebben onderbouwd, noch anderszins

De uitspraak is bewerkt door Germ Kemper, advocaat te Amsterdam. De bewerking houdt in dat sommige details zijn weggelaten en andere gewijzigd, en ook her en der enige uitweidingen – in het bijzonder waar het gaat om het weergeven van het standpunt van de cliënt of de advocaat – zijn weggelaten.

aannemelijk hebben gemaakt, bestaat naar het oordeel van de Commissie geen aanleiding tot het toekennen van een door de advocaat aan de cliënten te betalen schadevergoeding.

Uit het hiervoor overwogene volgt dat de klacht ten dele gegrond is en dat als volgt moet worden beslist.

Beslissing

Het depotbedrag wordt aan de cliënten gerestitueerd.

De advocaat dient aan de cliënten een bedrag van € 22,50 te vergoeden ter zake van klachtengeld.

Overeenkomstig het reglement van de commissie is de advocaat aan de Commissie als bijdrage in de behandelingskosten een bedrag verschuldigd van € 57,50 (zijnde de helft van het vastgestelde bedrag aan behandelingskosten).

De Commissie wijst het meer of anders verlangde af.

Noot

De vaststelling door de Geschillencommissie dat het nog openstaande decla-

ratiebedrag, afgerond op € 2.253, niet betaald hoefde te worden is, bij gebreke van een toelichting of motivering, niet zonder meer overtuigend. Misschien had het geholpen wanneer duidelijk was gemaakt wat aan de cliënten in totaal in rekening was gebracht. Het springende punt in deze beslissing is natuurlijk de beoordeling van de rol van de advocaat die tevens als scheidingsbemiddelaar optreedt. Hoe ver gaat zijn verantwoordelijkheid, wanneer heeft hij voldoende inhoud gegeven aan zijn verantwoordelijkheid jegens elk der partijen afzonderlijk? Tuchtrechtelijke klachten over dit onderwerp zijn schaars maar hebben betrekking op het spiegelbeeld van de situatie uit deze casus. Dan gaat het erom dat één van de partijen zich achteraf benadeeld voelt en aan de advocaat verwijt onvoldoende zorg aan zijn positie te hebben besteed. Het boek 'Advocatentuchtrecht'¹ vat de tuchtrechtelijke jurisprudentie aldus samen, dat de advocaat in een bemiddelings situatie zich ervan moet overtuigen dat degene wellicht met minder

genoegen neemt dan waarop hij of zij aanspraak kan maken, daar in elk geval duidelijk en schriftelijk op moet zijn gewezen en uitdrukkelijk van instemming met de voorgenomen regeling blijkt geeft. De advocaat in deze casus is een stapje verder gegaan, zo te zien, en heeft nadat al deze voorzorgsmaatregelen waren getroffen toch gemeend nog te moeten wijzen op een discrepantie tussen de afspraak en wat mogelijk in een procedure door de rechter zou worden vastgesteld. De ene mogelijkheid is dat de advocaat klakkeloos opschrijft wat zijn cliënten dicteren, en dan is het fout. Aan de andere kant van het spectrum staat de advocaat die de door zijn cliënten gemaakte afspraken onjuist vindt en daarop blijft wijzen en dat is, zo te zien, evenzeer fout en in elk geval voor het lot van de declaratie onwenselijk. Daartussenin bevindt zich een grijs gebied waar het vooral op tact en inlevingsvermogen zal aankomen.

GJK.

.....
1 Mr. S. Boekman, bewerkt door mr. D.H. Steenmetser-Bakker en prof. mr. L.H.A.J.M. Quant, Kluwer, derde druk, 2003, pagina 113.

.....
(advertenties)

Fides advocaten en procureurs

juridische bijstand⁺

Ons kantoor is met spoed op zoek naar een enthousiaste

ADVOCAAT medewerker M/V of een gevorderde ADVOCAAT stagiaire M/V

U kunt uw sollicitatie richten aan:

Fides advocaten en procureurs, t.a.v. de heer mr. P.A. Aan de Kerk

Postbus 15, 6560 AA GROESBEEK

T: 024 - 397 73 90 **F:** 024 - 397 86 30 **E:** info@juridischebijstandplus.nl **W:** www.fides-advocaten.nl

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Lorbach, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. H.J. de Groot.

.....

Schorsing advocaat, schorsing mediator

Hof van Discipline, 19 december 2005, nummer 4368
(mrs. Van Griensven, De Groot-van Dijken, Vermeulen, De Jong Schouwenburg en Fiévez)
Raad van Discipline 's-Gravenhage, 13 juni 2005
(mrs. Verhoeven, Brussaard, Meijer, Van Hilten-Kostense en Verhulst)

Onder werkzaamheden die tot de praktijk van een advocaat (kunnen) behoren, dienen in beginsel ook mediationwerkzaamheden te worden gerekend, nu deze werkzaamheden tegenwoordig door advocaten in het kader van de uitoefening van hun praktijk (kunnen) worden verricht. Een schorsing als advocaat brengt mee dat het de geschorste advocaat niet is toegestaan om mediationwerkzaamheden te verrichten.

- Advocatenwet: artikel 46, 48e, g

Klacht

De klacht van de deken valt in twee on-

derdelen uiteen:
Klachtonderdeel A: ondanks de schorsing en zijn bevestiging bij brief aan klager (de deken) zich overeenkomstig de schorsing te zullen gedragen heeft mr. X nog steeds een bord 'X Advocaten' aan de gevel van zijn kantoorpand. Volgens een proces-verbaal van constatering van de deurwaarder luidt de letterlijke tekst van het gewraakte bord:
'X Advocaten
mr. X
In samenwerking met kantoor: mr. Y te Z
telefoon: ...
spreekuur op afspraak'

Klachtonderdeel B: ondanks de schorsing en zijn bevestiging aan klager wordt de telefoon van het kantoor van mr. X opgenomen met: 'X mediators'. Klager stelt dat, gezien het feit dat verweerder gedurende zijn schorsing geen werkzaamheden mag doen, die een advocaat pleegt te verrichten, waaronder ook de behandeling van zaken, waarvoor geen verplichte rechtsbijstand geldt, hem tevens het zich aankondigen als mediator niet is toegestaan.

Overwegingen van de Raad

Wat betreft klachtonderdeel A komt de Raad tot het volgende oordeel. De deurwaarder heeft blijkens zijn proces-verbaal geconstateerd dat aan het pand van mr. X een bord met de bewuste tekst is bevestigd. De Raad dient dan ook voorbij te gaan aan de stelling van mr. X dat het bord niet of nauwelijks leesbaar zou zijn. Wat er ook zij van de juistheid van de stelling van mr. X dat het bord niet zon-

der beschadiging zou zijn te verwijderen, deze beweerdelijke omstandigheid komt voor rekening van mr. X en kan niet opwegen tegen het gegeven dat mr. X zich gedurende de schorsing niet als advocaat mag afficheren. De Raad gaat dan ook voorbij aan dit verweer.

Een schorsing als advocaat brengt met zich mee dat het de geschorste advocaat niet is toegestaan om de advocatenpraktijk uit te oefenen en zich als advocaat te afficheren. Een bord aan de gevel van het kantoorpand van mr. X, waarop wordt vermeld 'X Advocaten mr. X' wekt de verwachting dat mr. X als advocaat werkzaam is. Ook de vermelding dat wordt 'samengewerkt' met een kantoor te Z wijst op een werkzaamheid als advocaat. Van belang is verder dat aan het kantoor van mr. X ook geen andere advocaten zijn verbonden, zodat het niet zo kan zijn dat gedurende de schorsing van mr. X een advocatenkantoor aan het bewuste adres wordt uitgeoefend zonder dat mr. X daarbij als advocaat betrokken is. Het door mr. X gebruikte bord wijst in tegendeel op het uitoefenen door mr. X van de advocatenpraktijk. Mr. X had dan ook tijdig het bord moeten (doen) verwijderen, danwel andere maatregelen moeten nemen zoals het afplakken van de tekst zodat zijn kantoor zich niet meer als advocatenkantoor zou afficheren. Het laten hangen van het bord is strijdig met de aan mr. X opgelegde maatregel van schorsing en als zodanig tuchtrechtelijk laakbaar. Op dit punt treft het dekenbezwaaar dan ook doel en de Raad acht de oplegging van na te noemen maatregel passend en geboden. Bij de strafmaat weegt de Raad mee dat mr. X er met zijn handelwijze en reactie op het dekenbezwaaar blijk van geeft de beslissingen van de Raad en het Hof van Discipline naast zich neer te leggen.

Wat betreft klachtonderdeel B neemt de Raad in aanmerking dat een schorsing als advocaat en procureur impliceert dat de geschorste op geen enkele wijze een juridische praktijk mag uitoefenen, waaronder ook praktijk waarvoor geen procureursbijstand is voorgeschreven. Het uitoefenen van een praktijk als advocaat is immers veel ruimer dan alleen het verrichten van werkzaamheden waarvoor procureursbijstand verplicht is. Het

.....
(advertenties)

Knegtmans & Van de Wouw Advocaten

Knegtmans & Van de Wouw Advocaten is een jong, ambitieus kantoor waar een goede relatie met de cliënt centraal staat. De sfeer is open en collegiaal. Wegens gestage groei zijn wij op zoek naar een

Advocaat-medewerk(st)er en/of (gevorderd) advocaat-stagiair(e)

met belangstelling voor met name personen- en familierecht, arbeidsrecht en contractenrecht.

Sollicitatie graag binnen 14 dagen richten aan:
Knegtmans & Van de Wouw Advocaten
t.a.v. mr. Th.A.J. van de Wouw
Provincialeweg 30
5563 AH WESTERHOVEN
040 - 2 076 076

verstrekken van belasting- en juridische adviezen zijn werkzaamheden die vallen onder de praktijkuitoefening van een advocaat. Volgens vaste jurisprudentie zijn dergelijke werkzaamheden een advocaat gedurende een schorsing niet toegestaan. De Raad is echter van oordeel dat zulks niet geldt voor werkzaamheden als mediator. Kenmerk van mediation is dat geen belangen worden behartigd. Bovendien wordt het handelen van een mediator beheerst door eigen regels, zoals bijvoorbeeld een mediationovereenkomst en in voorkomend geval tevens het mediationreglement van het Nederlands Mediation Instituut (NMI), welk reglement tevens tuchtrechtelijke regels omvat. Het is de Raad ambtshalve bekend dat mr. X bij dat instituut als mediator is ingeschreven. De Raad acht het zich uitgeven als mediator en het verrichten van mediationwerkzaamheden niet strijdig met een opgelegde schorsing als advocaat. Klachtonderdeel B kan dan ook geen doel treffen.

Volgt

De Raad:

- verklaart klachtonderdeel A gegrond en legt op de maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk voor de duur van zes maanden, waarbij geldt dat de schorsing niet van kracht zal zijn gedurende de periode dat ten aanzien van mr. X een andere schorsing van kracht is of sprake is van schrapping van het tableau, doch eerst daarna een aanvang zal nemen, echter niet eerder dan na verloop van 30 dagen nadat de onderhavige beslissing onherroepelijk is geworden;
- verklaart klachtonderdeel B ongegrond.

Overwegingen van het Hof

De Raad heeft bij beslissing van 8 november 2004 de tenuitvoerlegging gelast van een door het Hof eerder aan mr. X voorwaardelijk opgelegde maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk gedurende zes maanden, ingaande 19 november 2004. Deze beslissing van de Raad is door het Hof (omdat mr. X voor de mondelinge behandeling bij de Raad niet behoorlijk was opgeroepen) bij beslissing van 22 augustus 2005 vernietigd. Daarom moet worden geoordeeld, dat in de periode van zes maanden na 19 november 2004 van een rechtsgeldige last tot tenuitvoerlegging van een schorsing geen sprake was zodat mr. X ook niet kan worden verweten dat hij zich in die periode niet aan de schorsing heeft gehouden. Dat het Hof, opnieuw rechtdoende, bij de genoemde beslissing van 22 augustus 2005 wederom heeft beslist tot tenuitvoerlegging van de schorsing maakt dit oordeel niet anders.

Het voorgaande houdt in dat het beroep van klager gegrond is en de klacht sub A alsnog ongegrond zal worden verklaard. Dat brengt mee dat ook de klacht sub B reeds op deze grond ongegrond is.

De deken heeft ter zitting van het Hof gevraagd om, voor het geval het Hof niet toekomt aan een inhoudelijke beoordeling van klachtonderdeel B, overwegingen ten overvloede te willen wijden aan de grief van de deken, die is gericht tegen het oordeel van de Raad, dat het zich uitgeven als mediator en het verrichten van mediation werkzaamheden niet strijdig is met een opgelegde schorsing als advocaat. Het Hof acht termen aanwezig aan dit verzoek te voldoen.

Een schorsing als advocaat brengt mee, dat het de geschorste advocaat niet is toegestaan om de advocatenpraktijk uit te oefenen. Een schorsing houdt niet alleen in, dat het niet is toegestaan de aan een advocaat en procureur voorbehouden werkzaamheden te verrichten, maar de schorsing geldt ook andere werkzaamheden die tot de praktijk van een advocaat en procureur ‘kunnen’ behoren (Hof van Discipline, 13 december 2004, nr. 4148).

Onder werkzaamheden die tot de praktijk van een advocaat (kunnen) behoren dienen naar het oordeel van het Hof in beginsel ook mediationwerkzaamheden te worden gerekend, nu deze werkzaamheden tegenwoordig door advocaten in het kader van de uitoefening van hun praktijk (kunnen) worden verricht. Daaraan doet niet af, dat deze werkzaamheden ook door anderen dan advocaten (kunnen) worden verricht. Het Hof wijst in dit verband nog op een beslissing van het Hof uit 1957 (Hof van Discipline, 12 augustus 1957, *Advocatenblad* 1958, p. 327), waarin het Hof (onder meer) overweegt dat de uitoefening van het beroep van advocaat omvat al hetgeen daartoe vanouds behoort en volgens de behoeften der samenleving daartoe is gaan behoren. Het Hof overweegt dat deze beslissing nog steeds als actueel kan worden aangemerkt: mediation is de afgelopen tijd wel in toenemende mate gaan behoren tot de uitoefening van het beroep van advocaat.

Volgt

Vernietigt de beslissing van de Raad en opnieuw rechtdoende verklaart de klacht alsnog in beide onderdelen ongegrond.

(advertenties)

“Laagdrempelig en goed bereikbaar voor cliënten”

Senior jurist Peter Schulting in zijn persoonlijke video op JuristBijDAS.nl

De Haan Advocaten & Notarissen is een full-servicekantoor met meer dan 120 medewerkers en competenties op vrijwel alle rechtsgebieden. Behalve problemen oplossen, proberen we ze bij voorkeur te voorkomen. Bijvoorbeeld door bemiddeling, coaching of het geven van incompany-trainingen en -cursussen. Open, ondernemend en laagdrempelig, zo werken we. Net even anders. Zowel voor bedrijven, overheidsinstanties en instellingen. Juristen van De Haan zijn betrokken, strijdlustig en innovatief. Wij realiseren ons terdege dat geen enkele cliënt of zaak gelijk is. En dat tekent ons!

De Haan Advocaten & Notarissen heeft vestigingen in Groningen, Leeuwarden, Assen en Almere. Wij waren over de periode 2003 - 2007 van de top 50 het snelst groeiende kantoor van Nederland. Deze tendens willen wij graag voortzetten.

Voor onze vestiging in Almere zijn wij op zoek naar een

Advocaat medewerker Civiel Recht met affiniteit voor Bouwrecht

en een

Advocaat-stagiaire Civiel Recht

Taken en verantwoordelijkheden

- Het verder opbouwen en uitbreiden van de algemene civiele praktijk
- Het zelfstandig adviseren en bijstaan van cliënten
- Het onderhouden en uitbreiden van een cliëntennetwerk

Profiel

- Medewerker: vier jaar werkervaring als advocaat op het gebied van Civiel Recht/Bouwrecht
- Teamplayer en betrokken bij de organisatie
- In staat om een netwerk op te bouwen
- Analytisch, relationeel en communicatief sterk

Aanbod

Naast uitstekende arbeidsvoorwaarden bieden wij een inspirerende werkomgeving in een dynamisch kantoor. Er is volop ruimte voor initiatieven, zelfontplooiing en voor het opbouwen van een eigen netwerk.

Meer informatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Anthony Terng, voorzitter van de sectie civiel, telefoon: 036 - 54 60 040 of met Eveline Kuiper, personeelsfunctionaris, telefoon: 050 - 57 57 426. Je kunt je sollicitatie met motivatie en cv e-mailen naar: vacatures@dehaaninfo.nl. Kijk ook op www.dehaaninfo.nl.

De Haan
ADVOCATEN & NOTARISSSEN

Office in Court

De wereld lijkt steeds sneller te draaien en de werkdruk neemt toe. Efficiënt werken met een goede balans tussen werk en privé wordt steeds belangrijker. Mobiel en flexibel op een veilige wijze overal kunnen werken is hierbij een sleutelwoord. Als juridische professional krijgt u hiermee een belangrijk instrument in handen om optimaal gebruik te maken van de beschikbare tijd.

ICT Concept Mobile Solutions is gespecialiseerd in mobiele oplossingen. Van een eenvoudige PC-kaart tot een wereldwijde beveiligde mobiele infrastructuur. Ziet u door de bomen het bos niet meer en wilt u een advies op maat neem dan contact met ons op via 076-5815818 of bezoek onze website.

www.juridisch-mobiel.nl